

Godište XI. • broj 6 • lipanj 2016.

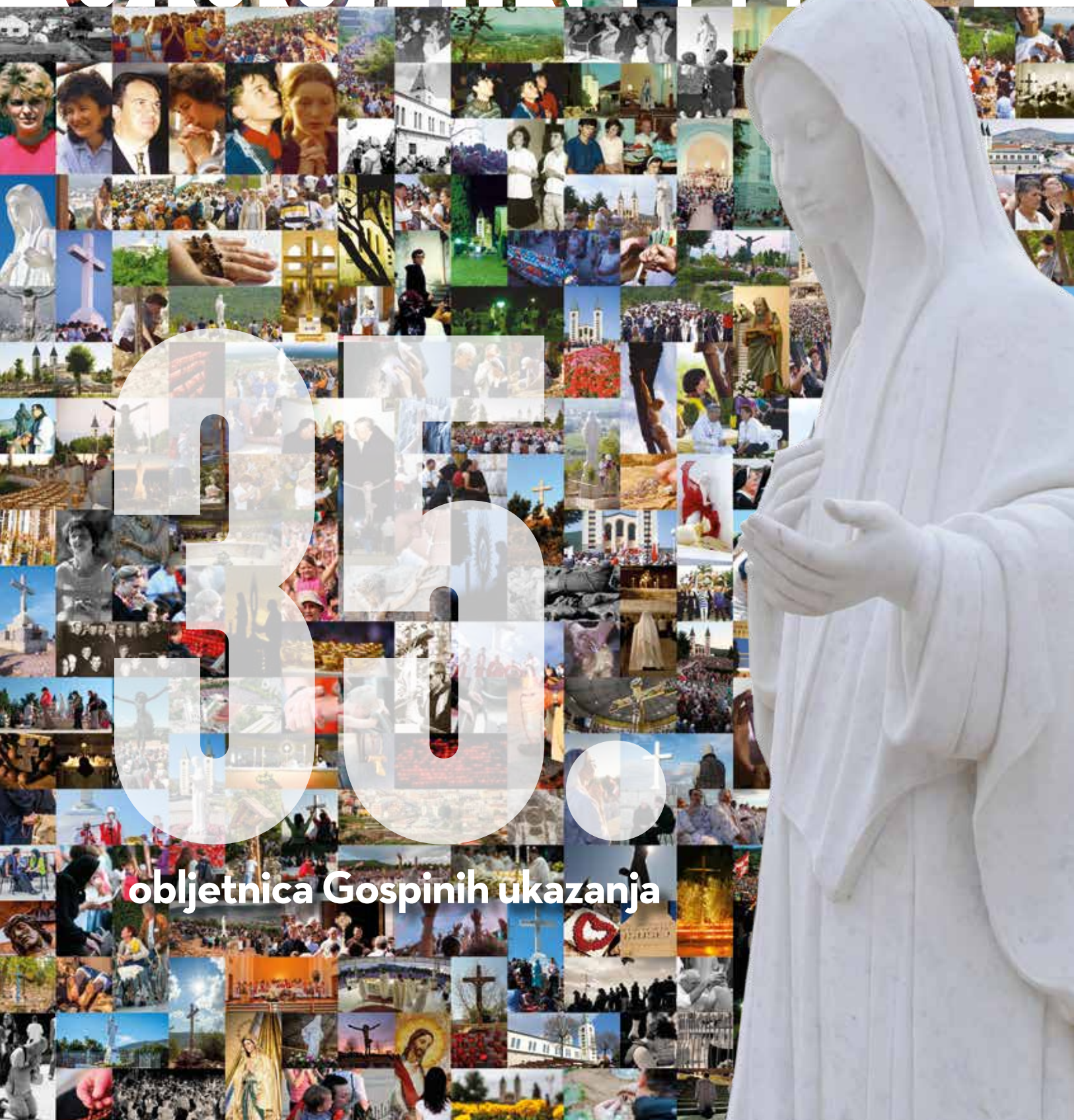
2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnik mira

ISSN 1840-1414

50

obljetnica Gospinih ukazanja

Ja sam s vama!

Snimio Mateo Ivanković

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323
Služba preplate
Lidija Paris
e-mail: lidija_paris@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 342
Lektura
Ana Vulelija
Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar
Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.
Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €
UPLATE
Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352
Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22
Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich - Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2
Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044
Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)
Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

35. obljetnica Gospinih ukazanja

Marijina ukazanja, odgovor neba na potrebe svijeta, FRA T. PERVAN
Kristov mir u nemiru svijeta, FRA I. DUGANDŽIĆ
Kako prepoznati Međugorje, FRA M. ŠAKOTA
Teološka poruka Marijinih ukazanja u Međugorju, A. REBIĆ
Silentium, FRA G. AZINOVIĆ
Međugorje je središte mogega života, M. MACFARLANE-BARROW
Razgovor s fra I. Dugandžićem, MVT
Svi smo pozvani, M. VON HABSBERG
Razgovor s Z. Ivanković, MVT
Ogledala međugorskog neba, P. TOMIĆ
Razgovor s dr. M. Džudžom, MVT
U ozračju Gospine blizine, M. STELZER
Budimo objektivni, D. PAVIČIĆ
Ugled Međugorja: Kako hrvatska javnost doživljava
Gospino svetište?, B. SKOKO
Događajnica

Godina milosrđa

Željati dobro u stanju povrijeđenosti, FRA M. ŠAKOTA

Laici i njihovo poslanje

Novo vjerničko viteštvo, M. KRAJINA

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

O izazovima odgoja, N. NAKIĆ
Tajna Billingsove metode, M. MILETIĆ
Majčina briga, P. TOMIĆ
„Gledajte, to je jako kompleksno pitanje“, K. MILETIĆ

Putopis Svetom zemljom

Kafarnaum – Isusov grad, FRA A. ŠAKOTA

Marija, zagovornica Hrvata

„Kraljice Mira, evo nas k tebi...“, FRA K. LOVRIĆ

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Tko se može ukazati, komu, kad, kako, gdje i zašto?, M. MAMIĆ

Znanost i vjera

Lovac na slavu i Minotaur s kravatom, I. MUSIĆ

Lectio divina

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šalžete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

GLAVNI UREDNIK
MARIO VASILJ
TOTIN

35 GODINA OTVORENA NEBA

35 JE GODINA OTKAKO SE VRELO BOŽJE MILOSTI OTVORILO NA PODBRDU I RAZLILO PO CIJELOM SVIJETU. Vrijeme je za duboko promišljanje nad ovim fenomenom, za postavljanje pitanja i za donošenje ozbiljnih zaključaka. Međugorje se ne iscrpljuje pitanjem što je ono za Hercegovinu, nego pitanjem što ono predstavlja za Crkvu i za cijeli svijet.

Pretpostavka za razumijevanje Međugorja su evanđeoska mjerila. Tek ako ga se promatra i mjeri evanđeoskim mjerilima, može se prodrijeti u njegovu bit. Međugorje nije ništa drugo nego aktualiziranje Isusova poziva na življenje evanđelja. Kao malo gdje drugdje, ovdje u Međugorju se ispunjava Isusova uputa: *Po plodovima ćete ih njihovim prepoznati.*

Obraćanje kao središnja misao evanđelja snažno prožima Međugorje. Dolaskom u Međugorje hodočasnici se izloži prvom i temeljnom Isusovu pozivu: „Obrati se i vjeruj evanđelju!“ Stoga se Međugorje može zvati velikim pozivom današnjem čovjeku na povratak Bogu.

Isto tako, Međugorje možemo ispravno razumjeti ako ga gledamo u kontekstu Crkve. Ono je snažni poziv na obnovu Crkve. Fra Slavko Barbarić je prije šesnaest godina tvrdio da „Međugorje spada u najvažnije i naj-snažnije duhovne pokrete u obnovi Crkve“.

Međugorje je dar Neba čovječanstvu. Darovano nam je da bude škola mira. Mir je prva i temeljna poruka Gospinih ukazanja u Međugorju, a to je zapravo najdublja želja svakog čovjeka. Međugorje je Božja ponuda čovjeku da kroz školu, u kojoj je učiteljica Kraljica Mira, nauči (ponovno) pronaći mir koji je izgubio i koji traži.

U želji pak da se cijeli svijet pokrene i odazove pozivu na mir, Gospa polazi od pojedinca. O pojedincu ovisi mir i nemir. U pojedincu nastaje i rat i mir. Obnovljeni pojedinac obnavlja svijet. Mir koji se rodio u pojedincu širi se i djeluje na njegovu obitelj, a obnovljena obitelj obnavlja Crkvu i društvo.

Međugorje je škola molitve. Molitva u kojoj čovjek dopušta Bogu da mu preobražava srce, put je do mira.

I tako bismo u analizi biti Međugorja mogli nastaviti pisati knjige i knjige. No, zastanimo pred ovom činjenicom: 35 je godina Međugorja. 35 godina pitanja: „Ako je od Boga, kako ne odgovoriti, a ako je od ljudi, kako ih ne razotkriti?“ (fra Slavko Barbarić)

MARIJINA UKAZANJA ODGOVOR NEBA NA VAPAJE NARODA I POTREBE SVIJETA

Trideset i pet godina navršilo se od početka bijakovsko-međugorskih zbivanja. Nevjerojatno kako su brzo minule te godine. Za mene koji sam svjedokom svega od prvih dana još uvijek su u svježem i budnom sjećanju sva ona događanja, sve ono što se dramatično zbivalo, odvijalo pred našim očima i očima svijeta, napose u prvom desetljeću, za komunističke represije. Sve se činilo gotovo nestvarnim, nemogućim.

FRA TOMISLAV
PERVAN

SAGLEDAVAJUĆI DANAS S OVOGA ZRENIKA, VREMENSKO JE TO RAZDOBLJE KOJE IMAMO OD ISUSOVE SMRTI I PROSLAVE DO SMRTI APOSTOLSKIH PRVAKA PETRA I PAVLA U RIMU.

Radosna je vijest onodobno uhvatila duboko korijenje, snažno se užilila u Rimskom carstvu, postala je gotovo državna ugroza, pa stoga imamo šezdesetih godina toga stoljeća prvi veliki progon kršćana za Nerona. Optuženi su za prevratničku djelatnost, bacani su pred divlje zvijeri, kršćane su oblačili u životinjska runa i krzna, kao životinje ih bacali pred divlje zvijeri. Dokona rimska publika sadistički je uživala u mučenjima, a kršćani su u vjeri i nadi znali tko je pravi Gospodin i Gospodar, tko ostaje na pozornici svijeta. Ne suludi, razvratni i drogirani rimski carevi, nego – prema svjedočanstvu Djela apostolskih – Isus Krist kao Gospodin. To je završna misao i riječ Lukina djela. Zna Luka za smrt Gospodinovih učenika, apostola, ali njihovom smrću ne završava Kristovo djelo u svijetu, nego Krist ostaje istinski redatelj na svjetskoj pozornici. Svi su drugi ili statisti ili imaju sporednu ulogu u onome što se odvija između Neba i Zemlje.

Tako se nekako zbivalo i ovdje u Međugorju. Progoni, prijetnje, zatvaranja, ucjene, šikaniranja prvih deset godina, do urušavanja komunizma. Od samih početaka. Svemu unatoč, Međugorje je pustilo duboko žilje u hrvatskom puku, ali i cijeloj Crkvi. I onodobno su se udružile sile i zdesna i slijeva, i protubožne, ali i pobožne, da zatru, uguše ono što je započelo znakovita nadnevka, na Ivandan, 24. lipnja 1981., ali im nije uspjelo. Na Ivandan je utemeljena prva masonska loža u Londonu 1717., kad su *iluminati* proglasili i ustoličili božanstvo Uma, što je potom kulminiralo u Francuskoj revoluciji. Ostaje ljudskom umu nepojmljivo i neshvatljivo u kojoj su mjeri pojedinci i ovdje, ali i u komunističkom svijetu, bili sludeni idejom i ideologijom komunizma, do koje su mjere pa i inteligentni pojedinci slijepo vjerovali u trajnost i opstanak protučovječne, protucivilizacijske ideologije, koja je donosila samo smrt i bila u službi smrti, jer je iza sebe ostavila više od stotinu milijuna žrtava diljem svijeta. Imaju i danas svoje vrle i gorljive apologete, zagovornike, a zapravo su fosilni, ge-

rijatrijski ostatci nečega što su svijet i povijest davno osudili te bacili u povijesnu ropotarnicu.

Trideset i pet godina Međugorja preklapa se s devedeset i devet godina fatimskih ukazanja. Zanimljivost: U Lurdu jedna vidjelica, u Fatimi ih je troje, a ovdje šestero njih tvrde da im se Gospa ukazala. Fatimskih dvoje mladih, brat i sestra Franjo i Jacinta, doskora su preminuli i već su upisani među blaženike Crkve (spomen 20. veljače), a treća Lucija premostila je cijelo jedno stoljeće (1907.-2005.), ostala trajni spomen(ik), živo sjećanje svega što se događalo tijekom burnoga stoljeća, najkrvavijega u povijesti čovječanstva.

Progoni, prijetnje, zatvaranja, ucjene, šikaniranja prvih deset godina, do urušavanja komunizma. Od samih početaka. Svemu unatoč, Međugorje je pustilo duboko žilje u hrvatskom puku, ali i cijeloj Crkvi. I onodobno su se udružile sile i zdesna i slijeva, i protubožne, ali i pobožne, da zatru, uguše ono što je započelo znakovita nadnevka, na Ivandan, 24. lipnja 1981., ali im nije uspjelo.

Točno trideset i tri godine prije početka fatimskih ukazanja papa Leon XIII. imao je za vrijeme slavlja euharistije potresno iskustvo. Bio je svjedok razgovora između Isusa i Sotone, koji se prijetio Gospodinu da će mu uništiti Crkvu. Gospodin mu je odgovorio neka pokuša. I Sotona je tražio između 75-100 godina za svoje djelo. Stotinu godina nakon toga potresnoga razgovora papa Ivan Pavao II. posvećuje

svijet Bezgrješnom Srcu Marijini, na Blagovijest 1984. Godinu dana nakon te posvete uslijedila je smjena u političkom vrhu Sovjetskoga Saveza, na vlast dolazi Gorbačov, započinje proces *glasnosti* i *perestrojke*, 1989. pada zid u Berlinu, znamen komunizma. Srušen je komunizam, ne oružjem, ne bajunetama ni mačevima, nego snagom molitava i molitvenih mimohoda sa svijećama, za kojih su milijuni molili i bdjeli s geslom: *Mačeve u plugove, koplja u srpove*, što je starozavjetna slika o mirnom hodu svih naroda u Jeruzalem – grad mira i snova. Ni biblijske jerihonske zidine nisu pale snagom oružja, nego nakon tjeđan dana molitvenih ophoda i zvuke jerihonskih trublja. Na Božić 1991. – Gospodinov rođendan – prestaje postojati i briše se ime Sovjetskog Saveza iz popisa država, ta zlosilna ideologija smrti. Znakovito!

Prisjetimo se nekih nadnevaka. God. 1517. dogodio se zapadni raskol, nestaje jedinstva kršćana na zapadu Lutherovom reformacijom. God. 1717. osniva se u Londonu prva masonska loža. Počinje era racionalizma. Ne treba čovječanstvu nikakva objava s Neba, sve se može dokučiti razumom, i kao plod toga imamo Francusku krvavu revoluciju, pod egidom *slobode, jednakosti i bratstva*, što je već u samoj Revoluciji dokinuto! Čime je ona plodila? Milijunima mrtvih na starom kontinentu, u Francuskoj, ali i za Napoleonovih pohoda diljem Europe. God. 1917. dogodila se Oktobarska revolucija. Svjetska je masonerija poslala iz Züricha u Rusiju plombirani, blindirani vlak i u njemu prevratnike Lenjina, Trotzkoga & Comp, koji su ujesen dignuli krvavu revoluciju i zavili zemlju u krv i pustoš. Bijaše to završni čin drame otpada od Boga.

Preko Marije Nebo se uključuje u dramu na europskom zapadu, u Portugalu. Nebo izvodi 'kontrarevoluciju', ne s pomoću vojnika ni oružja, nego se Marija ukazuje malim pastirima te traži posve konkretne korake od vjernika. Molitva, pokora, obraćenje, molitva krunice, posveta svijeta i Rusije Bezgrješnom Srcu Marijini, koje će na kraju trijumfirati. Svijet mora prihvatiti Boga, inače će Rusija prosuti svijetom pogubne laži i zablude te će uslijediti još strašniji rat koji će mnoge narode zbrisati s lica zemlje. Marija od fatimskih vidjelaca traži također pristanak na žrtvu, trpljenje, patnju. Djeca su spremno

Kad bismo golemim magnetom izvukli iz vjernika i Crkve sve ono što je Isus Krist upisao preko Marije u srca vjernika preko Međugorja, ovdje, ali i diljem svijeta, vjerujem da bi mnogi krajevi ostali bez duhovnoga kisika, bez hrane za duhovni život. Ovdje se ozbiljuju novi Duhovi, a Marija je upravo Zaručnica Duha Svetoga, Kovčeg Saveza, sve ono što molimo u njezinim Litanijama. Odgovor Neba na nevolje patničke Zemlje.

Fatimska su ukazanja priznata 1930. Te su godine portugalski biskupi posvetili svoju zemlju i narod Bezgrješnom Srcu Marijinu. Portugal je pošteđen od ratnih zbivanja koja su uslijedila u Španjolskoj i cijelom svijetu za Drugoga svjetskoga rata. U povodu 25. obljetnice Marijinih ukazanja u Fatimi papa Pio XII. je 1942. dvokratno posvetio cijeli svijet Bezgrješnom Srcu Marijinu, i nakon toga slijedi obrat. Sile osovine počinju gubiti sve značajnije bitke, na svim velikim frontama. Rat se ne odvija samo na zemlji nego i u nebeskim sferama. Tu se bježe odlučni boj između Mihaela i njegovih anđela sa starim Zmajem. Marija je Žena iz Otkrivenja. Isti Papa uvodi u kalendar svetkovinu Bezgrješnoga Srca Marijina 1944.

na četiri zone. Austrijski franjevac fra Petar Pavliček utemeljio je molitveni lanac krunice za mir. Više od 700 tisuća Austrijanaca uključilo se u molitveni „križarski pohod“ za oslobađanje zemlje od okupacijskih sila. I začudo, 13. svibnja 1955., na blagdan Fatimske Gospe, potpisan je ugovor o neovisnosti, o povlačenju saveznika s austrijskoga teritorija, a 13. listopada iste godine zadnji je ruski vojnik napustio austrijsko tlo. Prvi put da se sovjetske trupe povukle iz neke zemlje bez krvoprolića. Znamo što se događalo za Mađarske revolucije 1956., potom u Čehoslovačkoj 1968., ništa bolje nisu prošle Poljska i Istočna Njemačka kad su pokušali podignuti ustanak protiv komunista. Komunistički silnici nisu dali disati onima koji su slobodno mislili ili su se pokušavali izvući ispod šape ruskoga medvjeda. A ovdje bez ispaljena metka.

Od vremena zapadnoga raskola i reformacije Marija se u Crkvi i svijetu očitovala kao najveći evangelizator. Najprije u Meksiku god. 1531. kad se nekoliko puta ukazala sv. Juanu Diegu te na njegovoj pregači-tilmi utisnula, ostavila zorni nebeski pečat, *piktogram*, koji do dana današnjega nije izgubio ništa od svoga sjaja i čudesnosti. Nepunih deset godina nakon tih ukazanja više od deset milijuna domorodaca prihvatilo je krštenje i nauk Isusa Krista. Odlučni čimbenik bijaše upravo Marija. Marija se ukazivala i nakon Francuske revolucije, a pogotovo nakon prevratničke 1848. ukazanjima pastirci sv. Bernardici Soubirous u Lourdu 1858. Već smo istaknuli značenje fatimskih ukazanja koja su obilježila cijelo jedno stoljeće, koja imaju svoj klimaks u afričkom Kibehu, a napose ovdje u Međugorju. Milijuni su prošli ovim mjestom, iskusili milost obraćenja, dodir Neba i milosti, tisuće su osjetile duhovni poziv upravo na temelju međugorskih zbivanja te danas revno rade u Gospodnjem vinogradu. Kad bismo golemim magnetom izvukli iz vjernika i Crkve sve ono što je Isus Krist upisao preko Marije u srca vjernika preko Međugorja, ovdje, ali i diljem svijeta, vjerujem da bi mnogi krajevi ostali bez duhovnoga kisika, bez hrane za duhovni život. Ovdje se ozbiljuju novi Duhovi, a Marija je upravo Zaručnica Duha Svetoga, Kovčeg Saveza, sve ono što molimo u njezinim Litanijama. Odgovor Neba na nevolje patničke Zemlje.

prihvatila Marijinu ponudu i njih dvoje, Franjo i Jacinta, doskora su preminuli u teškim mukama. Prinijeli su sebe kao prinostnice Gospodinu. Marija u Fatimi govori o patnji koja je suotkupiteljska. Govori i o papama koji će mnogo trpjeti.

U tome surjeću možemo reći da je Međugorje završni čin dugotrajne nebeske drame koja je započela u Fatimi. Kao što rekosmo, šestero njih tvrdi da su imali sudbonosne 1981. ukazanja Blažene Djevice Marije. Prema tvrdnji prije nešto više od deset godina preminule fatimske vidjelice Lucije, koja je živjela u Karmelu u Coimbri, danas se odlučna bitka vodi za obitelj. Ona je ugrožena sa svih strana. Svjedoci smo da su upravo pape naglašeno isticali i osuđivali kulturu smrti, diktaturu relativizma te društvo potrošnje i otpada. Ako nema Boga i duha, čovjekov život svršava kao povijesni otpad. Ne postoji li Božja istina te moralne zasade, sve je, tako se čini, dopušteno. Vidimo to zorno u biomedicini, kloniranju, ali i sustavnim rastakanju obitelji i obiteljskoga života. Možda upravo zbog toga uzima Marija u Međugorju šestero njih da bi istaknula što je Bog zacrtao stvarajući muško i žensko koji onda ženidbom postaju nerazdvojivo jedinstvo.

Prije i nakon proglašenja dogme o Marijinu uznesenju na nebo Pio XII. je za šetnje vatikanskim vrtovima – prema svojim bilješkama – četiri puta imao uprizorenje *plesa sunca*, kao 13. listopada 1917. za posljednjega Marijina ukazanja u Fatimi. Sam je ređen za biskupa za prvoga fatimskoga ukazanja, 13. svibnja 1917. Kao da je i Nebo htjelo potvrditi istinitost dogme o Marijinu uznesenju na nebo.

U ukazanjima u posljednja dva stoljeća Marija je izriječom tražila molitvu krunice, pa i ovdje u Međugorju. Snaga molitve krunice očitovala se u našem Domovinskom ratu, kad su branitelji s krunicom oko vrata i gotovo goloruki išli braniti Domovinu. Snaga krunice dokazala se u proglasu austrijske nezavisnosti 1955. Naime, nakon Drugoga svjetskoga rata Austrija je bila kao i Njemačka podijeljena

KRISTOV MIR U NEMIRU SVIJETA

Obljetnica koja traži odgovor

FRA IVAN
DUGANDŽIĆ

Međugorje obilježava svoju trideset petu obljetnicu. A obljetnice su prigoda da se suočimo s pravim pitanjima o značenju onog što se njima obilježava. Trideset pet godina trajanja Međugorja urodilo je brojnim pitanjima i različitim mišljenjima. Ta mišljenja nisu uspjele pomiriti ni četiri stručne komisije koje su tu pojavu proučavale, počevši od onih dviju imenovanih od mjesnog biskupa Žanića, preko one uspostavljene od BKJ, do Komisije međunarodnog karaktera kojoj je u ime Vatikana predsjedao kardinal Ruini.

ŽIVOTNO ISKUSTVO NAS UČI DA PRAVA PITANJA S VREMENOM POLAGANO PADAJU U ZABORAV, A NA NJIHOVO MJESTO DOLAZE NEKA DRUGA KOJA ODVLAČE POZORNOST OD BITNOG I USMJERUJU JE NA NEBITNO. A ta nebitna pitanja katkada se toliko namnože, da se od šume više ne vidi stablo. U slučaju Međugorja to stablo su njegovi počeci koji mnogima ne samo da više nisu poznati već ih pravo i ne zanimaju. Pod stablom mislim na

blagoslovljenom vodom. Gospa se samo blago nasmiješila i nastavila s njima razgovarati. Poslije toga djeca su mogla radosno objaviti da im se doista ukazuje Gospa.

No time nije bio zaključen taj dan. Marija Pavlović se na povratku s Podbrda ne znajući ni sama zašto, odvojila od ostalih i kad se našla sama, ponovno se susrela s Gospom koja s ozbiljnim izrazom lica i u sjeni križa govori: „Mir, mir, mir i samo mir!“, da bi kroz plač dva puta ponovila: „Mir mora zavladati između Boga i čovjeka, a i između ljudi!“ Razumije se da Marija, tada petnaestogodišnja seoska djevojčica, nije mogla razumjeti značenje i dalekosežnost Gospina poziva na mir, a još manje njegovu vezu s križem. Isto se može reći za njezinu spoznaju o stanju tadašnjeg svijeta i o njegovoj potrebi za mirom.

mira ima dvije važne oznake: prvo, drukčiji je od mira koji daje svijet; drugo, on je ponajprije stvar čovjekova srca, a ne društvenih odnosa. Isusovo obećanje mira dobiva svoju potvrdu u pozdravu uskrslog Gospodina preplašenim učenicima: „Mir vama! Kao što je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas.“ (Iv 20,21)

Tim pozdravom Uskrsloga dar mira postaje zadatak učenicima da ga nose ljudima. No to za njih nije nešto novo i nepoznato. Uskrsli Gospodin tim riječima samo potvrđuje ono što

križa njegova, izmiriti sa sobom sve, bilo na zemlji, bilo na nebesima“ (Kol 1,20).

Polazeći od toga, Pavao i svoje apostolsko poslanje gleda kao „službu pomirenja“ svijeta s Bogom (usp. 2 Kor 5,19sl). Mir koji je Krist zaslužio svojim križem tako je važan da ga Pavao može posvema poistovjetiti s Kristom koji je iz ljubavi „samoga sebe predao za nas“ (usp. Gal 2,20; Ef 5,2). To mu daje za pravo da za Krista, koji je pomirio Židove i pogane i svima omogućio pristup spasenju, može reći:

nja mira u svijetu, posebice sredinom prošloga stoljeća, u vremenu velikih blokovskih podjela i hladnoga rata između Istoka i Zapada. Papa Ivan XXIII., koji je 1962. sazvao i otvorio II. Vatikanski sabor, još za vrijeme rada Sabora, u travnju 1963. godine obratio se svemu svijetu čuvenom enciklikom „Mir na Zemlji“ (*Pacem in Terris*). Enciklika nije bila namijenjena samo vjernicima već svim ljudima dobre volje, s pozivom da se svi udruže u dijalogu oko onoga što ujedinjuje, a ne razdvaja. Naišla je na opće odobravanje u svijetu, a za nju je čuveni Washington Post napisao da je „glas savjesti svijeta“.

To je bio poticaj i koncilskim ocima da se u tom duhu svim silama zauzmu za mir u svijetu. Njihova nastojanja našla su odjeka u gotovo svim koncilskim dokumentima, a posebice u „Pastoralnoj konstituciji o Crkvi u suvremenom svijetu“. Sabor o čovječanstvu razmišlja kao o velikoj „ljudskoj obitelji“, za koju misli da je „u procesu svoga sazrijevanja prispjela do časa najviše odluke. Dok se malo-pomalo prikuplja u jedno te je već posvuda svjesnija svojega jedinstva, ona može izvršiti djelo koje joj pripada – izgraditi, naime čovječniji svijet za sve ljude diljem zemlje – samo ako se svi obnovljena duha okrenu k istini mira...“ Zato se posebno obraća kršćanima, „da uz pomoć Krista začetnika mira, surađuju sa svim ljudima kako bi se među njima učvrstio mir u pravdom i ljubavi te se pripremi sve što je za mir potrebno“ (GS 77).

Iz tih riječi progovara briga Crkve za sav svijet i očuvanje mira u njemu, veliko povjerenje u dobru volju svih ljudi da se založe za svijet mira i posebice čvrsta vjera u snagu evanđelja kao preobražajnu snagu svijeta. Saborski su oci bili svjesni da je za ostvarenje mira potrebno ne samo zaustaviti ratove već puno više: pobijediti zlo u čovjekovu srcu i ljude oduševiti da jedni druge prihvataju u ljubavi, pa zato podsjećaju: „Ukoliko su ljudi grješnici, prijeti im opasnost od rata i prijetit će im sve do drugoga Kristova dolaska; ali ukoliko su povezani ljubavlju, oni svladavaju grijeh i svladavat će i nasilje sve dok se ne ispuni riječ: ‘Prekovat će svoje mačeve u plugove i koplja u srpove. Ne će više narod dizat mača protiv naroda, niti će se više učiti ratovanju’ – Iz 2,4“ (GS 78,6). Nisu slučajno izabrane te čuvene riječi velikog proroka koje stoje uklesane na zgradi Ujedinjenih naroda u New Yorku i predstavljaju poticaj i nadu svima koji se zauzimaju za mir. Danas gotovo sedamdeset godina od postojanja Ujedinjenih naroda i više od pedeset godina od završetka Sabora one su nažalost još uvijek samo neispunjena želja.

TRAJNA UGROŽENOST MIRA

Mir je u današnjem svijetu ugroženiji nego u vrijeme spomenute enciklike i Sabora. Svi vaze za njim, i pojedinci i čitavi narodi pogođeni ratom. Političari jure s jedne mirovne konferencije na drugu, potpisuju se mirovni sporazumi i proglašava primirje. Svake godine se dodjeljuje najuglednija nagrada za mir, a mira jednostavno nema. Zašto? Govoreći onako zanosno o miru među ljudima, Sabor nije zaboravio naglasiti kako je put do mira težak i zahtjevan: „Da bi se izgradio mir, potrebno je prije svega među ljudima iskorijeniti uzroke razdora koji izazivaju ratove; to su u prvom redu nepravde. Mnoge od njih proizlaze iz prevelikih gospodarskih nejednakosti te iz kašnjenja nužne pomoći. Druge pak izviru iz pohlepe za vlašću i iz prezira prema siromasima te, ako tragamo

Političari jure s jedne mirovne konferencije na drugu, potpisuju se mirovni sporazumi i proglašava primirje. Svake godine se dodjeljuje najuglednija nagrada za mir, a mira jednostavno nema. Zašto?

za dubljim razlozima, iz ljudske zavisti, nepovjerenja, oholosti i drugih sebičnih strasti.“ (GS 83,1)

Saborski optimizam s obzirom na otvorenost svijeta evanđelju i pravom miru nije dugo potrajao. Sa sve jačim procesom sekularizacije i ateizacije svijeta otpori pravom miru, na koje je upozorio Sabor, sve više jačaju. Udaljavanjem od Boga svijet se sve više udaljava od mira, a međuljudski odnosi postaju sve nečovječniji. Urednik uglednog njemačkog lista „Zeit“ Jan Ross u svojoj knjizi pod naslovom „Obrana čovjeka“ i podnaslovom „Zašto trebamo Boga“ odmah u uvodu jasno i nedvosmisleno otkriva što želi svojom knjigom kad kaže: „Bog je jamac humanosti. Bezbožno je društvo ugroženo od nečovječnosti.“ (str. 9) A ta nečovječnost najružnije lice poprima u ratu i terorizmu što se sve više šire. Danas svijet kao nikad prije vapi za mirom.

Majka u sjeni križa s porukom mira na usnama legitimni je glas u ime Sina koji je svojim križem svijet pomirio (usp. Iv 19,25-27), što znači da je mir uvijek moguć samo u znaku Kristova križa. Poruka mira koja je poput stabla zasađena na Podbrdu 26. 06. 1981. ne bi smjela zastrti nikakva šuma pitanja koja su se nakupila u trideset pet godina trajanja Međugorja. To stablo mora ostati vidljivo i prepoznatljivo. Jer, ono je znak današnjem svijetu da, unatoč svemu, Bog nije od njega digao ruke, a Crkvi je trn u tijelu (usp. 2 Kor 12,7) koji joj ne će dopustiti da se bavi sporednim stvarima i da bude „na sablazan ni Židovima, ni Grcima“ (1 Kor 10,32), već da bude uvjerljiv navjestitelj „Radosne vijesti mira“ (Ef 6,15).

Govor o miru pripada središnjim temama Svetoga pisma, a pogotovo Novoga zavjeta. Prema Ivanovu evanđelju Isus svoj prvi oprostajni govor od učenika završava obećanjem velikog dara: „Ostavljam vam mir; mir, i to svoj, dajem vam. Ja vam ga ne dajem kakav svijet daje. Neka se ne uznemiruje i ne plaši vaše srce.“ (Iv 14,27)

prve dane i glavne poruke. Zato je dobro ovu obljetnicu iskoristiti kako bismo u šumi pitanja ponovno mogli vidjeti stablo.

Petak je, 26. lipnja 1981. godine. Šestero djece iz Bijakovića u poslijepodnevnim satima ponovno odlazi na brdo iznad svojih kuća u nadi da će opet vidjeti lijepu Gospodu koja im se prethodna dva dana ukazala. Ovaj put su odlučili provjeriti je li to doista Gospa ili možda samo neka utvara. Nakon što ju je Vicka, po natpuku starijih žena iz sela, poškopila

Zato je i njezina reakcija bila posve prirodna. Vrativši se kući, počela je poticati mještane da se međusobno mire, ako su u svađi. Sve to govori o autentičnosti i ozbiljnosti poruke, koja je s pravom nazvana glavnom, a Gospa po njoj prozvana Kraljicom Mira, ali ostaje pitanje: Je li ta poruka shvaćena i u kojoj je mjeri ostvarena?

ISUSOV MIR - DAR I ZADATAK

Govor o miru pripada središnjim temama Svetoga pisma, a pogotovo Novoga zavjeta. Prema Ivanovu evanđelju Isus svoj prvi oprostajni govor od učenika završava obećanjem velikog dara: „Ostavljam vam mir; mir, i to svoj, dajem vam. Ja vam ga ne dajem kakav svijet daje. Neka se ne uznemiruje i ne plaši vaše srce.“ (Iv 14,27) Taj obećani dar

im je već za života naložio šaljući ih u svoje ime i učeći ih kako će se ponašati kad ulaze u neku kuću: „Ulazeći u tu kuću, zaželite joj mir! Bude li kuća dostojna mira, neka na nju siđe mir vaš; ne bude li dostojna, neka se mir vaš vrati vama.“ (Mt 10,12sl) Između jednog i drugog naloga učenicima dogodilo se nešto bitno. Isus je svojom smrću na križu ljude pomirio s Bogom (usp. Rim 3,25) pa je njegovo obećanje mira postalo stvarnost. Apostol kaže da je Bog odlučio, „uspostavivši mir krvlju

„On je, naime, naš jedini mir“ (Ef 2,14). I kao što je Pavao duboko svjestan svoga apostolskog poslanja da Krista naviješta kao onoga koji pomiruje sve suprotnosti svijeta, tako poziva i rimske kršćane koji kao manjina žive okruženi poganima, ali i brojnim Židovima koji ne prihvataju Krista: „Težimo za onim što promiče mir i uzajamnu izgradnju.“ (Rim 14,19)

CRKVA I MIR U SVIJETU

Crkva je uvijek bila svjesna svoga poslanja u službi izgradnje i očuva-

KAKO PREPOZNATI MEĐUGORJE?

„Za Međugorje postoji samo jedna opasnost: da ga se ne prepozna (...dass man daran vorbeigeht).“ Tih nekoliko riječi velikog teologa 20. stoljeća Hansa Ursa von Balthasara pogađa u samu bit Međugorja, u ono o čemu Međugorje ovisi.

FRA MARINKO ŠAKOTA

ŠTO JE TO U MEĐUGORJU ŠTO SE TREBA PREPOZNATI? Zašto je neprepoznavanje Međugorja njegova jedina opasnost?

U posljednje vrijeme kad bih čuo ili pročitao da se Gospa najprije ukazala 24. 6. 1981. godine na Podbrdu u Bijakovcima, nisam prelazio preko toga kao preko tek običnog podatka, nego sam se pitao o njegovu dubljem značenju. Je li Gospa slučajno izabrala taj dan ili je prvim ukazanjem baš na taj dan željela nešto važno poručiti?

Sve sam uvjereniji da blagdan Ivana Krstitelja, kao prvi dan Gospinih ukazanja, daje pečat svemu kasnijem što se dogodilo u Međugorju. U tom se danu krije ključ za razumijevanje Međugorja i onaj trenutak koji ne bismo smjeli ne prepoznati.

U čemu su slični Ivan Krstitelj i Međugorje? Što je to što povezuje i jedno i drugo?

U Mateja čitamo: „U one dane pojavi se Ivan Krstitelj propovijedajući u Judejskoj pustinji: ‘Obratite se jer približilo se kraljevstvo nebesko!’“ (Mt 3,1-2) Mjesta u kojima su živjeli (Jeruzalem, Judeja i okolica jordanska) ljudi su napuštali i odlazili Ivanu u pustinju. Radilo se o „mnoštvu“, kako to opisuje Luka. A u mnoštvu je bilo raznih profila: farizeja i saduceja, carinika i vojnika, a vjerojatno i drugih. Potreseni Ivanovim svjedočenjem i pozivom na obraćenje, ljudi su postavljali pitanje: „Što nam je činiti?“ (usp. Lk 3,10-14) Drugim riječima: „Što trebamo promijeniti u životu?“

Nakon što ih je Ivan poučavao što trebaju promijeniti i kako živjeti, ljudi su od njega primali krštenje u vodama Jordana i potom se, oprani i osvježena duha, vraćali svojim kućama.

Međugorje nije ništa drugo nego upravo ono što je činio Ivan – mjesto na kojem čujemo poziv na obraćenje! Gospa je izabrala blagdan Ivana Krstitelja za prvi dan svoga dolaska jer je željela da Međugorje poput Judejske pustine postane mjesto gdje će *mnoštvo* dolaziti, u molitvi se mijenjati i vraćati se svojim kućama drukčiji. To je bit Međugorja i nit o kojoj Međugorje (o)visi! To je ono što po velikom teologu von Balthasaru nipošto ne smije proći pored nas, a da ostane neprimijećeno i neprepoznato. Kad dođemo u Međugorje, ne ćemo promašiti ako ne kupimo suvenire ili ne spavamo u hotelu ili ako je u pansionu gdje spavamo sve jednostavno, ako nema televizora i internet veze (tim bolje!), ali ćemo promašiti ako se u nama ne pojavi pitanje: „Što mi je činiti? Ima li nešto što trebam mijenjati?“

Čudesnost Međugorja je u tome što se, kao i u Ivanovo vrijeme, u *mnoštvu* onih koji su dolazili u Međugorje probudilo to presudno pitanje. U nekima se to pitanje rodi na Brdu ukazanja, u nekima na Križevcu, u drugima opet u župnoj crkvi, u ispovijedi, euharistiji, klanjanju, u čitanju Božje riječi...

Toliki i toliki su se vratili kućama promijenjeni. Toliki i toliki su pozitivno djelovali na svoje obitelji, na svoju župnu zajednicu. Tko može nabrojati tolike dobre plodove Međugorja za Crkvu, za svijet?!

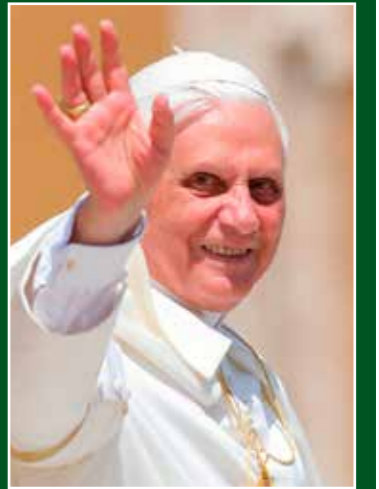
Ivan nije ljudima govorio da napuste svoj dotadašnji način života, mjesto obitavanja i da ostanu s njim u pustinji, nego da se vrte svojim domovima i obiteljima, svome dotadašnjem pozivu, da ostanu vojnici, carinici i farizeji, ali promijenjeni – s drukčijim razmišljanje i gledanjem, s drukčijim odnosom prema drugima. Tako je carinicima poručivao: „Ne utjerujte više nego što vam je određeno.“ A vojnicima: „Nikome ne činite nasilja, nikoga

MEĐUGORJE NIJE DOKAZIVANJE NI UVJERAVANJE DRUGIH U SVOJU ISPRAVNOST, ODNOSNO U NJIHOVO KRIVO MIŠLJENJE. MEĐUGORJE OTVARA OČI I NOVE PERSPEKTIVE. MEĐUGORJE NE SPAŠAVA NITI MU KORISTI NAVIJANJE ILI LOBIRANJE NEGO SVJEDOČENJE. U TOM SMISLU KRITIKA NIJE OPASNOST ZA MEĐUGORJE NEGO POMOĆ. JER KRITIKA GA ISPRAVLJA DA SE NIKAD NE „UMISLI“ I NE ZABORAVI SVOJE IZVORNO POSLANJE.

krivo ne prijavljujte i budite zadovoljni svojom plaćom.“ (Lk 3, 13-14)

Isto tako postupa Kraljica Mira u Međugorju. Njezin kip pred župnom crkvom u Međugorju i na Brdu ukazanja najbolje oslikava njezine namjere. Gospa ni od nikoga ne traži da promijeni mjesto obitavanja, poziv ili službu nego srce. Promjena srca – to je bit Međugorja i to je cilj svega na što nas Gospa poziva. Srce – o njemu sve ovisi: i naša sreća i nesreća, mir u nama, oko nas i u svijetu. Kad se srce promijeni, tada je sve drukčije. Kad se ljubav u srcu rodi, tada je moguće željeti mir i pružiti ruku mira i neprijateljima. Tada osobe koje nismo voljeli drukčije izgledaju, a posao koji nam je bio mučan prestaje nam biti težak. Kada srcem povjerujemo da nas Bog ljubi i da nam je oprostio, tada se mir u nama nastanjuje. Kad se u srcu rodi prihvaćanje križa, tada se križ preobražava i dobiva smisao.

Gospa poput Ivana ni od koga ne zahtijeva da ostane u Međugorju nego da se vrati u svoju zemlju,

Papa u miru Benedikt XVI. o Međugorju

Fra Slavko Barbarić sudjelovao je 1991. na tečaju za ispovijed koji su organizirali svećenici iz okolice Linza (Austrija) i govorio je pred oko 300 sudionika o iskustvima ispovijedi koje se obavljaju u Međugorju. Tom prilikom je susreo i kardinala Josepha Ratzingera, u to vrijeme prefekta Kongregacije za nauk vjere, predsjednika papinske biblijske komisije i vicedekana kardinalskog zbora u Vatikanu i razgovarao s njim o Međugorju. Ratzinger je naglasio da: „*Crkva ne želi ništa gušiti što donosi dobre duhovne plodove. Ali što se tiče ukazanja, naglasio je da ne može još reći ni da ni ne. Zato će komisija biskupske konferencije nastaviti sa svojim radom, a fratrima je zaželio da uspostave dobre odnose s BKJ i sa svojim mjesnim biskupom.*“ U *‘Neue Bildpost’* od 8. rujna 1991. Ratzinger je na naslovnoj stranici najavio skoro rješenje međugorskog pitanja i obećao da će se u svakom slučaju nastojati održati hodočasničko mjesto Međugorje kao mjesto molitve.

Naša ognjišta, XX/, (1991.), br. 10, str. 9

svojim obiteljima, na svoje radno mjesto i tamo bude apostol mira – njezine ispružene ruke prema drugima.

Međugorje je ostvarenje riječi i namjera pape Franje da Crkva treba izlaziti u svijet, a ne ostati zatvorena u sebe. Crkva treba pomagati svijetu. To je njezino poslanje – biti svjetlo i nada ovom svijetu! Upravo to se događa preko Međugorja – obnovljeni vjernici vraćaju se obiteljima i svojim župama drukčiji! Nakon povratka iz Međugorja toliki su počeli moliti s drugima i osnivati molitvene skupine. A takvih je bezbroj! Toliki su nakon povratka iz Međugorja počeli biti aktivni u svojim župnim zajednicama, pomagati potrebnima...

Čuo sam da su neki hvalili hrabrost jednog svećenika zato što je prepoznao i prihvatio Međugorje nasuprot nekima koji Međugorje ne prihvaćaju. „Ne radi se o mojoj hrabrosti nego o nevolji“, odgovorio je. „Svijet je u nevolji, u nemiru. A Međugorje daje odgovor. Međugorje pokazuje put prema miru.“

Taj je svećenik prepoznao bit Međugorja. Međugorje nije radi sebe nego radi mira u svijetu. To je njegovo poslanje! Ako bi se Međugorje zatvorilo u sebe i mislilo samo na sebe, postalo bi svrhlom samom sebi, čime bi izdalo sebe.

Međugorje nije svrha same sebi. Nije najvažnije pitanje o statusu Međugorja nego o nama i o stanju u nama. Zato Međugorje ne ovisi o tome kakav je njegov status u svijetu nego kako djeluje na nas. Međugorje se ne iscrpljuje u izvanjskom priznanju nego mu je cilj promjena (metanoia) pojedinca, a preko njega Crkve, društva, svijeta.

Međugorje nije dokazivanje ni uvjeravanje drugih u svoju ispravnost, odnosno u njihovo krivo mišljenje. Međugorje otvara oči i nove perspektive. Međugorje ne spašava niti mu koristi navijanje ili lobiranje nego svjedočenje. U tom smislu kritika nije opasnost za Međugorje nego pomoć. Jer kritika ga ispravlja da se nikad ne „umisli“ i ne zaboravi svoje izvorno poslanje.

Nedavno sam čuo kako je jedan svećenik rekao: „Ne mora se vjerovati u Gospina ukazanja.“ Pretpostavljam da je „ciljao“ na Gospina ukazanja u Međugorju. Začudila me

Međugorje nije ništa drugo nego upravo ono što je činio Ivan – mjesto na kojem čujemo poziv na obraćenje! Gospa je izabrala blagdan Ivana Krstitelja za prvi dan svoga dolaska jer je željela da Međugorje poput Judejske pustinje postane mjesto gdje će mnoštvo dolaziti, u molitvi se mijenjati i vraćati se svojim kućama drukčiji. To je bit Međugorja i nit o kojoj Međugorje (o)visi! To je ono što po velikom teologu von Balthasaru nipošto ne smije proći pored nas, a da ostane neprimijećeno i neprepoznato.

ta izjava. Zašto ne vjerovati? Zar su Gospina ukazanja nevažna? Ta Nebo se otvara kad Gospa dolazi! Nebo govori! A ako Nebo govori, kako u to ne vjerovati?! Zar se možemo oglušiti na glas Neba?! Zar Gospa dolazi k nama zbog nevažnih razloga?

S druge strane, jasno je da se ne mora vjerovati u Gospina ukazanja. Svu Objavu Bog je već dao. Sva Gospina ukazanja – pa tako i ova u Međugorju – ne donose novu Objavu. No, donose nešto što je iskusio jedan svećenik iz jedne zapadnoeuropske zemlje: „Ovdje (u Međugorju) postao sam svjestan da u 30 godina propovijedanja nikada nisam govorio narodu o postu, npr. da objasnimo zašto, kako, kada, opasnosti i prednosti. Spominjao sam naravno post barem u korizmi. Sada kad čitam Sveto pismo, pitam se kako je bilo moguće da previdim ovu poruku kad se ona nalazi skoro na svakoj stranici. Isus je postio, govorio o postu, rekao da će njegovi također postiti. Kako je bilo to moguće, neprestano se pitam i bojim se da ima još mnogo poruka koje čekaju na moje obraćenje pa da ih otkrijem.“

Bog jest objavio svoj naum zapisan u Svetom pismu, no što je s nama? Dopire li Božja objava do nas? Čujemo li je? Živimo li je? Napose Isusov prvi poziv: „Obratite se i vjerujte evanđelju!“ (Mk 1,15)

Spomenuti svećenik vratio se u svoju župu promijenjen, svjesniji i Božje riječi i sebe. Njegov primjer potvrđuje nam da je Međugorje potrebno svima – i svećenicima i vjernicima! Jer Međugorje nas podsjeća, budi iz sna. A svi mi s vremenom oslijepimo, oglušimo i zaboravimo „što nam je činiti“ – i svećenici i vjernici.

Sjetimo se kako je Isus komentirao Ivanov poziv na obraćenje smjerajući na farizeje i pismoznance: „Doista, Ivan dođe k vama putom pravednosti i vi mu ne povjervavate, a carinici mu i bludnice povjervavate. Vi pak, makar to vidjeste, ni kasnije se ne predomisliste da mu povjervujete.“ (Mt 21, 28-32)

Trideset i pet je godina Gospina silaska među nas na blagdan Ivana Krstitelja. Doista je vrijeme da postavimo ključno pitanje: Jesmo li prepoznali Međugorje? Ili možda pored njega prolazimo slijepi i gluhi? I uvjereni da nam ne treba?

POZIV U SLOBODU

U jednom zabitom kutiću svijeta, u jednom malom selu u Hercegovini, pokreće se nešto što otad drži u napetosti cijelo kršćanstvo: Već deset godina teče rijeka hodočasnika i posjetitelja u Međugorje, gdje nekoliko djece – u međuvremenu odraslih – tvrde da im se ukazala Majka Božja s porukama za cijeli svijet.

NAGOMILALO SE BRDO PITANJA O 'ZAPANJUJUĆOJ POJAVI MILIJUNA'.

Broj posjetitelja dostigao je onaj u Lourdesu i Fatimi. Je li ovdje u pitanju masovna poremećenost? Kakve su želje/čežnje ovdje u pitanju? Različite novinske vijesti ovdje više zbunjuju. Snažan i važan je odgovor koji kardinal

Ratzinger daje na pitanje o mjerodavnom crkvenom sudu: 'Jedna od naših rasudba je da mi gledate o stvarnoj ili pretpostavljenoj nadnaravnosti ukazanja dijelimo od njegovih duhovnih plodova. Hodočašća starog kršćanstva bila su usredotočena često na mjesta koja bi naš moderni kritički duh ponekad vrlo teško prihvatio, upravo kad se ima u vidu znanstvena točnost koja je posvjedočena tradicijom. To ne smeta činjenici da su ona hodočašća bila plodna, blagoslovljena, spasonosna i važna za život kršćanskog naroda.' Činjenica je, kad je u pitanju Međugorje, da su mnogi ljudi došli na različite načine u ovo mjesto – često navraćajući se iz radoznalosti s Jadrana – te da su tamo doživjeli iznenađujuće iskustvo. Da se u njima probudio jak izvor vjerničkog života. Oni tada vide svoj vlastiti život te život bližnjih i Crkve u jednom posve novom svjetlu. Vraćajući se natrag u svoje zavičajne zajednice, tamo propovijedaju i žele prenijeti svoja iskustva, što tada često postaje teško jer nailaze na nerazumijevanje i neprihvatanje. Može li se reći u nekoliko rečenica u čemu se sastoji ova tamo doživljena provala religioznosti? Prvo je iskustvo žive vjere. Jednostavne evanđeoske izreke, koje smo možda dugo slušali, počinju najednom sjati novim svjetlom. Je li jednostavnost toga kraja i njegovih stanovnika bila snaga koja biblijske rečenice ponovno osvjetljuje i čini ih na neki način shvatljivima? Kao i na velikim klasičnim hodočasničkim mjestima, u Međugorju se čuje poziv na obnovu života, na čišćenje i obraćenje. Čovjek se osjeća prihvaćenim i u svojoj grješnosti i nemoći. U druženju s mnogim hodočascima pojedinac u tom mjestu doživljava način života koji je veoma jednostavan. Doživljava osjećaj: kršćanstvo je životno i privlačno. Ako hodočasnik ide na svetu ispovijed, to se iskustvo veoma

pojačava. Takav hodočasnik osjeća kao da se samo njemu govori, kao da je jedini on prihvaćen i od starih nevolja, od krivnje i nevjere oslobođen. Međugorje je u međuvremenu postalo najveća ispovjedaonica svijeta. Svećenici koji tamo ispovijedaju, potreseni u vlastitom biću, doživljavaju snagu djelatne milosti. Neka svojevrsna privlačna snaga širi se iz, većinom prepunih, euharistijskih slavlja u crkvi ili na hodočasničkom trgu iza crkvene apside. Ljudi se sabiru već mnogo prije i uranjaju u molitvu. Pritom upada u oči velika raznobojnost i raznolikost različitih skupina i ljudi iz svega svijeta. Pokreću se, stoje, hodaju i kleče onako kako se to naučilo kod kuće. Amerikanci dolaze u pustolovnoj povorci, ali se svi ipak znaju sabrati i ujediniti u molitvi. Ljudi koji već dugo nisu molili, doživljavaju da mogu bez muke satima moliti. Molitva krunice ne prima se kao teret, već kao jedno davanje i primanje, od poziva i odgovora u dubokom zajedništvu. Euharistijsko slavlje i klanjanje potraje često duboko u noć. I na kraju se vide male skupine molitelja oko crkve i posvuda u mjestu. Kod kuće uvečer, u prenoćištu kod hrvatskih ugostitelja, dolazi do dugih vjerničkih razgovora. Svatko želi, ako je moguće, svoja brižno čuvana unutarnja iskustva izreći. Krajolik poziva na duge putove. Konačno na naporni križni put na Križevac i na Brdo ukazanja. Posvuda se ljudi mole, razgovaraju i razmatraju. Također su nezaboravni dojmovi: post i jednostavnost života. U Međugorju se ništa ne organizira i malo se planira. I zato ide sve tako dobro. Najedanput svatko ima neopisivo mnogo vremena. Post osobito vodi k novom doživljaju duhovne snage i jasnoće shvaćanja. Na neki način zna se i osjeća da se time čovjek uključuje u djelo jedne dalekosežne duhovne obnove. Tome pripada osobit mir, koji ima svoje mjesto u središtu poruke iz Međugorja. Svaki hodočasnik tamo stvarno doživi mir na mjestu: od ljudi, od okolice, od doživljene lakoće i prokljale radosti u vlastitom srcu. Može li se ovo u tom mjestu doživljeno duhovno kretanje prenijeti? Mnoge, posvuda nastale molitvene skupine u čitavom svijetu potvrđuju 'Poziv u slobodu'. Čini se da cijela Crkva prihvaća taj poziv.

Msgr. Johannes Joachim Degenhardt, Paderborn, Njemačka.

Arhiv ICMM

TEOLOŠKA PORUKA MARIJINIH UKAZANJA U MEĐUGORJU

ADALBERT REBIĆ

TEOLOGIJA SE TREBA BAVITI UKAZANJIMA, NJIH ANALIZIRATI I TUMAČITI NJIHOVO ZNAČENJE.

Kao sluškinja vjere ona ima zadaću pronicati objavu svjetlom razuma i vjeru tumačiti u životu Crkve. A upravo su fenomeni kao što su marijanska ukazanja pravi izazov i ispit za današnju teologiju koja se s puno angažiranosti pa i uspjeha bavi pojedinačnim pitanjima i problemima. Pod ukazanjima podrazumijevamo one psihičke doživljaje u kojima zamjećujemo prirodno ili naravno nevidljiva bića (anđeli, Marija, sveti, ljudi u eshatološkom stanju) koja na naša osjetila nadnaravno tako djeluju da ih zamjećujemo kao pred nama nazočne. Najčešće ona spadaju u mistično doživljavanje koje je posebni dar Božji. Činjenica je da Bog uvijek djeluje u povijesti čovječanstva i logično je da u posebno ozbiljnim vremenima Bog djeluje po katoličkoj pobožnosti i preko Marije koja je stigla na svoj eshatološki cilj. Autentičnost takvih ukazanja Crkva prosuđuje po duhovnim plodovima, po djelima. Takva ukazanja spadaju u privatno područje i nisu obvezujuća za vjeru Crkve kao što su obvezujuća javna ukazanja i javne objave. Međutim, kad ih Crkva priznaje autentičnima, onda im valja pokloniti dužno poštovanje i poslušnost. U priznavanju autentičnosti Marijinih ukazanja Crkva se ravna po kriterijima koje autor u svom radu nabroja. Autor u svom radu prikazuje kako Crkva tumači ova i slična ukazanja. Prema Marijinih ukazanjima u Međugorju Crkva

se ponaša jednako kao i prema Marijinih ukazanjima općenito u svijetu. Biskupska je konferencija ustrojila teološko povjerenstvo koje je dobilo vrlo teško zadaću ispitati nadnaravnost ukazanja – i zaključilo: ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama. „Međutim, brojna okupljanja vjernika s raznih strana koji u Međugorje dolaze potaknuti vjerskim i nekim drugim motivima zahtijevaju pozornost i pastoralnu skrb u prvom redu dijecezanskog biskupa, a s njim i drugih biskupa, kako bi se u Međugorju, i povezano s njime, promicala zdrava pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, u skladu s učenjem Crkve.“ Time hodočašćenja u Međugorje nisu zabranjena, nego je naglašena posebna briga za ono što se ondje zbiva. A u Međugorju prevladava poziv na molitvu, na obraćenje, na post, na pokoru, na meditaciju, na čitanje Svetoga pisma, na slavljenje sakramenta pomirenja s Bogom i na slavljenje euharistije. Mjesto Marijinih ukazanja u Međugorju je mjesto na kojem se mnogo moli, često prima sakrament pokore i slavi euharistija. A sve to može biti samo plod Duha Svetoga koji nas preko Svetoga pisma poziva na iste duhovne čine. Ključne riječi: ukazanja, Međugorje, Marijina ukazanja u Međugorju, plodovi Duha, vidioci/vidjelice, Marijine poruke, crkvena hijerarhija i fenomen Međugorja. U svom ću izlaganju pokušati teološki analizirati „fenomen Međugorje“ i prikazati teološku poruku Marijinih ukazanja u Međugorju.

KAKO CRKVA TUMAČI OVA I SLIČNA UKAZANJA?

POD UKAZANJEM RAZUMIJEVAMO ONE BITNO PSIHIČKE DOŽIVLJAJE, POTPUNO SVJESNE, U KOJIMA ZAMJEĆUJEMO PRIRODNO ILI NARAVNO NEVIDLJIVA BIĆA (BOG, ANĐEO, MARIJA) KOJA NADNARAVNO TAKO DJELUJU NA NAŠA OSJETILA DA IH ZAMJEĆUJEMO KAO PRED NAMA NAZOČNE. No ona fizički nisu pred nama. Nisu ničim mjerljiva, ne može ih se snimiti ili registrirati njihov glas. Mogućnost takvih ukazanja povezana je s kršćanskim poimanjem Boga i s mogućnošću čuda. Bog može na čudesan način mimo prirodnih zakona, koje je on dao, zahvatiti u stvoreni svijet tako da se nadnaravna bića čovjeku dađu prepoznati u svojoj psihosomatskoj strukturi.¹ Uz viđenja su povezana i slušanja. To potvrđuju i najnovija ukazanja Majke Božje u La Saletteu, Lurdu, Fatimi, Međugorju i drugdje. Vidioci, osim što vide Gospu, čuju i njezine poruke, koje obično pozivaju na obraćenje, molitvu, posebno krunicu, i pokoru. Prema ovoj definiciji ukazanja su moguća i ona najčešće spadaju u *mistično* doživljavanje koje je posebni dar Božji. Pojava ukazanja je karakteristična osobito za pučku katoličku mistiku u XIX. st. (lurdska ukazanja) i XX. st. (Fatima i ukazanja u Međugorju). Prema W. Beinertu ima čak 427 Marijinih ukazanja samo u XX. st.² Ona su moguća.³ Bog nikad ne prestaje djelovati u povijesti, a Marija nikad nije prestala biti Majka Crkve. A logično je da u posebno ozbiljnim vremenima za svijet i Crkvu Bog moćno djeluje po Mariji „koja je imala jedinstvenu funkciju u povijesti spasenja...“, kako kaže K. Rahner.⁴ Autentičnost takvih ukazanja Katolička Crkva redovito prosuđuje po duhovnim plodovima i duhovnom odjeku (hodočašća, kao što je slučaj u Lurdu, Fatimi i Međugorju), i ona spadaju u privatno područje i nikoga ne obvezuju da u njih povjeruje.

Crkva se uvijek prema privatnim pojavama odnosila oprezno, držeći se novozavjetne opomene o *razlikovanju duhova* (1 Kor 12,10; 1 Iv 4,1; 1 Pt 5,8). A o tome je ona postavila neke kriterije.

Prvi je kriterij za vrednovanje marijanskih ukazanja: Uklapaju li se ona u redovite tokove spasenja ili su im možda suprotna?

Drugi je kriterij: Otvraćaju li marijanska ukazanja od pobožnosti prema Isusu Kristu i stavljaju Mariju u središte pobožnosti?

Presudno je pitanje, vodi li neko ukazanje Kristu ili udaljuje od njega. Ako bi Krist bio potisnut u stranu, toj pojavi bi valjalo pristupiti krajnje skeptično.

Treći je kriterij način doživljavanja viđenja i vidioca. Teolog je dužan pratiti vidioco i razlučivati sluša li on uistinu Boga ili sama sebe. Evanđelist Ivan upozorava: „Ljubljeni, nemojte vjerovati svakom duhu, već duhove podvrgnite kušnji da vidite jesu li od Boga, jer su se pojavili mnogi lažni proroci u svijetu. Po ovom poznajete duh Božji: svaki duh koji priznaje: Isus Krist došao je u tijelu, od Boga je; svaki duh koji takvim ne priznaje Isusa nije od Boga.“ (1 Iv 4,1-3; usp. Iv 5,1-4).

Marijine su poruke u njezinim ukazanjima *proročki glas* u Crkvi našega vremena. Marija je slična prorocima koji su u povijesti Božjega naroda upozoravali narod da bude vjeran Savezu sklopljenu s Bogom. Marijin život odražava djelovanje proroka: silazak Duha Svetoga na nju (Lk 1,35), ponizno prihvaćanje Riječi Božje, odnosno Sina Božjega, posredovanje volje Božje (Iv 2,5: „Što vam rekne, to učinite!“), duboko uranjanje u tajnu božanske objave (Lk 2,19,51: „Marija u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu.“)⁵ Kao što su starozavjetni proroci bili pozorni na znakove svoga vremena i pokušali na njih odgovoriti, tako i Marija danas kao i nekada, pozorna na znakove našega vremena, upozorava svoje kćeri i sinove na njihovo značenje.

U porukama Marijinih ukazanja u Međugorju prevladava poziv na molitvu, na obraćenje, na post, na pokoru, na meditaciju, na čitanje Svetoga pisma, na slavljenje sakramenta pomirenja s Bogom i na slavljenje euharistije. Mjesto Marijinih ukazanja u Međugorju je mjesto na kojem se mnogo moli, često prima sakrament pokore i slavi euharistija.⁶

1 Vidi R. LAURENTIN, Apparition, u: R. LAURENTIN – P. SBALCHIERO, Dictionnaire des „Apparitions“ de la Vierge Marie, Fayard, Paris, 2007., str. 94-95.

2 W. BEINERT, „Marienerscheinungen“, st. 1369.

3 W. BEINERT, „Marienerscheinungen“, st. 1370.

4 K. RAHNER, Teološki spisi, str. 243sl naglašava kako „ona pri tome ne će potamnjeti ni Isusovu bit ni njegovu posredničko-spasenjsku funkciju, niti će popustiti nekoj pseudodemokratskoj nesklonosti, koja ne može podnijeti da u povijesti nema svatko istu zadaću“.

5 Navod je iz predavanja I. Dugandžića (u svom izlaganju), on citira djelo: L. SCHEFFCZYK, Maria. Mutter und Gefährtin Christi, Sankt Ulrich Verlag, Augsburg, 2003., str. 352.

6 L. SCHEFFCZYK – A. ZIEGENAUS, Maria in der Heilsgeschichte, str. 369 sl.

Izvorni znanstveni članak objavljen 10. 4. 2013. u *Ethnologica Dalmatica*, 19
U sljedećem broju: **Odnos hijerarhijske crkve prema „fenomenu Međugorje“**

Kardinal Franz König

Govorite i svjedočite mnogima o Međugorju.

Kardinal František Tomašek,

Prag, Češka

Praški kardinal, poznat u čitavom svijetu najviše zbog svoga stava prema komunistima u Čehoslovačkoj, mnogo je pretrpio za katoličku vjeru. Svoj stav o međugorskim događanjima izrazio je sljedećim riječima:

Mislim da mi ovdje dugujemo i događajima u Međugorju dio ovoga velikoga našeg vjerničkog proljeća, koje nam je Bog darovao po Mariji. Molitva i post, vjera i obraćenje te pozivi na mir, mogu biti samo od Boga. Susreo sam mnoge koji su hodočastili u Međugorje. Oni su puni nade i volje za svjedočenjem i žive svoju vjeru. Znam mnoge vjerničke skupine koje su mi posvjedočile da mole i poste te da su to počele činiti u Međugorju. Narod je gladan i žedan Božje riječi. Pa kad joj ljudi na bilo koji način postave zaprjeku, onda se Bog pobrine na drugi način pronaći i okupiti svoju djecu. Ja sam duboko zahvalan Bogu za Međugorje. A ono mi se dobro uklapa u sedamdesetu obljetnicu fatimskih ukazanja i u ovu Marijansku godinu. Jednostavno, čujem mnogo, ali bih uvijek želio još više čuti o Međugorju. Oh, kako bih rado hodočastio u Međugorje i tamo se napojio novom nadom. A to bi isto poželjeli i mnogi moji vjernici.

Msgr. Pavel Hnilica, osobni Papin izaslanik za zemlje istočne Europe i naslovni biskup Rusada, Rim, Italija

Ne zaključujem samo na temelju svojih posjeta, kojih je bilo nekoliko, nego i na temelju susreta s međugorskim hodočasnici širom svijeta. Mogu reći da su molitvene skupine međugorskih hodočasnika najživlje i najsnažnije u čitavoj Katoličkoj Crkvi. Svako moje putovanje u Međugorje i svaki moj razgovor s vidiocima svaki su me put više uvjerali u vjerodostojnost ukazanja.

LIPANJ JE CRVENI MJESEC. Kao što je svibanj zelen, a rujana zlatnožuta. U lipnju se otvara makov cvijet. Mjesec je to crvenog voća: trešnje, višanja, jagoda, malina, ribizla. Crvena boja jest boja ljubavi. Ali ljubavi nema bez šutnje! Crveno bi onda označavalo i ljubav i šutnju. Jer svaka ljubav je u početku bila tišina! Ima tišina kojih se sjećamo. Ako ljubav ima sjećanje, a ima, onda je njezino sjećanje tišina. Bog je u tišini stvorio čovjeka. Jer tek stvaranjem Eve, stvoren je čovjek. Adam ne bijaše čovjek! Bijaše samo muškarac. Čovjek je tek nastao kad je prvi put izgovorena riječ – ti. Svi bibličari će reći da je čovjek stvoren od praha. Zemlje! Rebra! Daha! Možda je čovjek ipak stvoren iz sna. Čitamo u Postanku: *zato Gospod Bog pusti dubok san na Adama* (usp. Post 2,21). San je simbol tišine. Mira! Spokoja! Bog je čovjeka stvorio za tišinu. Eva je nastala iz Adamove tišine. Ljubav je stvorena više Božjim pogledom nego Božjim riječima. Ljubav je rođena slušanjem. Bog je tišinom učinio Ljubav sposobnijom da gleda i vjernijom da sluša. Bog je Riječ! Ivan evanđelist je zapisao u svom proslavu: *U početku bijaše Riječ* (usp. Iv 1,1). No Bog je prije Riječi bio Tišina. Zar postoji ijedna riječ da je rođena iz buke!? Svaka riječ rođena je iz tišine. Isus bijaše Riječ, ali također i Tišina. Ako pomnije čitamo evanđelja, možemo kroz tišinu otkriti da je Isus koji je Riječ više čuda i susreta učinio bez riječi. Riječ koja je poželjela biti Tišina! Kako je to čudesno! Isus je i prije Golgote bio raspjet zbog Ljubavi.

FRA GORAN AZINOVIĆ

PORADI TIŠINE! ŠUTNJE! MEĐUGORJE JE POSTALO MJESTO GDJE SE LJUDI RAZOTKRIVAJU SAMI PRED SOBOM. MJESTO TIŠINE POSTALO JE MJESTO UPOZNAVANJA! MEĐUGORJE JE POSTALO RENDGEN SVIJETA. OVDJE JE ČOVJEK SPOZNAO DO KRAJA.

Svaki put Ljubav je bila raspeta kad bi Isus koji je Riječ, postao Isus koji je Šutnja. Dovoljno se je sjetiti onog trenutka kad je Isus bio pred Herodom Antipom – *Herod se vrlo obradovao kad ugleda Isusa; odavno ga je želio vidjeti, jer je mnogo o njemu slušao, te se nadaše da će vidjeti kako čini koje znamenje. I ispitivao ga je opširno, ali mu Isus ništa ne odgovori* (usp. Lk 23,8-9)! Kako je čudesno ljubiti Isusovu tišinu. Međugorje je mjesto Tišine. Zar nisu ovdje svi u početku bili zaljubljeni u tišinu!? Sjećam se jedne neobične zgode. Kao dijete često sam s majkom i bratom išao na misu ovdje u Međugorju. Bio sam odveć mali. Dijete! Neznalica! I hodajući crkvenim dvorištem, uvijek bih opazio jednu ploču na kojoj je pisalo – **SILENTIUM**. Nisam znao što znači ta riječ. Nikada nisam ni majku upitao njezino značenje. Nekako, kao da je ta riječ ostala samo u meni. Skrivena! Neprimjetna! Nosio sam je dugo u sebi! Želio sam je usporediti. Odvagati! Otkriti! Počeo sam tražiti u drugim župama taj natpis, i tu riječ, ali nikad, nigdje i nikom nije pripadala osim Međugorju. Shvatio sam vrlo brzo da **SILENTIUM** pripada samo Međugorju. **SILENTIUM!**? Kao dijete sam sve do sjemeništa mislio da **SILENTIUM** znači ljubav. Mjesto ljubavi! Jer nisam poznavao značenje riječi, nisam znao latinski, i nekako mi je logično bilo toj riječi **SILENTIUM** dati značenje ljubav. I sjećam se dobro prvog svog sata iz latinskog jezika. Odmah sam upitao profesora – *Profesore, što znači riječ SILENTIUM!*? Očekivao sam

vrlo jednostavan odgovor – ljubav. No profesor je odgovorio – *tišina*. Od toga trenutka znao sam da se iza ljubavi krije tišina, i da je Međugorje drukčije od drugih župa samo poradi te jedne riječi – **TIŠINE**. Međugorje privlači već trideset i pet godina hodočasnike samo zbog te jedne riječi. Zbog tišine! Nedavno sam na jednom plakatu uz sliku Stephena Hawkinga vrhunskog teoretskog fizičara koji boluje od (ALS –a) paralizirajuće bolesti koja uzrokuje slabljenje mišića pročitao ovo: *Bez mana ne bismo postojali ni ti ni ja!* Moram priznati da me je ova rečenica pogodila. Razmišljao sam dugo o njoj u tišini! Dugo! Odveć dugo! I onda sam shvatio da ta rečenica želi samo jedno, povući ljude u šutnju. Tišinu! Samoću! Shvatio sam da jedino mane i nedostatke prepoznajem u tišini i samoći. Nekako bih to povezo s Međugorjem! Ovdje su svi ljudi svijeta počeli uvidati svoje mane. Jasnije! Dublje! Ozbiljnije! Više su ovdje otkrili svojih mana i nedostataka nego u mjestu odakle dolaze. Razlog je samo jedan. Poradi tišine! Šutnje! Međugorje je postalo mjesto gdje se ljudi razotkrivaju sami pred sobom. Mjesto tišine postalo je mjesto upoznavanja! Međugorje je postalo **rendgen svijeta**. Ovdje je čovjek spoznao do kraja. Prodorna tišina snimila je najdublje dijelove duše. Ovdje dobivamo sliku vlastite dijagnoze. Ovdje počinje ozdravljenje, jer se je čovjek usudio prihvatiti sebe. Ovdje ljudima postaje sve puno jasnije. Ne iz razloga što im se svijet proširio pa jasnije vide, već što je duša postala šira pa ona obuhvaća i više od samog svijeta. Međugorje iznova mora otkriti svoju vlastitu tišinu. Svih ovih trideset pet godina nazvao bih godinama tišine. Godinama samoće! Godinama vraćanja! Možeš se vratiti samo tamo gdje si već nekad ili jednom bio. Hodočasnik se iznova vraća da uroni u tišinu. Vjeren je tišini. Nekada postoji nekakva pogriješna vjernost koja je gora od nevjernosti. Čovjek se veže za vjernost. Vjerovanjem! Vjerom! Hodočasnik je za Međugorje vezan vjerošću za tišinom. Trideset i pet godina ovdje ga tišina veže. Veže ga nešto nevidljivo! Privlače ga konopci tišine. Hodočasnik u meni i nama koji ovdje živimo prvo želi prepoznati šutnju u srcu, a tek onda riječ na

ustima. Hodočasnik nas prvo želi osluhnuti, a tek ona čuti. Nietzsche je jednom rekao: *nije me potreslo to što ste me prevarili, već to što vam više ne vjerujem!* Mi koji ovdje živimo moramo biti svjedoci vjere u šutnju, hodočasnici u nama trebaju prepoznati ljude tišine. Možda čak moramo i prije uslužnih domaćina biti ljudi uslužne šutnje. Ljudi šutnje! Mjesto šutnje! Aldous Huxley je izračunao da se okruženje tišine godišnje suzuje za trideset i pet kilometara. Kakva slučajnost! A Međugorje slavi trideset i pet godina tišine. Intime! Huxley kaže da već nije daleko ono doba kad će na zemlji tišine potpuno nestati. Bit će sretan onaj koji ponekad uspije pronaći tišinu. Tišina će biti puno skuplja od pitke vode, od nafte, od zraka čak i zlata. Onda će doista poslovice Šutnja je zlato, postati zlatom. Ljudi će plaćati ogromnim svotama novca tišinu. Poželjet će planinariti na vrhove Himalaja, u dubine oceana, u visove svijeta, samo da osjete tišinu. Ne će moći platiti tišinu i pronaći mjesto tišine!? Iščeznut će! Možemo jednostavno kroz ironiju reći da čovjek ne će trebati plaćati tišinu, dovoljno će biti zašutjeti i čovjek će opet imati tišinu. No pitanje je hoće li čovjek ikada više moći zašutjeti!? Hoće li moći čuti bez riječi? Može li moderni čovjek više ikada slušati, a da slušanje nije slušanje riječi, već prije svega slušanje tišine. Hoće li moderni čovjek moći biti čovjek nedjelje!? Nedjelje koja je šutnja. Šabata! Međugorje je mjesto koje je trebalo postati nedjelja. Mjesto tišine. Ovdje su svi radni dani slikovito rečeno nedjelja. Međugorju iznova prilazimo kao nedjeljom, jer ono je kadro učiniti radne dane tako svečanim i dubokim. Međugorje nas poziva u svoju duhovnost koja je nedjeljna, koja je tišina i mir. Netko može prigovoriti da je to nemoguće. U konačnici, mora se raditi!? I Međugorje mora imati radne dane. Da bi bio dovoljno jasan i provokativan, zaključit ću ovom slikom koju je opisao jedan izuzetno zanimljiv filozof Fabrice Hadjadj. Hadjadj govori kako u sve naše radne dane moramo unijeti nedjelju, i svi će naši dani postati naš život. Bog je šest dana stvarao i sedmi dan odmorio. Otpočinu! Bog je strogo zapovjedio ljudima: *Napunite zemlju, i sebi je podložite*. Biti na njegovu sliku značilo bi, dakle, proizvoditi, raditi, gospodariti, kao On u prvih šest dana stvaranja, ali, evo, nije posvećeno tih šest dana rada, nego sedmi dan, dan nerada. Bog je posvetio samo sedmi dan! Kakva korist raditi u neposvećenim danima, a u posvećenom danu ne biti posvećen!? Jedino vrijede oni dani koji su posvećeni. Vječnosti pripada samo ono što je posvećeno!? Znači Adam koji je stvoren da radi svojim rukama i da zemlju podloži, koji je stvoren šesti dan, već sutradan ne smije raditi!? Radnik Adam koji je unovčen i stvoren da radi, svoj prvi dan već ima slobodan, neradan!? Koji paradoks! Adam i Eva, radnici koji su stvoreni šestog dana moraju započeti svoj prvi dan – praznovjermem! Neradom! Bog mu želi reći i otkriti da njegovo spasenje nije u djelu njegovih ruku, nego prije u rukama nezaposlenim, ispražnjenim da se bolje sjedine, otvorenima da se bolje prepuste molitvi. Iako su Adamove ruke stvorene za rad, prije svega su stvorene za molitvu. Tako je i s Međugorjem. U ovih trideset pet godina iako je sve stvoreno za rad i buku, ovdje je prije svega počelo tišinom i molitvom. Očuvajmo Tišinu!? Međugorje je posljednja tišina.

Msgr. Emanuel Milingo, nadbiskup Lusake u miru, Rim, Italija
U Međugorje nisam došao ni kao teolog, ni kao kritičar, ni kao biskup. Došao sam radi spasenja svoje duše, kao hodočasnik. Ono što me se ovdje osobito dojmilo jest jednostavnost. Svatko se osjeća dobro, nema nejednakih. To je ozračje koje stvara Gospa. Međugorje ne pripada samo Hrvatima, ono pripada svakome, cijelome svijetu. Ono je moje koliko i vaše. Osjećamo se kao kod kuće. Međugorje je izvor snage, osvježnja, daje snagu početi novi život. Ova jednostavnost, ova međunarodnost obnavlja pobožnost. Postajemo svi jedno. Međugorje je stvarnost, ono nije teorija. Ovdje se moli, posti, slavi misa, ispovijeda, klanja Isusu. Mnogi su se vratili kao Samaritanka i rekli – ja sam vidio svojim očima.

Mons. Radosław Zmitrowicz, biskup u Kamyanets-Podilsky, Ukrajina.
Ovdje u Međugorju može se tako konkretno vidjeti kako Bog vodi povijest: s jedne strane u svijetu je teško, a s druge se podiže Međugorje kao znak. Mi trebamo ovaj znak jer je u svijetu sve manje kršćana, sve su veći progoni vjernika i vjere... Zato nam treba ovaj znak majčinske ljubavi koji nas ohrabruje i pokazuje kako će u Bogu sve biti dobro.

Mons. Salvador Pineiro Garcia-Calderon, biskup biskupije Ayacucho u Peru
Za vrijeme svog boravka ovdje, ispovijedajući, naslušao sam se mnogih ljudskih sudbina i patnja. Velika je radost, blagoslov i utjeha za svećenika kad vidi tolike vjernike koji ovdje ostavljaju svoje patnje, svoje suze i životne tragedije i kućama se vraćaju ohrabreni, osnaženi i sretni. To je plod i čudo ovoga mjesta.

„Slušajte, ovdje piše da neki tinejdžeri u Jugoslaviji tvrde kako im se ukazuje Djevica Marija“, reče moja sestra listajući naše lokalne novine. Bilo je to 1983. godine i tada sam prvi put čuo za Međugorje. Kao katolička obitelj znali smo za ukazanja u Lurdu, a u Fatimu smo i hodočastili. Članak o Međugorju, koji je naglas čitala moja sestra, potaknuo je vrlo uzbudljivu obiteljsku raspravu. Nikada nam prije toga nije ni palo na pamet da se ukazanja mogu dogoditi i sada, danas, u našem vremenu. „Ako postoji bilo kakva vjerojatnost da je to i istina, trebali bismo otići tamo i osobno se osvjedočiti“, rekli smo svojim roditeljima.

MAGNUS MACFARLANE-BARROW

IZNENADILO NAS JE, ALI I ODUŠEVILO KAD SU ODLUČILI DA – IAKO ONI NISU BILI U MOGUĆNOSTI NAPUSTITI PANSION KOJI SU VODILI, A KOJI JE UPRAVO TIH DANA BIO PUN GOSTIJU – MI, NJIHOVA DJECA JOŠ TINEJDŽERSKE DOBI, MOŽEMO POĆI I POSJETITI TO MJESTO UKOLIKO TO ŽELIMO. Tako smo nekoliko

tjedana kasnije, zajedno s rođacima i prijateljima krenuli put Međugorja. Po dolasku u Dubrovnik iznajmljivamo vozilo kako bismo se prevezli do Međugorja, za koje smo znali tek da se nalazi blizu grada Mostara, ali ga nikako nismo mogli locirati na zemljopisnoj karti. U predvečerje stižemo u Međugorje, baš u vrijeme večernje svete mise. Bili smo iznenađeni tako velikom crkvom u tako malom selu, a još i više zadivljeni činjenicom da je bila u potpunosti ispunjena vjernicima. Nakon mise došao nas je pozdraviti svećenik za kojega smo kasnije saznali da se zvao fra Slavko. Vidjevši da nemamo osiguran smještaj, a bijaše već i dosta kasno, ponudio se pomoći. Smjestio nas je u jednu obitelj u kojoj smo se istinski osjećali dobrodošlima.

Budući da tada gotovo i nije bilo drugih inozemnih hodočasnika u Međugorju, bili smo pozvani svaku večer ići u malu sporednu prostoriju u crkvi gdje su u to vrijeme vidioci imali ukazanja. Bijaše iznimna privilegija moliti s njima i biti s njima u trenucima kada dolazi nebeska Majka.

I što se naš boravak više bližio kraju, u nama je bilo sve manje sumnji da se ovdje događa nešto nadnaravno i čudesno, a sve više vjere da se Gospa doista ovdje ukazuje i nosi poruku za nas i za cijeli svijet. Mnoge su me stvari tijekom tog prvog posjeta Međugorju duboko dirnule; priče o čudima koja su nam prepričavali vrlo razboriti obični mladi ljudi, šestero vidjelaca koji, privučeni nama nevidljivim prizorom, u savršenom skladu

padaju na koljena, vjernička molitva mještana koji se iz dana u dan okupljaju na krunicu i svetu misu. Ipak, u srcu sam osjećao i nešto mnogo osobnije – nešto što je teško izraziti riječima – uvjerenje da me Bog ljubi i da ima plan za mene. Blago me je pozvao da se odlučim za Njega.

Kad smo se vratili doma, započeli smo iskustvo življenja Gospinih poruka; moliti krunicu kao obitelj, postiti srijedom i petkom, čitati Sveto pismo... Mama i tata su vidjeli da smo se promijenili na jedan neočekivan način. Prije našeg posjeta Međugorju uvijek su oni bili ti koji su nas morali podsjećati na molitvu, osobito onu zajedničku obiteljsku molitvu, a sada smo mi bili ti koji smo to tražili od njih! Stoga su i sami odlučili otići i osobno iskusiti Međugorje. Bili su dirnuti na sličan način kao i mi. Kad su se vratili doma, počeli su osjećati kako Bog od njih traži da svoj pension, našu obiteljsku kuću, podare Njemu. Otvorili su širom vrata kako bi pozvali ljude na molitvu i duhovnu obnovu. Od tada naš dom postaje CRAIG LODGE OBITELJSKA KUĆA MOLITVE. Još i danas dolaze mnogi kako bi proveli vrijeme u molitvenom ozračju u našem prelijepom dijelu Škotske.

Čak i nakon svih ovih godina vrlo mi je teško pronaći riječi kojima bih objasnio što Međugorje meni osobno znači. Međugorje je za mene već toliko godina središte mogega života da mi je nemoguće i zamisliti kakav bi moj život bio bez njega.

Prolazile su godine. Nakon završetka srednjoškolskog obrazovanja trebalo je krenuti u život. Ja sam postao uzgajivač riba. No doskora, 1992. godine, jedno TV izvješće o izbjeglicama u blizini Međugorja zauvijek će promijeniti moj život. Gledajući tu reportažu o ratnim strahotama u BiH, brat i ja smo počeli promišljati kako učiniti barem nešto kako bismo pomogli unesrećenima. Domalo smo uputili skromni apel pozivajući ljude da daruju hranu, odjeću i druge potrepštine. Uskoro smo se našli kako s jednog kraja Europe na drugi vozimo mali kamion prepun donirane robe.

Tu smo pomoć dostavili u Međugorje. Mислеći da smo izvršili svoj zadatak, vratili smo se doma u namjeri da se vratimo svom uobičajenom poslu na ribnjaku. Ali Bog je imao drugačiji plan! Pomoć koju smo isprva zatražili i dalje je pristizala u naš obiteljski dom. Brda odjeće, medicinske opreme i hrane dupkom su ispunila očeve barake. Molio

sam na nakanu što učiniti i kako dalje. Odlučio sam napustiti svoj posao i prodati malu kuću u kojoj sam živio, kako bih mogao i dalje prevoziti pomoć. U ovome izboru se nisam vidio žrtvom – samo sam osjećao zahvalnost i uzbuđenje da mi je Bog dao ovu priliku da pomazem i budem u službi i na korist potrebnima. U sljedećim mjesecima i godinama prikupili smo i dostavili na stotine kamiona humanitarne pomoći u Bosnu i Hercegovinu i Hrvatsku. Čineći to, doživio sam mnoge blagoslove i neku novu duboku radost u svom životu. Kroz ovaj rad upoznao sam i svoju suprugu Julie, medicinsku sestru iz Škotske, koja je također napustila svoj posao kako bi pomagala (a za koju sam uskoro saznao da vozi kamion bolje od mene).

Desetak godina smo se pod nazivom Scottish International Relief bavili humanitarnim radom pomažući zemljama kao što su Rumunjska, Liberija i Peru...

A onda su 2002. godine, na jedan nevjerojatan način, rođeni *Marijini obroci* – poslanje za koje nas je vjerujem Bog sve ove godine i pripremao. Te je godine u Malaviju u Južnoj Africi nastupila strašna glad pa smo odlučili pokušati pomoći i tamo. Počeli smo raditi na dopremi hrane za tisuće ljudi koji su tamo umirali od gladi. U taj pothvat su s nama krenuli Gay Russell i Tony Smith, dvoje ljudi čiji su se životi također promijenili u Međugorju, a koji su u toj maloj afričkoj zemlji upravo započeli gradnju crkve identične onoj svetog Jakova u Međugorju. Domalo su izgrađene i postaje Križnog puta – replike onih na Križevcu.

Tijekom tog rada dogodile su se dvije stvari koje su dovele do nastajanja *Marijinih obroka*. Prvo, lokalni me je župnik poveo kako bi me upoznao s jednom obitelji. Objasnio mi je kako je otac obitelji već ranije umro, a majka je na samrtnoj postelji. Našli smo je kako leži na podu svoje kuće okružena sa svoje šestero djece. Njezino

MEĐUGORJE JE SREDIŠTE MOJEGA ŽIVOTA

najstarije dijete Edward imao je oko četrnaest godina. U jednom trenutku sam ga upitao koja mu je najveća želja u životu. „Da imam dovoljno hrane i da jednoga dana mogu ići u školu“, odgovorio je. To mu je u dobi od samo četrnaest godina bila jedina ambicija. Tako često smo susretali djecu poput njega – djecu koja su propuštala obrazovanje jer su radila i prosila za hranu. Edwardove riječi su me nagnale razmišljati o ovom problemu na jedan novi način.

A onda, tijekom tog istog posjeta Malaviju, Tony Smith, čovjek koji je gradio repliku crkve sv. Jakova, rekao je da mi želi govoriti o nadahnuću koje je imao. Saznao je kako je izvjesni američki Senator razvio izvršnu zamisao da ukoliko bi se svakom djetetu u zemljama u razvoju osigurao jedan objed dnevno na mjestu njihovog školovanja, ova bi jednostavna intervencija bila ključ rješenja koji bi mogao izvući one najsiromašnije zemlje iz neimaštine. Tonyjevo nadahnuće je bilo da ako bi netko preuzeo tu ideju i posvetio je Gospi, nazvavši taj projekt *Marijini obroci*, onda bi se to uistinu i ostvarilo. Osjetio sam veliku radost i zahvalnost jer je to bio odgovor na pitanja koja je postavljalo moje srce. Te godine započinjete novi poduhvat u Gospino ime. U malom broju škola i vrtića u Malaviju počeli smo raditi s lokalnim zajednicama kako bismo osigurali svakodnevne školske obroke za gladnu djecu – s lo-

kalnim volonterima koji su kuhali i posluživali hranu koju smo kupovali, isporučivali, ali i čiju smo potrošnju nadgledali. Odmah smo uvidjeli da to nije bila samo lijepa ideja, već nešto što će stvarno biti djelotvorno. Mnoga djeca koja nikada do tada nisu bila u školi počela su dolaziti, jer su znala da će biti nahranjena. A djeca koja su običavala dolaziti u školu tu i tamo, zbog bolesti ili zato što su morala raditi za hranu, počela su dolaziti svaki dan. Ubrzo su nas i druge škole počele moliti za *Marijine obroke* – tako da se je to neprestano širilo. Mislim da nije tek puka slučajnost da su prva djeca koja su jela *Marijine obroke* živjela u podnožju brda gdje su sagrađene replike svetih mjesta Međugorja.

Od tada *Marijini* su *obroci* narasli u cijelom svijetu na nevjerovatan način. Dok ovo pišem više od 1 100 000 djece dobiva Marijine obroke svaki dan u 13 različitih zemalja – a taj broj gotovo svaki tjedan raste. Kardinal Dolan iz New Yorka prošle je godine rekao „*Marijini obroci* su poput suvremenog čuda umnažanja kruha i riba!“ Sav ovaj posao podržan je i omogućen od strane velikog globalnog pokreta velikodušnih podupiratelja. Mnogi od njih su ljudi koji su bili na hodočašću u Međugorju. Marijini obroci su tek dio u nizu brojnih malih djela ljubavi. Nitko od nas ne radi ništa spektakularno kao pojedinac, ali zajedno ova mala djela ljubavi stvaraju nešto zaista nevjerovatno.

Sada su tu organizacije *Marijinih obroka* u zemljama poput Irske, Njemačke, Austrije, Italije, Hrvatske, SAD-a, Kanade, Španjolske... ali, *Globalno sjedište Marijinih obroka* je još uvijek u maloj limenoj baraci koju sam posudio od svoga oca prije skoro 25 godina kako bih uskladištio pomoć za Bosnu i Hercegovinu. Gotovo sve podružnice Marijinih obroka koje sam nabrojao, pokrenute su od ljudi čiji su se životi promijenili u Međugorju i koji su često prvi put čuli za *Marijine obroke* kada su bili tu na hodočašću. Mnogi su saznali o *Marijinih obrocima* od Milone von Habsburg, naše 'posebne poslanice' koja već dugi niz godina posvećuje veći dio svog života kako bi širila riječ o *Marijinih obrocima*. Također imamo mali informativni ured u Međugorju gdje ljudi mogu doći razgovarati s nama, pogledati naše

filmove i preuzeti informacije. Osim toga mnogi od službenih vodiča župe Međugorje nastoje govoriti svojim skupinama o našem radu, i na taj način su mnogobrojni pozvani priključiti se ovoj misiji.

Danas mnogi ljudi različitih vjera, ali i oni bez vjere, iz svih krajeva svijeta sudjeluju u ovom univerzalnom poslanju da se nahrani gladno dijete. Međutim, kao i uvijek čvrsto vjerujem da su *Marijini obroci* plod Međugorja. Plod molitve i obraćenja. Izraz obraćenja mnogih ljudi i želje da se ljubi svoga bližnjega. Lijepo, jednostavno majčinsko djelo praktične ljubavi. Jedan znak Božje milosti i milosrđa.

Julie i ja se s naše sedmero djece vraćamo u Međugorje kad god možemo. Svi se raduju tim posjetima i predivno nam je gledati kako i oni tu primaju tolike blagoslove – baš kao što smo i mi činili kao mladi kad smo prvi put došli tu prije mnogo godina. Poput nas i oni se ovdje osjećaju kao doma.

Čak i nakon svih ovih godina vrlo mi je teško pronaći riječi kojima bih objasnio što Međugorje meni osobno znači. Međugorje je za mene već toliko godina središte mog života da mi je nemoguće i zamisliti kakav bi bio moj život bez njega. Ja nemam ama baš nikakve kvalifikacije da mogu sam nositi ovakav projekt niti me resi osobito samopouzdanje pa mi je gotovo smiješno da je Bog od mene tražio započeti jedan ovakav pothvat. Ali na sreću *Marijini obroci* u stvarnosti i ne ovise o meni! I sada me obuzima jedan neizmjeran osjećaj iznenađenja i zahvalnosti za milosti koje smo moja obitelj i ja ovdje primili. Vidim Međugorje kao mjesto gdje su začete brojne dobre stvari; obraćenja, ozdravljenja, odluke za redovnička zvanja, odluke za brak i obitelj, mnoštvo prekrasnih apostolata, molitvene skupine i dobre inicijative koje su doprle do svakog kutka svijeta. Imam toliko prijatelja svećenika koji su upravo ovdje primili svoje zvanje, ali i mnoštvo vjenčanih koji su upravo u Međugorju susreli svoje supružnike. Ne utvaram si da shvaćam koji su Božji planovi s ovim mjestom i ne znam što budućnost donosi, ali vjerujem da je Gospina nazočnost u Međugorju već promijenila svijet na mnogo načina. I znam također da nas ona poziva da se svaki dan iznova obraćamo; da se iznova odlučujemo za nju i za njezina Sina, Isusa, našega Gospodina i Spasitelja.

Papa Ivan Pavao II. o Međugorju

„Da nisam papa, već bih otišao u Međugorje. No iako nisam mogao onamo otputovati, znam sve i sve pratim. Štitite Međugorje. Ono je nada svijeta!“, rekao je Sveti Otac Mirjani Dragičević-Soldo na privatnoj audijenciji u Castelgandolfu 1987. godine.

Glasnik mira, siječanj VIII. (2013.) br. 1, str. 19

„Papa je pokazao da dobro poznaje i prati stvari (u Međugorju). On drži da nema ničega lošega u tome što se u tom mjestu moli, što se pristupa sakramentima i što se tu pruža prigoda započeti jedan ozbiljni duhovni život. Što se tiče uvjerenja da se tamo radi o stvarnoj Marijinoj nazočnosti, još je potreban oprez; i zbog toga što procjene biskupa i teologa još uvijek nisu suglasne“, govori msgr. Antonio Mistrorigo, biskup iz Trevisa

Sveta baština, XVII. (1987.) br. 5, str. 3

„Bio sam u posjetu Svetom Ocu u siječnju. Rekao sam mu: ‘Svetosti, mnogi iz moje nadbiskupije idu u Međugorje, a ja nisam ni dopustio, ni zabranio. Što moram činiti?’ Papa mi je odgovorio: ‘Pusti narod neka ide. Tamo se moli!’ Ohrabren ovim odgovorom rekao sam Papi: ‘Ali i mene zovu da i ja pođem s njima.’ Papa mi je odgovorio: ‘Idi i moli za mene!’“ Nadbiskup Patrick F. Flores iz San Antonia, Texas, SAD

Sveta baština, XIX. (1989.) br. 9, str. 9.

„Razgovarao sam sa Sv. Ocem 24. veljače 1990... Rekao sam mu da sam bio u Međugorju tri puta i da ponovno idem sljedeći tjedan. Papa je jednostavno kazao: Međugorje je veliko duhovno središte!“ Svjedoči brazilski nadbiskup Msgr. Krieger.

National Catholic Register, SAD, 29. travnja 1990.

Skupini liječnika s kojima je bio i msgr. Pavel Hnilica, 1. kolovoza, Papa je rekao: „Da, danas je svijet izgubio smisao nadnaravnoga. U Međugorju su mnogi tražili i našli smisao u molitvi, postu i ispovijedi.“

Rene Laurentin: 9 Anmše d'apparitions, Paris 1990., str. 82

Eco, 10. lipnja 1990., br. 73, str. 2

Pri kraju posljednje Biskupske sinode u Rimu, korejski biskupi bili su pozvani na objed kod Pape. Msgr. Angelo Kim, predsjednik Korejske biskupske konferencije tom se prigodom obratio Papi riječima: „Zahvaljujući vama, Poljska je oslobođena od komunizma.“ Papa je na to uzvratilo: ‘Nisam to ja učinio. To je djelo Djevice Marije, kako je ona to obznanila u Fatimi i Međugorju.’

Istom prigodom, kako svjedoči nadbiskup Kwangy Victorinus Youn Kong-hi, Papa je rekao: „Ima biskupa, kao u Jugoslaviji, koji su protiv... ali treba gledati i mnoštvo puka koje to jamči, pa brojna obraćenja... Sve je to u smjeru evanđelja; sve te čimbenike treba ozbiljno proučiti.“

Naša ognjišta, XXI. (1991.), br. 3, str. 11

Preuzeto iz 'L' homme nouveau' 3. veljače 1991.

„Nalazio sam se u privatnoj kapelici Svetog Oca na jutarnjoj misi. Na koncu sv. mise Sveti Otac nam se približio i osobno pozdravljao sve nazočne. Blizu mene je bio msgr. Roberto Cavallero iz svetišta Gospe od Orta iz Chiavaria. Kad nam se Papa približio, s namjerom da nas pozdravi, msgr. Cavallero je rekao: ‘Sveti Oče, upravo dolazim iz Međugorja.’ Papa je rekao: ‘Monsignore, vjerujete li?’ Monsignor je odgovorio: ‘Da, Sveti Oče!’ Zatim je biskup Cavallero upitao Papu: ‘A Vi, Sveti Oče, vjerujete li Vi?’ Nakon ovog pitanja Papa je zastao trenutak u šutnji zatim u razmacima odgovorio: ‘Vjerujem ... vjerujem... vjerujem!’“ Msgr. Mario Rizzi

Press Bulletin, br. 85, 25. siječnja 1998.

U MEĐUGORJU JE NA DJELU CRKVA MOLITELJICA

Uz brojne službe koje je vršio: od odgojitelja novaka i bogoslova, tajnika Hercegovačke franjevačke provincije, gvardijana samostana Hercegovačke franjevačke provincije u Zagrebu, profesora i pročelnika katedre Svetoga pisma Novoga zavjeta na KBF-u Sveučilišta u Zagrebu, dr. fra Ivan Dugandžić u tri je navrata, od 1970. do 1972., od 1985. do 1988. i od 2013. do danas, vršio i vrši službu župnog vikara župe Međugorje. Kroz razgovor s fra Ivanom, prisjetit ćemo se prvih dana Gospinih ukazanja u Međugorju te govoriti o prepoznatljivoj međugorskoj duhovnosti, o njezinoj primjenjivosti u današnjem pastoralu Crkve, o znanstvenim istraživanjima i o stavu Crkve prema fenomenu Međugorja.

Fra Ivane, od početka ukazanja proteklo je 35 godina, no uvijek je zanimljivo vratiti se na početke. Gdje ste bili koncem lipnja 1981. godine?

Fra Ivan: Bio sam u Franjevačkom samostanu na Humcu, i to u ulozi odgojitelja novaka.

Koja je bila Vaša prva reakcija na vijest da se u Međugorju djeci ukazuje Gospa?

Fra Ivan: Nevjerica i zbunjenost. Dotada sam čitao i znao ponešto o Gospinim ukazanjima u Lurdu, Fatimi i nekim drugim mjestima, ali da se Gospa ukazala tu u Bijakovićima, u našoj Hercegovini, to je bilo već teško povjerovati. To je bio i glavni razlog da sam tek šesti dan prvi put posjetio Međugorje.

Jeste li u tim trenucima pomislili da je riječ o nečijoj podvali ili pak istinitu događaju?

Fra Ivan: Polazeći od osjetljivosti povijesnog trenutka u kojemu se to dogodilo i od vrlo napetih odnosa između tadašnjeg komunističkog režima i Crkve, prvih dana nije bilo lako isključiti mogućnost nekakve podvale, s ciljem kompromitiranja Crkve. Poznato je da je i međugorski župnik fra Jozo Zovko u tom pogledu bio vrlo oprezan, a i svi mi drugi.

Kakav su dojam na Vas tada ostavili vidioci?

Fra Ivan: Obitelji vidjelaca sam otprije poznavao budući da sam početkom sedamdesetih godina djelovao kao kapelan u međugorskoj župi. Bile su to po svemu prosječne hercegovačke katoličke obitelji, skromnog materijalnog stanja, privržene vjeri i Crkvi. Kad sam šesti dan došao u Međugorje, zatekao sam djecu vidiocne u župnom stanu, kamo ih je fra Jozo pozvao na razgovor. S nekima su bili i roditelji pa sam imao prigodu razgovarati i s jednim i drugima. Roditelji su, kao i mi fratri, bili u nedoumici zbog svega toga, a djeca su bila odlučna i nepokolebiva u svome stavu. Hrabro su svjedočili o svojim iskustvima ne obazirući se na pritiske s različitih strana. Tada sam isključio mogućnost manipulacije vidiocima i počeo razmišljati o mogućnosti nadnaravnog zahvata, usredotočujući se na poruke koje su djeca prenosila u Gospino ime i uspoređujući njihov sadržaj s vjerom Crkve.

Kraljica Mira od početka ukazanja upućuje poruke, poziva na molitvu i obraćenje... Koliko oni proživljaju današnjeg čovjeka s obzirom na to da toliko toga čovjeka vuče i udaljava od vjere i Boga? Naime, sve se više osvjedočujemo da način života kojim živi suvremeni čovjek sve manje vremena ostavlja duhovnim stvarima.

Fra Ivan: Prvih dana Gospa je preko vidjelaca pozvala na mir s Bogom i međusobno, po obraćenju, molitvi i postu. Trideset i pet godina poslije toga može se s razlogom reći da je ono što čovječanstvo proživljava snažna potvrda aktualnosti tih poruka. Svijet se sve više zapliće u vrtlogu ratova i globalnog terorizma, pred čim su odgovorni za sudbinu svijeta posve nemoćni. Plod te nemoći su i nepregledne kolone izbjeglica, nesretnih ljudi bez doma i zavičaja. Moderno bezboštvo urodilo je takvim oblicima moralne raspuštenosti da su dovedeni u pitanje i sami temelji ljudskog života. Zar sve to nije dokaz koliko je današnjem svijetu potreban ozbiljan i opetovan poziv na obraćenje, koji odzvanja u Gospinim porukama?

Brojne i skrušene ispovijedi i temeljita obraćenja svakidašnji su događaji u Međugorju.

Međugorje znači mnogo svijetu jer su tu mnogi promijenili svoj život, mnogi su se obratili, mnogi se prvi put ispovjediili. U prilici ste u ispovjedaonici često biti s hodočasnima. Što je to što ljude iz najudaljenijih dijelova zemlje potiče da dođu i mole, da budu na misi, da se ispovjede?

Fra Ivan: Ako netko nakon trideset, četrdeset pa katkada i pedeset godina smogne snage pristupiti sakramentu pokore, to nužno rađa pitanjem: Koja ga je sila pokrenula? Odakle najednom, nakon upornog pokušaja bijega od svoje krivnje i teških unutarnjih borbi sa samim sobom, odlučnost i poniznost stati pred Boga i reći: „Oče, sagriješih pred tobom! Oprosti meni grješniku?“ Kako naočigled takvih ispovijedi neuvjerljivo i površno zvuče odgovori protivnika Međugorja: „To je moguće u svakoj crkvi!“ Dakako da je moguće, ali zašto se ne događa? Zašto je u mnogim crkvama ispovijed svedena na uobičajeni obred nekoliko puta godišnje, koji uopće ne dotiče čovjekovo srce niti ga mijenja? A iz Međugorja se ljudi vraćaju dotaknuti milošću, rasterećeni svoje krivnje, ispunjeni radošću susreta s milosrdnim Ocem koji im omogućuje novi početak. Ako je to moguće u svakoj crkvi, tko je onda kriv što se ne događa?

Poruke Kraljice Mira od početka su zahvaćale vjernike i u najudaljenijim krajevima svijeta. U svijetu su nastale mnoge molitvene zajednice nadahnute porukama Kraljice Mira i njezinim pozivom na molitvu. Tko god iskreno razmišlja, ne može zanijekati silne milosti i duhovne plodove Međugorja, koji su se dogodili i još se uvijek događaju. Koji su, po Vama, danas najveći plodovi Međugorja?

Fra Ivan: Nije teško nabrojiti brojne duhovne plodove Međugorja. Oni su očiti svima koji dobronamjerno promatraju što se tu zbiva. Za mene osobno najvažniji je plod što se oko Gospe okuplja i obnavlja Crkva moliteljica, prema modelu svojih početaka (usp. Dj 1,13sl). To se događa u vremenu kada se Crkva u mnogim dijelovima svijeta pretvorila u debatan klub koji žučljivo raspravlja

i svađa se o rubnim pitanjima i tako stvara uvijek nove probleme, dok su molitva i slavlje gotovo posve presahnuli. U Međugorju je na djelu Crkva moliteljica koja se odatle u obliku brojnih molitvenih skupina širi diljem svijeta i na taj način stoji u službi nove evangelizacije. U Međugorju su toliki ljudi prvi put doživjeli radost euharistijskog slavlja, osjetili Isusovu blizinu u klanjanju Presvetom, suočili se sa snažnim iskustvom molitve i sve to kao svoje nađeno zakopano blago ponijeli svojim kućama, spremni za to sve prodati.

Svaka Gospina poruka je mala kateheza s jasnim povodom i prepoznatljivom porukom. U Zagrebu ste na Katoličkom bogoslovnom fakultetu i njegovim institutima uz egzegezu Novoga zavjeta, predavali i biblijsku teologiju. Vjerujem da su Vama kao bibličaru osobito zanimljive poruke u kojima Gospa poziva na čitanje Sv. pisma.

Fra Ivan: Da! Svaka Gospina poruka doista je „mala kateheza s jasnim povodom“. Po svome sadržaju poruke su odjek, eho evanđeoske poruke, a po tematici odgovor na znakove vremena koji prate dramatične trenutke povijesti svijeta i Crkve. Za površne i distancirane promatrače te brojne poruke su samo gomila sličnih tekstova koji se dosadno ponavljaju. No, ako ih promatramo u kontinuitetu i imamo osjećaj za znakove vremena, osjetit ćemo kako su Gospine poruke uvijek na nov način upućen poziv, poticaj, ohrabrenje, upozorenje Crkvi koja proživljava svoje kušnje. One sadrže prepoznatljivu dinamiku i mudru pedagogiju. Gospa se služi jednom od temeljnih biblijskih metafora ponavljajući kako nas želi pratiti na putu svetosti, ali trajno upozoravajući na opasnosti koje vrebaju na tom putu i pozivajući na molitvu kao nezaobilazno sredstvo uspješnog putovanja. Gospin opetovan poziv na čitanje Svetoga pisma i život po njemu najbolje govori o naravi njezinih poruka.

Međugorski fenomen ima svoje zagovaratelje i svoje osporavatelje. Pokatkad se čini, zahvaljujući raznim medijima, da je ovih drugih više. Zašto je tome tako?

Fra Ivan: Postoje različite vrste i kategorije i zagovaratelja i osporavatelja. Zagovaratelji nisu samo

oni koji su uvjereni u Gospinu nazočnost i trude se svojim životom odgovoriti na to, već i oni koji imaju nekakav interes s Gospom i Međugorjem. Oспоравatelji su još raznovrsniji. Najtvrdi su oni apriorni za koje ukazanja ne smiju biti jer se kose s njihovim životnim stavovima koje ne žele mijenjati. Takvi onda izmišljaju afere i bave se rubnim pojavama kako bi opravdali svoj stav. Postoje osporavatelji iz teoloških razloga. Jedni odbacuju svaku mogućnost Gospina ukazanja, pa onda i ovog u Međugorju. Teološkim se razlozima vode i oni koji Međugorje odbacuju, jer im Gospine poruke nisu dovoljno uvjerljive. Ne smijemo zaboraviti ni osporavatelje koji su to zbog, kako oni tvrde, neuvjerljivog života zagovaratelja koji bi morali biti puno svetiji. Po toj logici mogli bismo dovesti u pitanje cijelo Sveto pismo, jer u njemu ne prevladavaju savršeni sveti već ljudi od krvi i mesa kojima se Bog ipak služi, ako su spremni odazvati mu se. Napokon postoje osporavatelji i iz interesa koji je najčešće suprotan interesu zagovaratelja. A zahvaljujući naravi većine medija koje uvijek više zanima negativno i senzacionalno od pozitivnog i dobrog, doista ostaje dojam da su osporavatelji i brojniji i glasniji. To ipak nije toliko važno. Isus svojim nije obećao uspjeh i popularnost, već od njih traži da donesu plod u vjernom i ustrajnom svjedočenju.

Oспоравatelji, među ostalim, prigovaraju i da se Gospa u porukama često ponavlja ili govori isto.

Fra Ivan: Na to smo se već prije osvrnuli, pa ću biti vrlo kratak. Svaka se majka neprestance ponavlja u odgoju svoje djece, trudeći se da im bude pomoćnica na putu njihova odrastanja i sazrijevanja. Potičući ih na pravilno ponašanje i upozoravajući ih na opasnosti koje vrebaju, ona se uvijek služi gotovo istim riječima koje zbog toga ne gube snagu i aktualnost.

Može li znanost tvrditi ili nijekati ukazanja ili je vjera jedina nadležna suditi o njima?

Fra Ivan: Znanost, u ovom slučaju medicinska može do određene granice pomoći u prosuđivanju ovakvih fenomena. Svojim preciznim aparatima

Fra Ivan Dugandžić rođen je 1943. u Krehinu Gracu, općina Čitluk. Srednju školu polazio je u Zadru i Dubrovniku. Studij filozofije i teologije započeo je u Visokom, a nastavio u Königsteinu gdje je i diplomirao. Za svećenika je bio zaređen 1969. u Frohnlitenu. Doktorat iz svetopisamske teologije postigao je 1976. u Würzburgu. Službovao je u Međugorju. Bio je tajnik Hercegovačke franjevačke provincije, odgojitelj novaka, odgojitelj bogoslova, gvardijan samostana Hercegovačke franjevačke provincije u Zagrebu, profesor na KBF-u te pročelnik katedre Svetoga pisma Novoga zavjeta na KBF-u Sveučilišta u Zagrebu. Piše stručne knjige, članke i recenzije, prevodi, nastupa na stručnim skupovima i tribinama te u javnim glasilima, uređuje stručna djela, član je stručnih povjerenstava. Rukopis njegove knjige *Biblijska teologija Novoga zavjeta* iz 2004. primljen je kao sveučilišni udžbenik Sveučilišta u Zagrebu. Od kolovoza 2013. župni je vikar u Međugorju.

ma i stručnim promatranjem medicinska znanost može donijeti sud o zdravstvenom stanju vidjelaca, a na to se onda nastavlja teološka prosudba. Međugorski vidioći bili su podvrgnuti višekratnom i vrlo složenom medicinskom promatranju, o čemu su napisane čitave knjige. Na njima nije otkrivena ni sjena nekog patološkog stanja, već su ocijenjeni kao posve zdrave mlade osobe.

Što teologija kao znanost kaže o događajima u Međugorju?

Fra Ivan: Oslanjajući se na rezultate medicinskog istraživanja, teologija se dalje bavi pitanjem naravi mističnog iskustva vidjelaca koje imaju u susretu s Gospom, proučava sadržaj poruka koje prenose u Gospino ime i uspoređuje ih sa službenim učenjem Crkve i njezinom molitvenom praksom. Pritom je najvažniji kriterij vode li Gospine poruke Kristu ili stvaraju takav oblik pobožnosti koji udaljuje od njega i Gospu stavlja u središte? U tom pogledu Međugorje je od prvog časa do danas bilo kristalno jasno. Kristom je posve prožeta i međugorska liturgija i privatna pobožnost vjernika.

Međugorje je jednim odgovor, a drugima pitanje koje traži pravi odgovor. Premda je stavila do znanja da u ukazanjima nema ništa što ne bi bilo u skladu s Objavom i vjerom, Crkva još nije izrekla svoj sud i stav o ukazanjima u Međugorju.

Fra Ivan: Crkva je u prosuđivanju ovakvih pojava uvijek bila oprezna i zato je računala i s čimbenikom vremena. Puštala je da se stvari odvijaju pred očima

javnosti, budno ih pratila da bi onda mogla donijeti pravilan sud. U pogledu Međugorja nekakav konačan sud nije ni moguć, jer ukazanja još uvijek traju. Zato smo još uvijek u fazi promatranja i očekivanja.

Možemo li uskoro očekivati određenu izjavu komisije?

Fra Ivan: Ne možemo očekivati izjavu komisije, već Svetog Oca. Naime, komisija je stručno i savjetodavno tijelo koje ima zadatak istražiti fenomen i svoje rezultate predati Kongregaciji za nauk vjere, koja će onda razloge za i protiv još jednom ozbiljno razmotriti i svoje mišljenje podastrijeti Svetom Ocu koji treba reći zadnju riječ. Koliko znam, Kongregacija je završila svoj dio posla i sad je na potezu Sveti Otac.

Koliki je danas značaj Međugorja u Katoličkoj Crkvi i kakvi su odjeci Gospinih poruka u svijetu?

Fra Ivan: Opet smo tu kod onog pitanja zagovaratelja i osporavatelja. I jedni i drugi imaju svoje razloge po kojima jedni u Međugorju vide mjesto koje Crkva može ignorirati samo na svoju veliku štetu, dok ga drugi nastoje u svemu marginalizirati. O tome smo već govorili pa se ne bih želio ponavljati.

Koliko su ukazanja i Gospine poruke utjecale na Vaš svećenički život?

Fra Ivan: Teško mi je reći kako bi moj svećenički život danas izgledao da nije bilo Međugorja. U svakom slučaju ono ga je obogatilo. U teološkom smislu shvatio sam koliko je Marija važna u životu Crkve i mariologija u sustavu kršćanske teologije. Kao svećenik, bolje sam shvatio važnost proživljenog slavljenja euharistije, uvjerljivog naviještanja riječi Božje i snagu sakramenta pokore.

Vaša poruka čitateljima Glasnika mira?

Fra Ivan: Ako su zagovaratelji Gospinih poruka, neka trajno provjeravaju svoj život u njihovu svjetlu i pitaju se kakvo je njihovo svjedočenje. A ako su osporavatelji, neka kritički i iskreno provjeravaju razloge svoga osporavanja. A jedni i drugi neka se iskreno međusobno prihvaćaju, poštujući slobodu opredjeljenja koju imaju od Boga.

Priredio Mario Vasilj Totin

SVI SMO POZVANI

MILONA VON HABSBURG

OVIH SE DANA SVAKO JUTRO PENJEMO NA PODBRDO, GDJE U TIŠINI MOLIMO KRUNICU. U tim se trenutcima prisjetim samih početaka Gospinih ukazanja. Tada, kad sam prije 32 godine prvi put došla u Međugorje, ovdje su postojali samo priroda, molitva, mir i tišina. Obilje mira i tišine... I tu, u takvom „obilju“, mogla sam susresti Boga i krenuti jednom novom i drugačijom životnom stazom.

„Mir treba vladati u svijetu!“ To su riječi koje svakodnevno čujemo s ovog mjesta. Tolike su godine te riječi, kao stalni poziv, bez iznimke upućivane svima nama. Mir, mir, i ništa drugo nego mir, danas je potreban više nego ikada.

I danas je na Brdu ukazanja naš prijatelj Ivan, tihim glasom i polako, vodio molitvu. S ljubavlju i jednostavnošću prenosio je Gospinu poruku, koju prima za sve nas. Te riječi, pune topline i majčinske brižnosti, pozivaju na promjenu naših navika, na svakodnevno obraćenje. A mir, taj Božji dar za svakoga, počinje rasti u svakom srcu koje se odluči tražiti Boga.

Toliko nam se toga ovdje u Međugorju svakodnevno nudi: ispovijed, priprema za svetu misu, krunica, molitva Duhu Svetomu da prihvatimo i živimo Božju riječ, sveta euharistija... Nakon svete mise ostajemo i dalje ujedinjeni u molitvi u kojoj dopuštamo ozdravljenje i promjenu. Dan završavamo trećom krunicom ili klanjanjem. Sve to u praksi već postoji diljem naše Katoličke Crkve, ali ipak ovdje u Međugorju je sve nekako drugačije, svježije, novije i ljepše, i upravo je to za mene jedan od najvećih misterija ovog voljenog mjesta.

Ovdje u Međugorju nekako lakše spoznajemo da je naš život samo hođočašće, koje nas kroz prolazan svijet vodi u vječnost. Ovdje u Međugorju, u Gospinoj školi molitve, svaki se dan odlučujemo za cilj prema kojemu težimo ili barem učimo donositi tu odluku. A riječ je o životno važnoj odluci – odluci za Boga i za svetost. Ta škola molitve prestat će tek onda

kad umremo, a naša nas Majka raširenih ruku dočeka. O, kakva će to biti radost kad susretujemo našeg nebeskog Oca, okruženi njegovim anđelima i svetima... Kako li smo samo sretni što vjerujemo u to i što imamo Oca koji nas tako ljubi! Kakvu li samo poruku nade, koju nosimo u našim srcima, možemo donijeti u naš duhovno oboljeli svijet!

Fra Slavko je tako lijepo govorio o postu, molitvi, odlasku na svetu misu. Osobito je naglašavao sljedeće: Post, molitva, odlazak na sv. misu moraju biti sredstva na putu obraćenja – putokazi iz tame prema svjetlu, od mržnje prema ljubavi, iz osvete prema oprost, od klevete prema riječima blagoslova. Često sam imala osjećaj da je moj život tako običan, ni po čemu poseban, a ja neznatna, malena i tako slaba. I kako bih ja kao takva mogla Bogu biti od koristi?

Citirat ću jednog svećenika koji je držao nagovor za mlade na temu: *Ima li Bog za mene plan?*

„Kad je Bog pozvao Nou da mu služi, on je pio, Abraham bijaše star, Izak sanjar, Jakov lažljivac, Leah se smatrao preružnim, Josip bijaše arogantan, Mojsije je imao manu govora, Gideon se bojao, Rahaba bijaše sumnjiva morala, Jeremija i Thimotej se smatrahu premladima, David bijaše zauzet uobjstvom supruga svoje ljubavnice, Izaija je propovijedao gol, Jona je pobjegao, Job izgubio sve, Petar je zanijskao Krista, Marta bijaše agresivne naravi, Marija Magdalena bijaše opsjednuta đavlom, Samaritanka razvedena, i to više puta, Zakej bijaše premalen, Pavao je progonio kršćane...“

Ovdje u Međugorju svakodnevno čujemo poziv da je svatko od nas važan i izabran za plan spasenja svijeta. Ako je tomu tako, onda za misliti drugačije ne postoji izgovor.

I vidiocima je ovdje rečeno: *Ja ne izabirem uvijek najbolje.*

Svi smo dakle pozvani takvi kakvi jesmo: mali, slabi, nesavršeni. Malima i slabima Gospodin povjerava tajne svoga kraljevstva... Put obraćenja je moguć! Već dugo vremena je moguć... I Bogu hvala na tome!

Mons. Marian Eleganti, biskup u Churu, Švicarska
Ovdje sam prepoznao vjernički smisao za vjeru koji nazivamo sensus fidelium. Ako ovdje toliki ljudi ozbiljno traže Boga, mole, dostojno slave i primaju sakramente, mislim da se onda ovdje doista možemo osloniti na taj poznati vjernički smisao za vjeru. Jednostavno ne vjerujem da bi se toliki ljudi dali povesti za nekom laži. (Glasnik mira, Godište X. | broj 2 | veljača 2015. str. 17.)

Mons. John Barwa, nadbiskup u Cuttack-Bhubaneswar, Indija
Ovo je mjesto gdje je Majka Marija na poseban način nazočna. Najviše su me se dojmile ispovijedi i obraćenja. Ovdje ispovijedi nisu površne nego, naprotiv, jako duboke. Dok sam ispovijedao, mogao sam osjetiti iskrenost i dubinu svakog pojedinog vjernika. To je veliko i snažno iskustvo! Gospa nas ohrabruje i potiče na obraćenje i ispovijed, i ovdje to prepoznajem. Ljudi koji se godinama nisu ispovijedali, u Međugorju to tako duboko doživljavaju i onda nastaje promjena, preobrazba.

Mons. Venant Bacinoni, biskup biskupije Bururi, Burundi
Ovdje vidim ljude kako mole, mole iz srca, vidite da su došli ovamo zbog molitve, a ne zbog drugih stvari. Ovdje se vide plodovi. Ljudi dolaze moliti, sudjeluju u euharistiji, primaju sakramente, susreću se u prijateljstvu i dijalogu, to je zaista dobra stvar. U Burundiju smo imali težak građanski rat koji je trajao duže od 15 godina, i poruka mira iz Međugorja za mene je jako, jako bitna, za naš narod također. Mi ljudi ne možemo imati mir bez molitve, bez vjere, bez nade, bez Gospine i Božje pomoći. To je poruka koju nosim iz Međugorja. (Glasnik mira, Kolovoz 2012. | Broj 8 | Godište VII. | str. 25)

Srijeda je, 24. 6. 1981. godine, blagdan je sv. Ivana Krstitelja. Zbog blagdana neradni je dan. Svatko tko nije bolestan ili spriječen nekom neodgodivom obvezom, išao je u prijedodnevni satima na misu u župnu crkvu u Međugorje. Poslijepodne se tražio hlad zbog inače vrućih hercegovačkih ljeta, odmaralo se i pripremalo za dane mukotrpnog rada u vinogradima ili duhaništima. U predvečerje blagdana sv. Ivana Krstitelja u selu Bijakovići i u cijeloj župi sve se promijenilo. Nebo se otvorilo i škrtu zemlju sela i župe učinilo svojim predvorjem. Najprije selom, a ubrzo i cijelom župom, u trenu se pronio glas: Gospa se ukazala! Na brdu iznad sela... Naša djeca je vidjela! Kroz razgovor sa Zlatom Ivanković, majkom vidjelice Vicke Mijatović, pokušat ćemo donijeti djelić atmosfere iz tih prvih dana Gospinih ukazanja.

GOSPU SU TOGA DANA PRVE VIDJELE IVANKA I MIRJANA TE MILKA PAVLOVIĆ, MARIJINA SESTRA. VICKA IM SE PRIDRUŽILA TEK POSLIJE. TU VEČER OD SILNE PANIKE KOJA NAS JE OBUZELA, NITKO OD NAS NIJE MOGAO ZASPATI. JA SAM REAGIRALA KAKO BI REAGIRALA SVAKA MAJKA: AKO SI NEŠTO I VIDJELA, PRAVI SE DA NISI. NEMOJ VIŠE GOVORITI O TOME, UMIRI SE I ŠUTI! POKUŠAVALA SAM JE ODVRTITI OD ONOGA ŠTO SVJEDOČI PONAJVISE IZ STRAHA DA JE NE PROGLASE LUDOM. ALI NJU OD TADA PA DO DANA DANAŠNJEG NITKO NIJE MOGAO SPRIJEČITI DA O TOME SVJEDOČI I O TOME GOVORI.

Draga Zlate, najprije te u ime čitatelja Glasnika mira želim pozdraviti i zahvaliti na strpljenju i vremenu koje češ izdvojiti za ovaj razgovor. Predstavi se kratko našim čitateljima.

Ja sam Zlata Ivanković, rođena Dugandžić, iz Miletine. Udata sam za, danas pokojnog, Petra Ivankovića s kojim imam osmero djece.

Mi u Međugorju vrijeme dijelimo prije i za vrijeme Gospina ukazanja. Kaži nam, Zlate, nešto o vremenu prije Gospina ukazanja.

Težak je to i mukotrpan život bio. Teško se radilo, a još teže živjelo. Muževi otišli po svijetu u potrazi za korom kruha, a mi žene ostale kući skrbeći se o starcima i djeci i o malo imanja što smo imali. Od to duhana i vina i ono malo novca što bi muževi poslali jedva se nekako preživljavalo. I u svemu tome djeca su se rađala. Ali, koliko god život bio težak i trpeći, vjera nas je snažila i krijepila. Vjera nam je značila sve. Bez pozivanja u Boga teško bismo opstali.

Gospa je u jednoj od poruka rekla: „...Ja sam izabrala ovu župu!“

Ma nije na ovim brdima oko Međugorja bilo kamena, a da se na njemu nije izmolila krunica ili opjevao Gospin plač. Bogu smo zahvaljivali i na malom. Jutarnjom se molitvom započinjao dan, molilo se i uz svakodnevni teški posao, na podne se pozdravljala Gospa, a dan smo završavali opet molitvom. I nikada nije dan prošao, a da se i jedna molitva izostavila. Na svetu se misu išlo redovito. Bilo je tada i reda i sklada i poštivanja i blagoslova Božjeg.

Iako ste materijalno oskudijevali, niste se bojali života. Kako rekoste na početku razgovora, majka ste osmero djece.

Nije bilo straha od života. Majka sam pet kćeri: Mirjane, Zdenke, Ane, Vicke i Marijane, te trojice sinova: Ante, Stipe i Franje. Od mene je poteklo i osamnaestero unučadi te petero prauučadi na kojima Bogu svakim uzdahom zahvaljujem.

Vratimo se danima uoči Gospina prvog ukazanja. Je li bilo ikakvih znakova koji su na bilo koji način upućivali na ono što će se 24. lipnja 1981. god. dogoditi?

Bilo je određenih znakova. No, to smo shvatili tek nakon što se Gospa ukazala. Ivanka i moja Vicka su jednom prigodom, negdje dva mjeseca uoči ukazanja, na jednoj staroj čatrnji gore u brdu vidjele kako one kažu ženu u bijeloj haljini. Prepavši se prizora, pohitale su prema selu, pri čemu je Vicka pala i dobro se natukla. Nismo tome pridavali osobitu pažnju jer smo mislili da se djeci u tim godinama može pričiniti svašta i o tome se više nije govorilo. Drugi znak su bile dvije krunice koje je pronašao naš Franjo. Jedna je bila veća s križem na kojem su bile postaje, a druga s križem na kojem su bile moći. Jednom je k nama došao pok. fra Ljudevit Rupčić u pratnji njemačkih svećenika. Dugo su uz pomoć nekakvih povećala pregledavali te krunice. Njihova je pretpostavka bila da bi to možda mogle biti krunice dvojice hercegovačkih fratara ubijenih u Drugom svjetskom ratu. U prilog toj tvrdnji ide i svjedočanstvo jedne časne sestre iz Ljubuškog. Vidjevši krunice, rekla je: *Ja bih se*

Shimio Mateo Ivanković

VJERA NAS JE SNAŽILA

mogla zakleti da je jedna od ovih krunica ona koju je nosio pok. fra Križan Galić. Krunice su vidjeli mnogi, ali se nikada nije javio netko kome pripadaju. Te krunice čuvam i danas.

Misliš li da je slučajnost da su ukazanja započela baš na blagdan Ivana Krstitelja, propovjednika pokore i obraćenja?

Ništa što Gospa čini nije bez nekog razloga i svrhe pa tako, vjerujem, ni datum Njena prvog ukazanja nije slučajna.

Kakva je bila tvoja prva reakcija na vijest da se Gospa ukazala na Podbrdu?

Prva reakcija je bila šok, zatim nevjerica, a pomalo i strah. Znala sam da se Gospa ukazala u Lurdu i Fatimi i u to sam vjerovala. Povjerovala bih lakše i da se Gospa ukazala u bilo kojem dijelu svijeta, ali da je odabrala baš nas, da je za mjesto svoga dolaska odabrala Bijakovice i to gore negdje na brdu, bilo je u prvi mah doista nevjerovatno.

Osobito me zanima tvoja reakcija na vijest da je jedna od vidjelica tvoja kći Vicka.

Gospu su toga dana prve vidjele Ivanka i Mirjana te Milka Pavlović, Marijina sestra. Vicka im se

pridružila tek poslije. Tu večer od silne panike koja nas je obuzela, nitko od nas nije mogao zaspiti. Ja sam reagirala kako bi reagirala svaka majka: *Ako si nešto i vidjela, pravi se da nisi. Nemoj više govoriti o tome, umiri se i šuti!* Pokušavala sam je odvratiti od onoga što svjedoči ponajviše iz straha da ju ne proglase ludom. Ali nju od tada pa do dana današnjeg nitko nije mogao spriječiti da o tome svjedoči i o tome govori.

Jesi li ti osobno ikada vidjela Gospu?
Nisam.

Glas o Gospinu ukazanju na Podbrdu ubrzo se proširio Hercegovinom. U vrlo kratkom vremenu počelo se okupljati mnoštvo naroda sa svih strana.

Njezin poziv u početku su mnogi s oduševljenjem prihvatili. Tisuće i tisuće ljudi, na koljenima, od ranog jutra do kasne večeri na Brdu ukazanja, na Križevcu, u crkvi i crkvenom dvorištu. U crkvu su počeli dolaziti i oni koji to do tada nisu činili. Mnogi su počeli snažnije moliti, postiti, redovito se ispovijedati. Plodovi obraćenja bili su na mnogima vidljivi. Opet kažem, teško se radilo i teško živjelo. Dan bi bio prekratak da bi čovjek izvršio sve obaveze koje je imao. Ali, kako bi se približavalo vrijeme mise, ostavljali bi se poslovi. Oblačilo se misno odijelo i hrlilo se k crkvi! Ceste su iz svih smjerova bile ispunjene vjernicima koji u molitvi i s pjesmom idu prema crkvi. Ma jednostavno se vrijeme molitve i misnog slavlja nije moglo ni dočekati. Riječima se to jednostavno ne da opisati. Bio je to neponovljiv zanos i duhovni ugođaj.

Sjećam se da se tih dana u Vašu kuću slijevalo mnoštvo što stranog što domaćeg svijeta. Koliko je to remetilo vaš privatni život?

Naša stara kuća, koja se nalazi na samom početku staze koja vodi prema mjestu ukazanja, osobito je bila 'na udaru'. Često se znalo dogoditi kada bih se vraćala iz polja, da ne bih ni mogla ući u kuću od hodočasnika koji bi se natiskali u dvorištu. Sjećam se jedne prigode kada sam htjela ući u kuću, da me jedan od hodočasnika spriječio rekavši: Kud se guraš, budi pristojna i stani u red. Zar ne vidiš da smo mi ovdje prvi došli?

Naša stara kuća, koja se nalazi na samom početku staze koja vodi prema mjestu ukazanja, osobito je bila 'na udaru'. Često se znalo dogoditi kada bih se vraćala iz polja, da ne bih ni mogla ući u kuću od hodočasnika koji bi se natiskali u dvorištu. Sjećam se jedne prigode kada sam htjela ući u kuću, da me jedan od hodočasnika spriječio rekavši: *Kud se guraš, budi pristojna i stani u red. Zar ne vidiš da smo mi ovdje prvi došli?* No, ne samo da smo bili strpljivi prema svakom hodočasniku koji je dolazio u našu kuću nego bismo ga primali i prihvaćali kao svog jer smo znali da je ovdje došao na Gospin poziv. U kući je za svakoga bila barem čaša soka ili vode i lijepa riječ. I ne samo za njih. Ni ljude koji su nas po nalogu vlasti čuvali nismo poprijeko gledali. Znali smo da su tu gdje jesu protiv svoje volje pa bismo ih često pozivali na objed s nama.

Danas kažu ako ne znaš nekoliko stranih jezika, nema ti s hodočasnima posla. U ono vrijeme ste se, premda je rijetko tko govorio jedan strani jezik, na jedan čudesan način razumjeli svi.

Valjda smo se srcem sporazumijevali. Ne znam kako bih to drugačije objasnila. Sada evo ne možeš primiti hodočasnika ako nemaš vrhunski smještaj. Ugovara se najprije cijena pa ako je pogodna, hodočasnik će se i primiti. U onim prvim vremenima župljani su znali sami doći do župnog ureda i ponuditi hodočasniku besplatan smještaj. U svoj skromni dom smo ih primali kao svoje i bilo bi im kao i nama.

Uskoro je na vijest da se u Bijkovićima ukazala Gospa, njima svojstvenim metodama, reagirala i tadašnja vlast.

Pa bilo je to nekako i za očekivati. Tim više što se ukazanje poklopilo s godišnjicom Titove smrti. Najprije su zabranili okupljanje vjernika na Podbrdu, a potom i u crkvi. Vlasti su na Gospino ukazanje gledale kao na nekakav udar na tadašnji režim i reagirale su odmah. Svi su župljani pozivani na sastanke u našoj osnovnoj školi. Na tim sastancima su nas, prijeteći na razne načine, pokušavali nagovoriti da našoj djeci zabranimo odlazak na Brdo ukazanja. I nisu to bili, kako mi kažemo, ljudi *sa strane* nego naši ljudi iz Čitluka pa i ljudi iz same župe. Njihova imena ne želim navoditi. Na te smo skupove, na kojima smo slušali predavanja kako bi za sve bilo najbolje da se cijela stvar zataška, bili obvezni dolaziti gotovo svaku večer. Osobito smo pod pritiskom bili mi roditelji djece koja vide Gospu. Domalo su počela privođenja, hapšenja i zatvaranja.

Vidioci su na poseban način bili izloženi maltretiranju. U to vrijeme gotovo svakodnevno privođeni na saslušanja, promatranja i psihijatrijska vještačenja. Kako si se ti, kao majka jedne od vidjelica, nosila s tom situacijom?

Bila sam u velikom strahu jer su našoj djeci otvoreno prijetili.

Čime su to konkretno prijetili?

A ne znam čime nisu. Prijetili su da će zatvoriti i mene i djecu, da će djecu zatvoriti u psihijatriju, da će mužu oduzeti putovnicu... Meni su

Bili su uvjereni da iza svega što se tada događalo stoje fratri. Ja sam tada, uz ozbiljne prijetnje, od vlasti dobila naredbu da Vicki zabranim odlazak na Brdo ukazanja i osobito odlazak u crkvu koja je tada već bila pod policijskom prismotrom.

čak i donijeli presudu po kojoj sam osuđena na mjesec dana zatvora. Od zatvora me spasio učitelj Drago Stojić koji se tada kod vlasti zauzeo za mene.

Osim što su vlasti zabranjivale djeci odlazak na Brdo ukazanja, djeca se nisu smjela približiti niti crkvi. Zašto?

Bili su uvjereni da iza svega što se tada događalo stoje fratri. Ja sam tada, uz ozbiljne prijetnje, od vlasti dobila naredbu da Vicki zabranim odlazak na Brdo ukazanja i osobito odlazak u crkvu koja je tada već bila pod policijskom prismotrom. Budući da je moj pok. muž Pero tada bio u Njemačkoj, nisam se imala komu dugom obratiti nego fra Jozi, koji je tada bio župnik. Rekavši mu za naredbu vlasti koju sam dobila, pitala sam ga što mi je činiti. Fra Jozo Zovko je tada pokazao iznimnu hrabrost. I sam uvjeren da djeca ne lažu o onome što svjedoče, rekao mi je sljedeće: *Zlate ništa se ne boj. Idi kući i i poruči Vicki neka, kada bude vrijeme ukazanju, s ostalom djecom do crkve dođe preko Kovačice iz smjera koji nije pod policijskom prismotrom i ja ću ih čekati.* Tako je i bilo. Tim putem su djeca

svakodnevno dolazila crkvi. Fra Jozo bi ih tu čekao kod crkve i provodio ih do sobe u starom župnom uredu i tu bi djeca imala ukazanje.

U nastojanju da se Gospino ukazanje dovede u sumnju, prikaže velikom prijevarom, posebno su se isticali tadašnji mediji.

Bilo je svega. U novinama, na radiju i televiziji donosilo se o Međugorju svega i svačega. Najmanje od napisanog, rečenog i viđenog je bilo istinito. A kako bi i bilo kada su svi oni bili u službi tadašnje vlasti.

U poruci: „Djeco draga, obraćajte se vi u župi. To je moja druga želja. Tako će se moći obratiti oni koji budu ovamo dolazili“ (8. ožujka 1984.) Gospa je otkrila da je župi Međugorje namijenila posebnu ulogu. Prošlo je od tada 35 godina. Jesmo li se kao župljani odazvali Gospinim porukama i jesmo li opravdali njezina očekivanja?

Teško mi je odgovoriti na to pitanje. Ja bih to rekla ovako: Onaj tko je molio do Gospina ukazanja, odazvao se Gospinu pozivu i nastavio je to činiti do dana današnjeg. Oni kojima u obitelji nije bilo spomena na Boga niti je bilo molitve, u svemu su vidjeli samo mogućnost da se materijalno okoriste. Takvi su kroz sve ove godine ostali gluhi na Gospine poruke.

Draga Zlate, čini li ti se da nismo dovoljno zahvalni za sve milosti kojima nas je Gospa obasula u ovih proteklih 35 godina?

Ne onoliko koliko bismo zahvalni trebali biti. Danas smo nekako previše postali okrenuti prema sebi i oslonjeni na svoje snage. Pridajemo previše značaja prolaznim stvarima i sve se više okupiramo materijalnim. A kad je tako, onda sve manje prostora u našim životima ostaje za Boga i Gospu.

Poruka za kraj?

Od prvih svjedoka ukazanja, preko nas župljana kojima je namijenila posebnu ulogu, pa do zadnjeg hodočasnika koji je posjetio Međugorje, Gospa traži da se odlučimo za Boga. Svi smo mi još uvijek na početku puta i svaki dan trebamo činiti novi napor i donositi nove odluke.

Priredio Mario Vasilj Totin

PAULA TOMIĆ

LJEPOTA TOPLIH LIPANJSKIH VEČERI POSEBNA JE JER IZMEĐU OSTALOG OMOGUĆUJE DA SE VEČERNJE SVETE MISE SLUŽE NA VANJSKOM OLTARU, SADA UKRAŠENOM PRIKAZIMA „MILOSRĐA“ VEZANIM UZ JUBILARNU GODINU BOŽJEG MILOSRĐA.

Ipak, najveća svečana kulisa, uvijek originalna i maestralna, ostaje međugorsko nebo! Uvijek različito i iznenađujuće – baš na pravi način dočarava širinu, visinu i dubinu Božju uvijek drugačiju i iznenađujuću. Razmišljam dalje o tom nebu: dok su motivi Međugorja nekako uvijek isti: crkva, kip Gospe ili uskrslug Isusa, Podbrdo, Križevac..., opet su svaki put različiti jer je svaki put na tim slikama drugačija pozadina neba, sjaj sunca, bljesak zvijezda i mjeseca... Nebo je ono koje sve ovdje u Međugorju čini drugačijim. Kao što čini drugačijim svaku fotografiju, tako čini i da stvarnosti našega srca postanu drugačije. Nebo daje Međugorju konstantu. I neka sve prođe, i neka krizne godine „pojeđu“ godine obilja, i neka se ljute duhovi i opet otvore ratovi oko zemlje, položaja, hodočasnika, novca... i neka Međugorju sve oduzmu... ne mogu mu oduzeti Nebo! Nebo iznad Međugorja ostaje poput nerukotvorena hrama u kojem će se ljudi otvorena srca u potrazi za ljubavlju dovijeka klanjati Božjoj prisutnosti u Onoj koja je bila njegovo prvo Svetohranište. I zato je tako jednostavan zadatak koji

nam Gospa svih ovih 35 godina pojašnjava: „Bog mi dopusti da s Njim ostvarim ovu oazu mira. Želim vas pozvati da je čuvate, i da oaza bude uvijek čista. Ima onih koji svojom nemarnošću uništavaju mir i molitvu.“ (usp. 26. lipanj 1986.) Gospa nas upozorava da smo dakle mi ti koji se trebamo brinuti o čistoći naših srdaca koja čine ovo mjesto, ovu oazu – jer samo čisto ogledalo dat će pravi odraz nebeske stvarnosti koja se u njemu ogleda. Nije Gospino srce bogato sobom, nego je ono čisti odraz Božanskog bogatstva koje se u njemu odražava. Naš poziv nije da budemo „slika Međugorja“ – jer je slika uvijek iskrivljena, osobni odraz stvarnosti oko nas. Naš je poziv da postanemo „ogledala“: ogledala međugorskog Neba!

Ne postoji univerzalni recept za Nebo. Svako od nas ima neki svoj put. Važno je samo biti u skladu s Onim koji kaže: „Blago vama kad vas – zbog mene – pogrde i prognaju i sve zlo slažu protiv vas! Radujte se i kličite: velika je plaća vaša na nebesima! Ta progona su tako proroke prije vas! (Mt 5,11-12)

Nama koji smo upoznali Gospinu majčinsku ljubav ovdje u Međugorju važno je slijediti i njezine konkretne poruke – upute za sadašnji trenutak. Inspirativno je slijediti i primjere svetaca. Jedan lijepi recept ostavio nam je naš zemljak, isusovački sjemeništarac, sluga Božji Petar Barbarić, koji kaže: **„Od svih putova što vode u Nebo, meni se čini najkraćim, najlakšim i najpouzdanijim onaj kojim čovjek ide ispunjavajući svoje obične dužnosti.“** Savršen recept za dočekati ovu 35. godišnjicu Gospinih ukazanja.

Mons. Jean Damascène Bimenyimana,

biskup biskupije Cyangugu, Ruanda

Kad sam došao, osjetio sam da je ovdje Bog prisutan. Međugorje je mjesto molitve i obraćenja, mjesto na kojem su ponudene izvanredne mogućnosti za molitvu.

Kardinal Ersilio Tonini,

nadbiskup u miru, Ravenna-Cervia, Italija
U Međugorje dolaze tisuće hodočasnika, moli se, otkriva se vjera. To je jedan veliki dar i stoga zahvaljujemo Bogu.

Kardinal Bernardino Echeverria Ruiz,

Quito, Ekvador
Tako sam sretan što sam došao u Međugorje. Bog ovdje govori preko Marije svim narodima i svim kulturama. Ovamo se ne dolazi zbog turizma. Ovamo se dolazi zbog ispovijedi, susresti Boga. Ovo je božanski trenutak za svijet. Ja osobno ovdje osjećam početak obraćenja cijele Europe.

Msgr. Gaetano Alibrandi,

Dublin, Irska
U Međugorju sam našao puno duhovnog osvježenja i ohrabrenja. Preporučam ponovno sve svoje potrebe od kojih su mnoge teške.

Msgr. Michael David Pfeifer,

San Angelo, Texas, SAD
Nitko ne bi očekivao da će Međugorje, kao ni Nazaret, postati središte koje posjećuju ljudi iz cijeloga svijeta. Tisuće hodočasnika, dolazeći u to hrvatsko selo, susreću se s poteškoćama svih vrsta i ne razumiju jezik, ali osjećaju posebnu snagu koju mnogi nazivaju Marijinim zovom. Poruke Međugorja nam pokazuju pravi nauk... mir preko vjere, molitve, posta, pokore i kajanja.

POSTUPILA SAM PO SAVJESTI

Već 27. lipnja 1981., četvrtoga dana Gospinih ukazanja, djelatnici su čitlučke milicije protuzakonito i bez dopuštenja njihovih roditelja pokupili djecu i odveli ih u čitlučku ambulantu na ispitivanje. Liječnici (dr. Ante Vujević i dr. Darinka Glamuzina) nisu kod djece mogli ustanoviti nikakav psihički poremećaj niti da je posrijedi bilo kakva bolest. U ponedjeljak, 29. lipnja, na Petrovdan ponovno su se pred njihovim kućama pojavila *milicijska* i ambulatna kola. Djecu su opet pod prisilom odveli u Mostar na psihijatrijsko vještačenje. Donosimo razgovor s dr. Mulijom Džudžom, tada voditeljicom Odjela za psihijatriju, koja je toga dana primila djecu.

Dr. Džudža, najprije Vam želim zahvaliti na vremenu koje ste izdvojili za ovaj razgovor u kojem ćemo se pokušati prisjetiti događaja koji je na neki način obilježio početak Gospinih ukazanja u Međugorju.

Hvala Vama na pozivu. Zaista me je uvijek čudilo da me se kroz ovih 35 godina nitko iz Međugorja nije sjetio. Zanimljiva je i činjenica da je to bio ne samo moj prvi susret s vidiocima nego i posljednji.

Dr. Džudža, predstavite se našim čitateljima.

Moje ime je Mulija Džudža. Specijalist sam za neurologiju i psihijatriju. Rođena sam 1937. godine u Mostaru. Potječem iz stare mostarske građanske obitelji. Medicinski fakultet i specijalizaciju završila sam u Sarajevu i jedna sam od najmlađih

magistranata i doktora nauka u Bosni i Hercegovini.

Na širokom području neurološke psihijatrijske struke pretežno sam se bavila problemima socijalne psihijatrije. Majka sam troje djece od kojih su dvoje liječnici specijalisti, a jedan specijalizirani dizajner za nakit i druge vrijednosne predmete. U vrijeme kad su međugorski vidioci dovedeni k meni na ispitivanje, bila sam pročelnica Odjela za psihijatriju Neuropsihijatrijske bolnice dr. Safet Mujić u Mostaru.

Možete li se prisjetiti dana kada su na Vaš Odjel dovedena djeca?

Da! Iako je od tada proteklo puno vremena, zbog specifičnosti toga događaja još se dobro sjećam svega što se toga dana događalo.

Tko su bili ljudi koji su k Vama doveli djecu?

Djeca su dovedena u pratnji, pretpostavljam ljudi iz Čitluka, ali nisam sigurna. Nisam čak mogla definirati o kojoj se službi radilo, jesu li ljudi u njihovoj pratnji bili medicinsko osoblje iz čitlučke ambulante ili služba iz čitlučkog MUP-a. Pretpostavljam da su bili iz policije. Bili su to relativno mlađi ljudi koji su moram reći bili jako pristojni. S uvažavanjem su se odnosili i prema meni, ali i prema djeci.

Niste znali zbog čega su djeca dovedena k Vama?

Ne, došli su bez ikakve najave i zaista nisam znala zbog čega su djeca dovedena. Jednostavno su uveli djecu u moju ordinaciju, koja se tada nalazila u prizemlju psihijatrije, s molbom da ih primim na

razgovor i tu sam ih i primila. Od tada je prošlo 35 godina, ali se još dobro sjećam da su u toj grupi bila dva dečkića i četiri curice različite dobi. Opet kažem, nisam mogla niti pretpostaviti zbog čega su djeca dovedena na psihijatrijsko promatranje niti sam do tada imala sličan primjer. Na licima djece mogao se iščitati strah, pomalo i od mene, ali i svega onoga što se oko njih tada događalo.

Koji je onda bio razlog da su djeca dovedena k Vama?

Djecu su, priznali su u kasnijem razgovoru, doveli po naređenju vlasti iz Čitluka tvrdeći da se djeca nalaze u jednom posebnom stanju i da bih ja trebala utvrditi o čemu se radi. Ja sam trebala utvrditi je li istina ono što tvrde djeca ili su u pitanju određene halucinacije.

Djecu sam zajedno s pratnjom otpravila od kuda su i došli, uz dijagnozu: da su djeca svjesna, trijezna i potpuno zdrava i uz opasku da su toga dana umjesto njih u mojoj ordinaciji trebali biti oni koji su ih ovamo poslali.

Jeste li tada u ponašanju djece primijetili išta čudno?

Ne, ničeg takvoga u njihovu ponašanju nije bilo osim što su, već sam rekla, djelovala pomalo uplašeno.

Jeste li se u dotadašnjoj praksi susreli s nečim sličnim?

S nečim takvim sigurno ne. Iz perspektive psihijatrije kao znanosti znala sam da postoje različiti oblici halucinacija. One mogu biti uvjetovane ili uzrokovane raznim poticajima. Bilo da se radi o određenim duševnim bolestima, raznim refleksnim efektima, narkoticima, raznim psiho-stimulansima itd. Bilo koji psihijatar, čak skromnog znanja i iskustva, može kod pacijenata vrlo lako uočiti sve ove nabrojane elemente i donijeti dijagnozu. No kod ove djece se ništa od toga nije dalo primijetiti. Odmah se na prvu moglo vidjeti da su to i fizički i mentalno potpuno zdrava djeca, kakva i jesu naša djeca sa sela.

Tadašnje su vlasti sumnjale i da su djeca određeni način zavedena.

Jedan od ove dvojice je pitao, a kroz pitanje pomalo i sugerirao, je li moguće da su djeca na neki način zavedena. U psihijatriji postoje različite metode kojima je moguće vrlo precizno utvrditi postoji li mogućnost je li netko kroz određene sugestije utjecao na njih. No kroz razgovor s djecom odbacila sam i tu mogućnost. S

njima se zaista događalo nešto izvanredno. **Sa svakim djetetom ponaosob ste vodili razgovor?**

Ne, to je bila grupna seansa u kojoj sam vodila razgovor sa svih šestero zajedno. Sve se nekako odigralo tako brzo da se ni sama nisam snašla, a i za pojedinačne razgovore jednostavno nije bilo dovoljno vremena. Namjera onih koji su djecu k meni poslali, ali i ovih koji su djecu doveli, bila je da se *ad hoc* donese „određena“ dijagnoza kojom bi se na neki način cijela stvar smirila, odnosno zataškala.

Što su djeca tada tvrdila da vide?

Svih šestero je tvrdilo isto: nakon jakog svijetla vide istu mladu ženu, obučenu u predivnu bijelu haljinu, sa sjajnom zlatnom krunom od zvijezda iznad glave. Govoreći o tome, ostavljala su dojam kao da se radi o nečemu svakodnevnom i uobičajenom, a ne o nečemu izvanrednom, nečemu što nadilazi njihovo i naše poimanje. Vjernica sam muslimanske vjeroispovijesti. Dolazim iz obitelji u kojoj se vjera prakticirala i do vjere se držalo, moj djed je hodočastio u Meku i na to naslijeđe sam jako ponosna. Slušajući djecu kako svjedoče, pretpostavila sam da vide Gospu koju i mi muslimani štujemo kao Merjemu, majku Ise Pejgambera, jednog od petorice odabranih poslanika. Još jedan dakle razlog da dijagnoza, koju sam pri ovom psihijatrijskom vještačenju trebala donijeti, ne smije biti protivna mojoj savjesti i uvjerenjima.

Što se događalo potom?

Djecu sam zajedno s pratnjom otpravila od kuda su i došli, uz dijagnozu: da su djeca svjesna, trijezna i potpuno zdrava i uz opasku da su toga dana umjesto njih u mojoj ordinaciji trebali biti oni koji su ih ovamo poslali. Ono što je još vrlo interesantno jest da nitko nikada poslije nije tražio zapisnik s ovoga susreta niti da se ja o ovome slučaju izjasnim.

Vaša poruka čitateljima Glasnika mira?

Vjerujem da tada nitko nije mogao niti pretpostaviti što će se sve kasnije događati i u što će Međugorje izrasti. Nekada malo mjesto koje se ni na karti nije moglo pronaći, postalo je eto mjesto ne samo od regionalnog već i svjetskog značaja. Ponekad se upitam što bi bilo da sam toga jutro, toj djeci koju su protiv njihove volje doveli u moju ordinaciju, postavila dijagnozu protivnu svojoj savjesti i svojim uvjerenjima. Kada je Međugorje u pitanju, ja sam postupila odgovorno i po savjesti. Zato s punim pravom poručujem svima: čuvajmo Međugorje!

Dr. Džudža, zahvaljujemo Vam na razgovoru!

Hvala Vama!

Priradio Mario Vasilj Totin

Mons. Denis Brown, biskup u Hamiltonu, Novi Zeland
Svima želim reći da dođu u Međugorje ako je ikako moguće i da iskuse ovdašnje molitveno ozračje. Nisu samo vidioci ono što čini Međugorje, nego vjera hodočasnika. Ovdje ste nošeni molitvom hodočasnika, a to Bog progovara kroz svoje ljude. Svima bih poručio da dođu ovamo i osjete što znači biti narod Božji. (Glasnik mira, Godište IX. | broj 7 | srpanj 2014. str.17.)

Emilio Ognénovich, nadbiskup u miru nadbiskupije Mercedes-Luján, Argentina
U Crkvi, nažalost, još uvijek vlada preveliko neznanje glede ove velike nadnaravne stvarnosti u Međugorju posred suvremenog svijeta. Nadu mi ipak daju riječi Ivana Pavla II. koji je nama, svećenicima i biskupima, rekao da pratimo hodočasnike u Međugorje jer se tu moli, obraća, posti i mijenja život. Crkvi će trebati još vremena da iskaže svoj stav o Međugorju kao što si je u svojoj mudrosti uzela vremena da iskaže svoj stav glede Fatime i Lurda. Što se tiče Međugorja, ja ću sa svojom braćom biskupima Argentinske biskupske konferencije i našim primasom kardinalom Bergogliom, koji je bio jako sretan kad sam mu rekao da idem u Međugorje, podijeliti svoje osobno uvjerenje.

(Glasnik mira, Lipanj, 2006. /Broj 6 / Godište I. str. 26.)

Kardinal Emmanuel Wamala, Kampala, Uganda
Sjećanje na moje hodočašće u Međugorje još živi u meni. Moje iskustvo tog svetog mjesta moglo bi se sažeti u tri točke: molitva, pokora i zajedništvo u vjeri. Čini mi se da su to i glavna obilježja Međugorja. Uistinu imate razloga biti zahvalni Bogu. Dijelimo s vama zajedničku nam radost.

**MARIJA
STELZER**

Drage Jelena i Slavice, Gospa nas u Međugorju često poziva na molitvu srca. I u našoj molitvenoj skupini nas je često pozivala da Boga stavimo na prvo mjesto, na molitvu srcem, na djela ljubavi, na praštanje srcem, na pomirenje. Možete li se prisjetiti nekih iskustava ili situacija koje su vam postale i ostale životno važne?

Jelena: Gospin poziv na molitvu i obraćenje od onih prvih trenutaka je tako silno odjeknuo u meni. Da, sjećajući se tih prvih dana ukazanja, mogu samo reći: „Pa zar nije gorjelo srce u nama?“ To su bili oni prvi trenutci posebne Božje milosti, koju su mnogi od nas osjetili i bili spremni sve učiniti da taj osjećaj ostane trajno prisutan. Ozračje koje se stvorilo u Međugorju nije bilo nešto kolektivno, u smislu „mole svi pa ću i ja“, nego osobni doživljaj i odgovor Bogu na ono što si osjetio u svom srcu. Tako se ovaj poziv u molitvenu skupinu učinio kao jedan sasvim normalan slijed svega onog što smo mi mladi iz Međugorja tada živjeli u svojoj svakodnevnici.

U tom ozračju molitve i zanosa u kojem smo živjeli penjući se svakodnevno na Gospina brda, u čežnji da odgovorimo na Gospin poziv, dolazi nam ova poruka preko Jelene Vasilj. Rečeno je da Gospa želi jednu molitvenu skupinu koja je spremna slijediti put molitve kroz četiri godine. Oni koji žele slijediti taj put, trebat će više moliti i više postiti na Gospine nakane nego što su to dosad činili. U početku je to bio privlačan poziv. Mnogi ljudi su dolazili da vide što to Gospa traži od nas. Onda su došli na nekoliko molitvenih susreta i odustali. Prvih dana se okupilo više od stotinu mladih da vide mogu li slijediti ovaj put. S vremenom se broj članova grupe smanjivao i ostalo je oko četrdeset osoba koje su ustrajale i nastojale slijediti i živjeti Gospine poruke kroz četiri godine.

Gospa nas je pozvala u školu molitve. Tražila je da molimo tri sata dnevno, uključujući i svakodnevni odlazak na sv. misu. Rekla nam je da treba našu molitvu, ali više od svega da treba naša srca. Poučavala nas je kako ćemo Boga staviti na prvo mjesto u našem životu – kroz male stvari koje činimo u svojoj svakodnevnici. Važno je činiti djela ljubavi za Isusa. Kroz poruke nas je poučavala što to znači molitva srcem, molitva darovana s ljubavlju, molitva koja je krik duše dok trpimo, molitva zahvale kad smo sretni i uspješni...

U jednoj je poruci Gospa rekla: „Živite u danima milosti i niste svjesni darova koje vam Bog daje preko moje prisutnosti.“ Iako svatko od nas nosi „breme svojega života“ i u životnoj borbi traži za svaku novu situaciju izlaz i rješenje, trudim se da ono što sam naučila u Gospinoj školi bude uvijek orijentir kako kršćanski živjeti. Činjenica da sam bila u Gospinoj školi sigurno određuje moj život u mnogim životnim situacijama i odlukama i svakako me čini sretnom i ispunjenom osobom.

Slavica: Neka je blagoslovljen Bog koji nam iskaza veliku milost po Mariji! Hvala dragom Bogu što živim ovdje

Foto: Diani

„Molitvena skupina je zajedništvo vjernika, koji se sastaju na molitvu jednom ili više puta u tjednu ili mjesecu. To je skupina prijatelja, koji zajedno mole kronicu, čitaju Sv. pismo, slave misu, posjećuju se međusobno i izmjenjuju molitvena iskustva.“ (fra S. Barbarić) Ova fra Slavkova kratka definicija najbolje opisuje drugu molitvenu skupinu u Međugorju, koju je u ožujku 1983. godine osnovala Jelena Vasilj, u to vrijeme desetogodišnja djevojčica. Po njenom svjedočanstvu Gospa je poručila sljedeće: „... ja želim ovdje molitvenu skupinu. Ja ću voditi skupinu i dat ću pravila posvećenja skupini. Ovim pravilima se mogu svi drugi u svijetu posvetiti.“ Ova se je molitvena skupina sastajala u jednostavnoj molitvi i pjesmi. Gospa je preko Jelene davala i poruke skupini, učeći ih moliti. Skupina je djelovala do 1987. godine. Donosimo razgovor sa Slavicom Vasilj i Jelenom Odak, članicama ove molitvene skupine.

i što imam priliku biti sve ove godine u Međugorju. Hvala Gospi za njezinu prisutnost. Posebno hvala što sam mogla biti u molitvenoj skupini koju je ona vodila.

Gospa nas je učila moliti, ljubiti i živjeti u Božjoj ljubavi. Put kojim nas je Gospa vodila jest put prema živom Bogu. To je put predanja, jednostavnosti, iskrenosti. Govorila je kako je važno biti iskren prema sebi, biti iskren prema Bogu i biti iskren prema drugima.

Obję imate obitelj i ostale ste živjeti u Međugorju. Često ste u izravnom susretu s hodočasnici-ma i imate priliku posvjedočiti za Božje djelo po Mariji u Međugorju. Kao majke obitelji i kao učnice Gospine škole o čemu najčešće i najradije govorite hodočasnici-ma i što vas ispunja posebnom radošću dok o tome svjedočite?

Jelena: Kako čovjek najbolje svjedoči? Mislim da je način na koji živimo najbolje svjedočanstvo vjere. To svjedočanstvo je posebno važno za našu djecu i za naše bližnje s kojima živimo. Ako tu nismo valjani svjedoci, sve drugo su samo riječi. Koliko dobrih djela činimo i koliko smo dobri kršćani, zna samo dobar Bog, jer se uzdamo u njegovo milosrđe. Onoliko smo velikih djela učinili koliko smo ljubavi utkali u ta djela. Ponekad smo u prilici svjedočiti pred hodočasnici-ma ono što nam je darovao Bog po Mariji Kraljici Mira. Mi s ovim događajima živimo i duhovno rastemo. Pred našim očima se događa ono „što oko nije vidjelo i što uho nije čulo, a to Bog daje onima koji ga ljube“.

Slavica: Kako doći do molitve srca? Gospa nas je poučila na početku molitve predati se Bogu, svojim riječima, naglas ili u tišini moliti za oprostjenje i pomirenje. Potrebno je osloboditi srce od svakidašnjih briga, od naših slabosti, od grijeha. Jednostavno treba sve predati Isusu, i kada osjetimo mir u srcu, tek tada možemo moliti za nakane koje želimo. Zatim slijedi molitva zahvale. Kroz molitvu zahvaljivanja važno je vjerovati da nas Bog uslišava. I na koncu molitve uvijek moliti za Božji blagoslov. Slijedeći Gospine savjete o molitvi, naše srce se otvara Bogu. Sposobno je osluškivati i puniti se Božjom ljubavlju. Tada je lako Boga staviti na prvo mjesto i dopustiti mu da On vodi i mijenja naše živote. Danas, kao supruga, majka i domaćica nastojim svakodnevno ostvarivati ono što sam naučila u Gospinoj školi. Svjesna sam da sam Božje dijete i da me On neizmerno ljubi. Svakodnevno prikazujem Bogu svoj život, svoju obitelj, sve ljude koje mi stavlja na životni put. U susretu s hodočasnici-ma najprije nastojim svojim životom svjedočiti, s ljubavlju ih prihvaćati, moliti za njih i pomoći im da iskuse Božju milost koja se ovdje u izobilju izljuje.

Što god više iz ljubavi kroz molitvu darujem drugima, u mom srcu se rađa sve više ljubavi i radosti. Naš Bog u svojoj darežljivosti uzvraća nam neizmerno više od onoga što mi darujemo.

Više puta sam od hodočasnika čula: „Vidi se i osjeća Gospina blizina među vama.“ Radost koja tada preplavi srce je neizmerna, to je prisustvo Božje ljubavi i njegove blizine.

Kardinal Jean Margéot,
Port Louis, Mauricijus
Iz Međugorja odlazim zadovoljan proživljenim iskustvom.

Msgr. Giuseppe Casale,
nadbiskup Foggia-Bovino,
Italija
Međugorje je vrlo ozbiljna stvarnost, koja poziva na promjenu vlastitog života. Nitko ovdje ne može ostati ravnodušan. Doći ću ponovno da produbim svoju vjeru.

Msgr. Frane Franić,
Split – Makarska, Hrvatska
Više puta sam bio u Međugorju i uvjeren sam da vidio ne lažu... Mi biskupi, kao biskupska konferencija, izjavili smo da ne ćemo organizirati službena hodočašća, ali smo dopustili privatna hodočašća. Ne nalazim ni jedan razlog zbog kojeg bismo zabranili hodočašća vjernicima. Susreo sam tisuće hodočasnika, među kojima i dvadesetak biskupa iz Njemačke, Italije, Francuske, Amerike, Egipta, koji su posjetili Međugorje, ne službeno, već privatno. Hodočasnici se vraćaju iz Međugorja s novom hrabrošću i velikim oduševljenjem.

Msgr. Joseph Devin,
nadbiskup u Montherwellu,
Velika Britanija
U plodovima vidim dokaz vjerdostojnosti ukazanja. Dok u Lourdesu, i unatoč tomu što su ukazanja priznata, lokalno pučanstvo živi na poganski način, u Međugorju većina stanovnika ide putem spasenja.

Msgr. Joseph Gray,
biskup u Shrewsburyu,
Velika Britanija
Ja znam da je poruka Majke Božje u Međugorju bila razlog zbog kojeg je Papa želio Marijansku godinu. Ja znam da Papa osobno, privatno, priznaje međugorska ukazanja jer su ona provjerena preko svojih plodova.

Marija Kraljica Mira nas je u molitvenoj skupini učila i duhovnom razgovoru, gdje smo jednom tjedno razmjenjivali duhovna iskustva, povjeravali se jedni drugima i tako rasli u ljubavi, zajedništvu i iskrenosti prema Bogu, prema samima sebi i prema drugima. Recite nam nešto o tom „građivu“, kako to utječe i danas na vaše ophođenje s ljudima, na teme vaših razgovora? Što ste tada posebno naučile i bez čega bi vaš život danas bio drugačiji?

Jelena: Duhovni razgovor i razmjena iskustava jednom tjedno svakako je bilo vrlo važno iskustvo u našem duhovnom životu. Tako smo se učili nositi sa svojim manama i svojim vrlinama. S poštovanjem i povjerenjem smo govorili jedni drugima što nas smeta i što nas oduševljava kod te druge osobe. U životu svakoga od nas je važno moći se otvoriti i govoriti o sebi, ali također čuti mišljenje drugih o sebi. Tako rastemo u poniznosti, a učimo drugima s poštovanjem i ljubavlju ukazati na njihove nedostatke ili vrline. Važno je u drugome vidjeti ono „DOBRO“ prije nego vidimo ono što nije dobro ili ono što nam se ne sviđa u toj drugoj osobi.

Zajedništvo se uvijek gradi u samozatajnosti i ljubavi. Idealnog svijeta nema. Osim ako očarani Isusovom ljubavlju, uz Gospinu pomoć, korak po korak, koračamo u ljubavi kroz ovaj zemaljski život, noseći svoju krhkost i slabost uzdajući se iznad svega u Božje milosrđe.

Što je to posebno što sam naučila u Gospinoj školi? To je NADA, to je POUZDANJE, to je ona čežnja za trajnom Božjom prisutnošću u mom životu. Molitva OČENAŠ, koju smo učili moliti kroz cijeli naš dan, da me ispunja... Kad se naljutim, da me vrati u mir iz kojeg ću reći: „BUDI VOLJA TVOJA, DOĐI KRALJEVSTVO TVOJE...“

Ako za života ovdje na zemlji naučim živjeti ovu molitvu, znam da ću je jednog dana moliti u RADOSTI pred LICEM BOŽJIM.

Ali dok smo u dolini suza, to je trajna borba, padanje i podizanje. Dragi Bog zna zašto je tako potrebno, ali ono što smo jednom naučili i prihvatili, moramo iz dana u dan, nanovo prokušati kroz svagdašnje životne borbe, obnavljati i živjeti.

Gospa nas još uvijek vodi na ovom putu molitve, kroz poruke koje daje

Zajedništvo se uvijek gradi u samozatajnosti i ljubavi. Idealnog svijeta nema. Osim ako očarani Isusovom ljubavlju, uz Gospinu pomoć, korak po korak, koračamo u ljubavi kroz ovaj zemaljski život, noseći svoju krhkost i slabost uzdajući se iznad svega u Božje milosrđe.

Foto: Danijel

ovdje preko drugih vidjelaca, i poziva da ne posustanemo. Poziva nas da svjedočimo mir, molitvu i ljubav, a za ovo ne treba svjedočanstvo riječima koliko djelima i vlastitim življenjem.

Slavica: U molitvenoj skupini Gospa je tražila naše zajedništvo i da prihvatimo jedni druge. Tražila je međusobne razgovore o duhovnim iskustvima, da molimo i pomažemo jedni drugima, da znamo oslušivati jedni druge. Naglašavala je, ako imamo problema s nekom osobom, da molimo pod križem za tu osobu toliko dugo dok je u ljubavi ne prihvatimo.

Kroz susrete i razgovore iskusili smo koji smo dar i bogatstvo jedni drugima.

Zahvaljujem Bogu i Gospi za svu ovu milost i za sva iskustva ovih godina, jer bez njih bi moj život bio tako prazan i siromašan. Molim Boga da mu ostanem vjerna do kraja ovozemaljskog života, molim Ga za sve one koji još nisu upoznali Božju ljubav, da je sto prije upoznaju.

Msgr. Seamaus Hegarty, nadbiskup u Derryu, Irska
Djela trebate prepoznati po njihovim plodovima. A plodovi su ovdje tako izrazito jasni i dojmivi da se ne mogu ignorirati. Za mene je najznačajniji trenutak u Međugorju bio dok sam slušao ispovijedi i siguran sam da sam u ona tri sata čuo više sadržajnih ispovijedi koje su dolazile iz dubine srca, nego u dvadeset i jednu godinu moga svećeništva. Ništa mi se drugo nije moglo dogoditi osim toga što me duboko dotaknulo jasno djelovanje božanske milosti.

Msgr. Mario Peressin, nadbiskup, L' Aquila, Italija
Ne mogu odvrćati ljude od hodočašća u Međugorje jer sam vidio one koji su se vratili obraćeni, a nisu pohađali crkvu deset, petnaest ili čak dvadeset godina.

Msgr. Daniele Ferrari, nadbiskup, Chiavari, Italija
Trebamo se truditi da od sada svi mogu čitati i živjeti poruke koje nam Marija šalje preko vidjelaca. To je moguće ako ih unesemo u sigurne izvore vjerske objave i crkvene nauke... Ove poruke mogu zbaciti silnike s prijestolja. one ispravljaju neke pastoralne programe koji su nas, a da to skromno nismo ni osjetili, doveli do toga da pridajemo više značenja planovima i teoretskim raspravama nego molitvi, postu i pozivu Duha Svetoga.

Msgr. Ruben Hector Di Monte, nadbiskup, Buenos Aires, Argentina
U Međugorju nalazim dubok duh obraćenja, duh molitve i pokore. Gospine poruke su evanđeoske – molitva, post, obraćenje. U svim dosadašnjim ukazanjima, tako i u Međugorju, Majka ponavlja istu poruku Krista. Življenjem te poruke, poruke Kristove, mir postaje moguć, a promjena srca kroz molitvu i obraćenje ublažuju božansku pravednost.

Majko draga

Ti dolaziš u neznatna mjesta, među neznatne ljude. Dođi u središte naših obitelji jer smo postali jedni drugima stranci.

Ti okupljaš oko sebe crkvu i unosiš majčinsku nježnost. Dođi u našu crkvu u kojoj nemamo više razumijevanja jedni za druge.

Ti nas vodiš do srca tvoga Sina kako bismo oživjeli. Dođi i primi nas za ruku jer smo postali slijepi i uspavani.

Ti si živjela u neizvjesnosti, ali si imala pouzdanje o Gospodina. Vodi nas putem povjerenja da se Bog više brine za nas nego mi.

Ti si živjela obiteljski život u siromaštvu i jednostvanosti. Budi uz nas da se ne izgubimo u besmisli i površnosti.

Majko blaga,

ti si živjela u boli i neizvjesnosti. Hvala ti što osjećaš našu bol i naš strah. Ti si živjela u radosti i ispunjenosti. Hvala ti što se ne umaraš pohoditi svoju djecu kako bismo i mi uronili u dubinu nježnosti Božje. Kao tvoja djeca. Kao djeca Božja.

fra Stanko Čosić

BOŽO SKOKO

Živimo u vremenu kad nema apsolutnih istina, kad se sve propitkuje, analizira, dovodi u pitanje i relativizira. U tome mediji imaju posebnu ulogu jer s jedne strane radeći u interesu javnosti, ne dopuštaju da građani budu neinformirani ili da se njima manipulira, a s druge i sami oblikuju javno mnijenje i usmjeravaju njihovu pozornost u željenom smjeru. Tako je i Međugorje proteklih godina bilo pod povećalom medija i javnosti. Mnogi su s pravom kritički preispitali fenomen Gospinih ukazanja. Međutim, neki su pritom zlonamjerno brzali sa zaključcima i presudama, pa čak i ismijavali milijune hodočasnika koji se unatoč skepsama dobrog dijela medija i sumnjama nekih crkvenih otaca i dalje idu duhovno okrijepiti u ovo „hercegovačko duhovno utočište“.

OD UKUPNOG BROJA SLUČAJNO ODABRANIH ISPITANIKA NJIH ČAK 45% BORAVILO JE U MEĐUGORJU. Stoga nam je bilo zanimljivo istražiti koji je bio povod njihova boravka. Duhovno ispunjenje kao ključan razlog odlaska u Međugorje navelo je 65% ispitanika. Na drugom mjestu bili su turistički posjeti (14%), a na trećem – znatiželja, koju je navelo nešto više od 10% ispitanika. Ispitanike koji su imali iskustvo posjeta Međugorju potom smo pitali kako su se osjećali nakon povratka iz

Međugorja. Najveći broj ih je naveo spokoj koji su doživjeli (gotovo 40%), a oko 35% ispitanika reklo je kako je bilo preporođeno! Razočaranih nakon susreta s Međugorjem i sadržajima u svetištu bilo je samo 5%, dok je onih koji su se osjećali „jednako kao i ranije“ bilo oko 21%.

Od ukupnog broja svih ispitanika njih 20% je izjavilo kako će u sljedećih godinu dana posjetiti Međugorje, a od onih koji su bili, ponovno će ići njih čak 30%. Onih koji će to možda učiniti je 48%. Među svim ispitanicima broj onih koji nemaju namjeru ići u Međugorje iznosio je 33%, a među onima koji su bili, njih 22% kaže kako u dogledno vrijeme ne će ponovno ići.

One koji namjeravaju poći u Međugorje pitali smo što očekuju od potencijalnog posjeta Gospinu svetištu. Čak

Sigurno da medijsko izvještavanje pridonosi informiranosti građana, ali i kreiranju ugleda međugorskog svetišta, odnosno njegovoj slici u javnosti. Stoga nam je bilo izazovno napraviti istraživanje javnog mnijenja u Hrvatskoj, da bismo uočili kako stanovnici ove zemlje doživljavaju Međugorje te u kojoj mjeri su novinarska izvješća (osobito ona negativna) utjecala na stvaranje ili promjenu njihovih stajališta. Istraživanje je proveo TIC – Telefonsko-informacijski centar iz Zagreba na reprezentativnom uzorku od 800 ispitanika (istraživanje je provedeno u studenom prošle godine).

Foto Dani

UGLED MEĐUGORJA

ISTRAŽIVANJE Kako hrvatska javnost doživljava Gospino svetište?

Msgr. Gabriel Gonsum Gana-ka, nadbiskup Josa, Nigerija
Kao nadbiskup želio poručiti svima koji još nisu došli u Međugorje da to trebaju učiniti i uvjeriti se, a ne slušati priče drugih ili pak stvarati predrasude o onome što ne znaju. Tek onda mogu stvoriti vlastiti sud. Susrećući vidioce i svećenike koji ovdje rade, vidim plodove koje vrlo poštujem i koji me nadahnjuju.

Msgr. Andre-Mutien Leonard, nadbiskup, Namur, Belgija
Došao sam, vidio i uvjerio se u vjerodostojnost onoga što se ovdje događa. Međugorski plodovi su blagoslovljeni plodovi.

Msgr. Georges Lagrange, nadbiskup, Gap, Francuska
Želim reći da u svijetu danas postoje brojni sukobi između religija i naroda, a na ovim su prostorima posebno došli do izražaja. Vjerujem da je baš zbog toga Blažena Djevica odabrala Međugorje kao mjesto cjelovitog i istinskog pomirenja.

Msgr. Henry Joseph Kennedy, nadbiskup, Sydney, Australija
Želim da Crkva što prije prizna Međugorje, kao Lourdes i Fatimu. U Međugorju se osjeća mir i neko prelijepo prijateljsko strujanje među ljudima koje bi također želio osjetiti među ljudima u Australiji.

Msgr. John Baptist Odama, nadbiskup, Gulu, Uganda
Želim reći da je prvo što ću reći biskupima to da Međugorje nije suprotno onome što nas Gospodin uči i od onoga što on želi od nas. Reći ću im da se ne boje doći ovamo. Što se tiče ukazanja, ona su dar od Boga. Dobro bi bilo da svaki biskup dođe i iskusni ono što Marija ovdje čini i pokazuje nama što nam je činiti.

je 26% građana reklo kako očekuju obraćenje, odnosno povratak Bogu i Gospi, odnosno da će ojačati vlastitu duhovnost. Njih je 18% navelo kako žele doživjeti neki oblik čuda, neobičnog iskustva, dok ih je 21,5% priznalo kako odlaskom u Međugorje žele upoznati i nove ljude i krajeve. Ništa posebno ne očekuje 31,5% ispitanika. Pritom je zanimljivo uočiti razlike u očekivanjima između onih koji su već bili i onih koji nisu nikada bili u Međugorju. Oni koji su bili očekuju obraćenje (33%), čudo (25%) i ništa posebno (26%). A oni koji nisu bili očekuju: ništa posebno (36%), upoznavanje novih ljudi i krajeva (28%), obraćenje (21%) te neko neobično iskustvo ili čudo (13%).

Istražujući ugled nekog mjesta ili destinacije, uobičajeno je pokušati doći do onog emocionalnog odnosa ispitanika prema tom mjestu, pa se zato često koriste istraživanja asocijacija i osjećaja. Stoga smo ispitanike pitali kakav je njihov općeniti osjećaj vezan uz Međugorje, odnosno kakav ih osjećaj prožme na spomen ovog mjesta. Zanimljivo je kako je apsolutna većina ispitanika (58,5%) navela – svetost. Dodatnih 13% navelo je strahopoštovanje. Razočaranje je navelo jedva nešto više od 3% ispitanika. Ništa posebno ne osjeća svaki četvrti ispitanik (25%). Pritom je opet zanimljiva razlika između onih koji su bili i onih koji nisu boravili u Međugorju. Kod onih koji su bili, svetost je još dominantnija (68%), a kod onih koji nisu bili svetost je prvi osjećaj tek kod polovice ispitanika, dok je među njima broj onih koji ne osjećaju ništa posebno čak 33%.

Što se asocijacija tiče, kod svih ispitanika prevladavali su „vjera“ (35%) i „molitva“ (22%), što pokazuje upečatljivu duhovnost kao važnu dimenziju ugleda Međugorja. Međutim, zanimljivo je kako je za čak 15% ispitanika prva asocijacija na Međugorje „zarada“, a za 12% „turizam“, što govori i o prisutnoj percepciji komercijalizacije Međugorja od strane njegovih stanovnika i poduzetnika. Međugorski kozmopolitizam prva je asocijacija za tek 2% ispitanika, a za 3% njih to je obraćenje. Kod onih koji su bili u Međugorju, duhovna dimenzija ugleda je još jača, pa je tako vjera prva asocijacija za čak 43% ispitanika. Zarada kao asocijacija je prisutnija kod onih koji nisu bili, baš kao i čudo – koje kao prvu asocijaci-

ju navodi duplo više ispitanika koji nisu bili u Međugorju od onih koji su svjedočili o duhovnoj „ponudi“ Međugorja i više nisu toliko fokusirani na čudo koliko na vlastito iskustvo vjere.

Budući da je velik broj medija i stručnjaka pokušao dati konačan sud o tome događa li se u Međugorju nešto nadnaravno, upravo to pitanje smo postavili i hrvatskim građanima. A oni su se pokazali prilično racionalnima u svojim prosudbama. Naime, čak 42% ispitanika je jasno reklo kako ne može zaključiti, odnosno kako je to izvan dosega njihove percepcije. Nešto više od 39% ispitanika je uvjeren kako se u Međugorju događa nešto natprirodno, odnosno kako je ovdje na djelu nešto božansko. Doduše 18% ispitanika je uvjeren kako u Međugorju nema ništa natprirodno, odnosno skeptično je prema ukazanjima, što je opet daleko manje od naših očekivanja. Pritom je opet upečatljiva razlika između onih koji su iskusili Međugorje od onih koji nisu. Naime, oni koji su posjetili Međugorje još su uvjereniji da se ovdje događa nešto izvanzemaljsko (čak 46% nasuprot 36% posto među onima koji nisu bili). Nakon posjeta Međugorju se očito smanjuje broj onih koji ne vjeruju u Božju prisutnost u tom kraju. Naime, takvih je nakon posjeta samo 11%, a među onima koji nisu bili čak 24%.

Istraživanje nam je pokazalo snažnu otvorenost hrvatskih građana prema duhovnim poticajima koji dolaze iz Međugorja, odnosno izrazitu percepciju Gospina svetišta kao mjesta duhovnosti koje mijenja nas ljude, ali i svijet. Čak ni negativna medijska izvješća nisu narušila tu percepciju, jer je dojam o Međugorju uglavnom građen na osobnim iskustvima i komunikaciji „od usta do usta“. Pritom je osobito važno vidjeti kako su oni ispitanici koji su pohodili i iskusili Međugorje dodatno učvrstili svoju vjeru i spremno je nastoje svjedočiti drugima.

O tome gdje je mjesto Međugorja u suvremenom svijetu, odnosno kako Gospine poruke iz Međugorja utječu na suvremeni svijet, puno je rečeno i napisano i na stranicama našeg Glasnika. Stoga smo zamolili i naše ispitanike da procijene te utjecaje. Njihovi odgovori nam pokazuju kako je velika većina ispitanika uvjeren a u moć Međugorja u vraćanju suvremenog svijeta njegovim korijenima. Naime, čak 33% ispitanika vjeruje kako Međugorje „vraća ljude vjeri u Boga“. Njih 22% je navelo kako Međugorje „upozorava svijet da se vrati na pravi put“. U ovom pitanju je 17% ispitanika pokazalo i svjesnost kozmopolitike dimenzije Međugorja (koja možda nije prva asocijacija, ali je prisutna u svijesti ljudi) te navelo kako Međugorje „povezuje različite kulture i nacije“. Oko 16% vjeruje kako Međugorje „potiče svijet na dobro“, a kako nema utjecaja na suvremeni i globalizirani svijet uvjeren je samo 13% ispitanika.

Budući da smo htjeli istražiti i odjeke medijskog izvještavanja o Međugorju, pitali smo naše sugrađane da

ocijene „kako hrvatski mediji prate fenomen Međugorja“. Iako je najveći broj ispitanika (44%) skromno zaključio kako ne može ocijeniti kvalitetu medijskog izvještavanja o Međugorju, njih 25% smatra kako je to izvještavanje u načelu korektno, a 14% kako je informativno i kako su oni koji izvještavaju upućeni u činjenice. Kako je izvještavanje o Međugorju obojano senzacionalizmom reklo je 10,40% ispitanika, a zlonamjernim ga je nazvalo njih 7%.

Budući da smo svjesni kako o Međugorju pojedini mediji nisu izvještavali uvijek korektno, već i pomalo senzacionalistički, pa i zlonamjerno (posebice krajem prošle godine kad su pojedinci pokušali rastumačiti što papa Franjo misli o Međugorju), pitali smo naše sugovornike – U kojoj mjeri su negativni medijski izvještaji utjecali na njihov stav o Međugorju? Odgovori su potvrdili kako nikakvi medijski napisi ne mogu znatnije utjecati na osobno iskustvo, vjeru ili stajalište o ovom fenomenu. Naime, čak 65,5% ispitanika je reklo kako takva medijska izvješća uopće nisu na njih utjecala, a čak 27% ispitanika je istaknulo kako su takvi napadi samo učvrstili njihovu vjeru. Negativni medijski natpisi su utjecali na jačanje sumnje prema Međugorju kod samo 7% ispitanika. Pritom su negativnosti o Međugorju jače učvrstile vjeru u Gospina ukazanja kod onih koji su bili u svetištu (to je navelo čak 32% ispitanika, nasuprot 23% među onima koji nisu bili).

Dakle, istraživanje nam je pokazalo snažnu otvorenost hrvatskih građana prema duhovnim poticajima koji dolaze iz Međugorja, odnosno izrazitu percepciju Gospina svetišta kao mjesta duhovnosti koje mijenja nas ljude, ali i svijet. Čak ni negativna medijska izvješća nisu narušila tu percepciju, jer je dojam o Međugorju uglavnom građen na osobnim iskustvima i komunikaciji „od usta do usta“. Pritom je osobito važno vidjeti kako su oni ispitanici koji su pohodili i iskusili Međugorje dodatno učvrstili svoju vjeru i spremno je nastoje svjedočiti drugima. S druge strane očekivanja od Međugorja su velika, ali broj razočaranih je zanemariv. Međugorje, dakle, ima snagu i ugled koje je teško poljuljati čak i u našem vremenu skepticizma i relativiziranja te dominacije onih „koji ne vjeruju dok ne vidješe“.

DARKO PAVIČIĆ

JEDNA OD OSNOVNIH ZADAĆA NOVINARA JE OBJEKTIVNOST. Nepristranost i profesionalnost. To znači čak i svojevrsnu distanciranost od događaja i ljudi, kako bi ih se promatralo s male udaljenosti, distance, kako bi se bolje vidjelo i razabralo što se događa, čini i misli. A sve kako bi se vjerdostojno prenijelo svojim čitateljima, jer je novinar, kako su nas na početku zanata učili, čitateljevo oko i uho. Dakle, to oko i uho ne smije biti pristrano i subjektivno, nego vjerno prenositi ono što vidi i čuje. A kako bi to moglo, mora obuhvatiti sve elemente priče koja se događa. I ono što je najvažnije – biti na licu mjesta.

Sve ovo pobrojano vrlo je važno za fenomen Međugorja, koji se pred očima svijeta događa već 35 godinu. Kako se radi o nadnaravnim fenomenima, novinari su posebno oprezni. Naviknuti su, naime, na čvrste i opipljive dokaze, kauzalni odnos, jasnu i vidljivu sliku, logičan zaplet i rasplet, sve što je nužno za dobru novinarsku priču. A svega toga, u međugorskom slučaju gotov da i nema u cjelosti.

Stoviše, čak postoje dvije strane. Jedna koja vjeruje i zagovara međugorska ukazanja i druga koja ne vjeruje i osporava. Gledano novinarskim očima i jedna i druga imaju svoju težinu. Ona koja vjeruje, jer je autentičn a u svome doživljaju, viđenju i prenošenju informacija i druga, jer ima snagu crkvenog autoriteta, kojemu se apriori daje povjerenje. No, taj dvojaki pogled na Međugorje, novinaru ne bi trebao biti u fokusu. U želji čak da ispoštuje maksimalnu objektivnost, stavove obje strane može prezentirati upravo onakvima kakve ih one žele prikazati javnosti.

Kako onda pisati o Međugorju?

Možda bi najbolji put za preporučiti bio onaj – odotruga. Ne, ne nabrajajući od ove 35.obljetnice pa do ljeta 1981., nego valja krenuti od plodova Međugorja, tj. svega onoga što je ono donijelo u ovih tri i pol desetljeća. Osim što je to klasičan evanđeoski pristup, koji je kao kriterij dobar za vjernike, s la-koćom ga se može uzeti i kao profesionalni novinarski kriterij za pristup međugorskom fenomenu.

Pristupajući Međugorju iz te perspektive, vidi se kako je ondje doista na djelu neobjaš-

BUDIMO OBJEKTIVNI

njiv nebeski zahvat: tisuće, deseci i stotine tisuća, tj. milijuni i milijuni kroz ovih 35 godina hrle na mjesto gdje pronalaze, otkrivaju ili se vraćaju izvorima vjere, doživljavaju duboku preozbrabzu svoga života, ostavljaju se poroka, bolesti od njih odustaju, pronalaze neobičan mir za kakvog do jučer nisu ni znali da postoji i mijenjajući sebe često mijenjaju i svoje okruženje, obitelji, jer postaju novi ljudi.

Za sve ovo postoje tisuće svjedočanstava, a veliki broj potkrijepljen je i medicinskom tj. opipljivom dokumentacijom. Dakako, mnogo je više onih koji to ne mogu papirnato dokumentirati, ali je mnogo važnije od materijalnih dokaza onaj pečat kojega su dobili u svojoj duši.

Ono što novinara profesionalca može zbuniti u Međugorju je susret dvaju svjetova, duhovnog i materijalnog. Granica im je, možemo reći, ulica koja dijeli svetište od mjesta, s brojnim suvenirnicama i prodavaonicama, čiji miris biznisa može ispuniti nosnice i iskusnih profesionalaca, pa da pomisle kako sve događa isključivo radi logici novca. No, kad zagrebe malo ispod površine, vidjet će da ta vrsta biznisa nema nikakve veze sa svetištem i njegovom upravom, odnosno dovoljno je prijeći ulicu, kročiti u prostor svetišta, uputiti se npr. prema isповјeдаоnicama, pred kojima rijeke ljudi čekaju na milost sakramenta ispovijedi. Ili, osobito za ljetnih mjeseci, prisustvovati cijelom molitveno-duhovnom programu, koji započinje u popodnevnim satima s krunicom, nastavlja se s misom, molitvom za ozdravljenje i klanjanjem Presvetom Oltarskom Sakramentu, gdje desetak, petnaestak ili dvadesetak tisuća ljudi kleči u jednosatnoj tišini pred golemom monstrancom s Presvetim.

Uz bok Fatime i Lourdesa, ne postoji mjesto na svijetu gdje se kao u Međugorju ti plodovi mogu tako zrelo i cjelovito opipati. Gdje vjera tako snažno pulsira, a kroz nevjeru zdvojnih i malobrojnih ostavlja tek toliko prostora da sama ne zapadne u oholost i samodostatnost.

Međugorju, dakle, treba prići preko plodova. Jer se tako dolazi i do samih izvora. Do priče o 35. godina Međugorja. Koju svaki novinar, mirne duše, može objektivno prenijeti svojim čitateljima.

Nadbiskup zagrebački kardinal Franjo Kuharić o Međugorju

Majka Božja kao Kraljica Mira nas je pozvala u Međugorju na obraćenje i mir... U njezinim porukama Crkvi i svijetu Blažena Djevice Marija poziva Isusovim pozivom: Vrijeme se ispunilo! (...) Mi se sada želimo povjeriti, predati i posvetiti njoj, Kraljici Mira! 15. siječnja 1992. prigodom svečane posvete Hrvatske domovine Bezgrješnom Srcu Marijini.

Glas Koncila, 26. siječnja 1992.

Ljudi koji vjeruju i uvjereni su u svoju savjesti da s Gospinim porukama koje daje u Međugorju mogu druge ljude poticati na dobro – na obraćenje i mir – mogu to i činiti. To je stvar savjesti.

U razgovoru za bečki list 'Gebetsaktion' Medjugorje, 'Wien' Gebetsaktion br. 25, (1992.), str. 13

Mi biskupi, nakon trogodišnjega komisijaskog studija prihvatismo Međugorje kao prošteništa, kao svetište. To znači da nemamo ništa protiv ako netko časti Majku Božju na način i u skladu s crkvenim naukom i vjerom... Zato to prepuštamo daljnjem studiju. Crkvi se ne žuri.

Glas Koncila, 15. kolovoza 1993.

Zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić u utorak 31. svibnja 1994. primio je na razgovor međugorskog župnika fra Ivana Landeku i fra Iku Skoku. Kardinala je osobito zanimao pastoral hodočasnika, slavljenje sakramenata, obraćenje ljudi, a i trenutno stanje vidjelaca. Tom je prigodom Kardinal naglasio: „Ostajem pri izjavi Biskupske konferencije da se Međugorju za sada priznaje značaj svetišta i hodočašća...“

Naša ognjišta, XXIV, (1994.), br. 7-8, str. 9

Duhovna obnova Frame Mostar u Međugorju

Od 6. do 8. svibnja, pod geslom „... I pozove koje sam htjede. I dođoše k njemu“ (Mk 3,13), u Međugorju je održana duhovna obnova Frame Mostar. Cilj je obnove bila priprema za nadolazeća primanja i obećanja te produbljanje smisla poziva. Sudjelovalo je 90-ak framaša.

„U petak, u poslijepodnevnom satima obnova je započeta krunicom, sv. ispovijedi i sv. misom. Nakon toga prisustvovali smo predavanju patera Ike Mandurića, koji je pričao o vrijednosti i mogućnosti svakog čovjeka. U subotu nakon jutarnje molitve uputili smo se na Podbrdo, gdje je svatko dobio priliku za produbljanje svog poziva te produbljanje svog odnosa s Bogom. Nakon Podbrda uslijedilo je predavanje područnog i nacionalnog duhovnog asistenta fra Slavena Brekala. Duhovnu obnovu smo završili sv. misom u Majčinu selu te svjedočanstvom dvojice članova udruge Milosrdni Otac. Zatim smo se oprostili od naših domaćina, kojima se ovim putem zahvaljujemo, te se uputili prema našem Mostaru“, govore sudionici duhovne obnove.

Priprema za najvažniji dan svakog framaša nije mogao bolje početi. Nadamo se da će svi odvažno i hrabro reći „Evo me“, živjeti Radosnu vijest po uzoru na sv. Franju!

Sedmo moto-hodočašće u Međugorju

Od 13. do 15. svibnja u Međugorju je u organizaciji Moto kluba Brotnjo održano Sedmo moto-hodočašće. Program je započeo molitvom u 12 sati na Brdu ukazanja. Nakon ručka uslijedio je defile sudionika moto-hodočašća, čije je odredište bila crkva sv. Jakova u Međugorju, gdje je slavljena sv. misa. Nakon sv. mise upriličen je tradicionalni blagoslov motora i njihovih vozača.

Održan 2. susret mladih župe Međugorje

Drugi susret mladih župe Međugorje, na kojemu su sudjelovali i mladi iz drugih župa, održan je u petak 6. svibnja. Program se sastojao od pobožnosti križnog puta na Križevcu, ispovijedi te sudjelovanja u večernjem molitveno-liturgijskom programu međugorske župe. Krunicu je toga dana predmolio fra Karlo Lovrić, a svetu misu u 18 sati u crkvi sv. Jakova predslavio je p. Ivan Ike Mandurić, u koncelecijaciji 50 svećenika. Pater Ike je posljiše mise u dvorani Ivana Pavla II. mladima održao predavanje na temu „Izazovi

i šanse za mlade danas“. Ovaj susret svojom pjesmom uljepšali su mladi Frame Ćerin. O organizaciji ovoga susreta u župi Međugorje Martin Ivanković kaže: „Potaknuti smo za organizaciju ovih susreta od mladih iz okolnih župa, poglavito mladih iz Mostara koji se sastaju u franjevačkoj crkvi. Došli smo na inicijativu da takvo nešto organiziramo i u Međugorju. Svima je drago da se ovi susreti događaju. Svaka od sekcija koje su pokrenute u župi Međugorje stoji nam na raspolaganju i svi nas potiču.“

Održan 4. međunarodni seminar za liječnike i medicinsko osoblje

Četvrti međunarodni seminar za liječnike i medicinsko osoblje u Međugorju, na kojemu se okupilo 160 sudionika iz 13 zemalja, završio je u subotu 7. svibnja misnim slavljenjem. Seminar je otvoren u srijedu 4. svibnja, a predavač je bio p. Ivan Ike Mandurić. Tema ovoga seminara, kao i svih ostalih u ovoj godini, bila je: „Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan.“ (Lk 6,36) Osim sudjelovanja na predavanjima i razmjene iskustava, sudionici seminara sudjelovali su i na redovitome molitveno-liturgijskom programu međugorske župe.

„Ova godina milosrđa je potaknula mnoge da počnu razmišljati, govoriti

o milosrđu, i da pokrenu brojne seminare i duhovne obnove. Kad govorimo o Bogu i Božjoj ljubavi, govorimo o milosrđu, tako i sada ovdje. Liječničko osoblje je osobito vezano uz ovu temu, jer rade neposredno s čovjekom, s čovjekom koji je u tjeskobi, potrebi, trpljenju, boli, u strahu pred umiranjem. Vrlo je važno da medicinsko osoblje pronade inspiraciju i snagu da to milosrđe svojim djelom istinski može donositi. To nije samo posao nego poslanje u kojem čovjek mora samog sebe davati kao čovjeka. I doista im je potrebna inspiracija, poticaj, ohrabrenje za takvo nešto“, rekao je p. Ike.

Zavjetno hodočašće „Marijanski zavjet za Domovinu“ i u Međugorju

Farmaceutkinja Dubravka Mandić rodom iz Ljubuškog 40 godina živi u Zagrebu, treći put sudjeluje na seminaru u Međugorju: „Svake godine iz Međugorja ponese mir koji nam svima treba i mir koji ispunja naše živote u ostatku godine. Doista sam zadovoljna i sretna što mogu odvojiti vrijeme za Boga i za ovaj duhovni seminar.“

Brojne studentske i braniteljske udruge te zajednice mladih 2015. pokrenule su zavjetno hodočašće „Marijanski zavjet za Domovinu“. I ove godine hodočašće će proći kroz 18 hrvatskih marijanskih svetišta, od istoka do juga Hrvatske. Hodočašće će krenuti iz Osijeka 12. lipnja i nakon skoro 1 700 km i 75 dana hoda završava u Dubrovniku 25. kolovoza 2016. godine. Ruta će biti sljedeća: Osijek – Vukovar – Vinkovci – Slavonki brod – Daruvar – Bjelovar – Ludbreg – Varaždin – Marija Bistrica – Zagreb – Karlovac – Ogulin – Rijeka – Novi Vinodolski – Gospić – Zadar – Knin – Šibenik – Split – Mostar – Međugorje – Dubrovnik.

„Osim svoje duhovno-vjerske dimenzije kojom hodočasnički želi zahvaliti za samu domovinu, Marijanski zavjet za Domovinu želi zainteresiranim mladima ponuditi dublji uvid u povijest Domovinskog rata te ih potaknuti na promišljanje o njihovom angažmanu u gradnji bolje budućnosti naše domovine. Uz taj osnovni cilj vežu se i sljedeća dva cilja – zavjeta: pružiti priliku mladima za upoznavanjem s kulturno-povijesnom baštinom RH te potaknuti regionalni razvoj. Zanimljivost je da će sama ruta hodočašća biti prilagođena u biciklističku stazu koja će biti najduža u RH te će time zasigurno bitno doprinijeti razvoju biciklističkog i seoskog turizma u RH“, kažu iz Marijanskog zavjeta za Domovinu. Više možete doznati na stranici www.marijanskizavjet.hr.

Održana večer o Svetoj zemlji u Međugorju

U srijedu, 25. svibnja, u dvorani sv. Ivana Pavla II. u Međugorju u organizaciji župnog ureda Međugorje i Informativnog centra „Mir“ Međugorje, upriličena je večer o Svetoj zemlji. Tom su prigodom o iskustvu i susretu sa Svetom zemljom govorili fra Šimun Šito

Čorić, hercegovački franjevac, misionar u Švicarskoj, književnik i kantautor te vlč. Darko Tomašević, teolog i biblijski stručnjak, dekan Katoličko-bogoslovnog fakulteta u Sarajevu i fra Antonio Šakota, župni vikar u Mostaru. Povod ovom događaju je fra Šitin putopis „S ljudima, prirodom i Bogom u Izraelu i Palestini“, koji je nedavno izašao iz tiska. Sve okupljene je pozdravio i zahvalio im na dolasku međugorski župnik fra Marinko Šakota. Na kraju večeri održana je tombola u kojoj je nagrada bila hodočašće u Svetu zemlju. Susret je pjesmom uveličala klapa Narenta iz Mostara.

Svetkovina Tijelova u Međugorju

Na svetkovinu Presvetoga tijela i krvi Kristove – Tijelova, 26. svibnja, svečanu večernju svetu misu u 18 sati, na vanjskome oltaru crkve sv. Jakova u Međugorju predslavio je fra Vjekoslav Miličević, uz suslavlje 42 svećenika. Od 17 sati krunicu je predmolio fra Karlo Lovrić. Kao i dosadašnjih godina, posljiše svete mise uslijedila je procesija s Presvetim ulicama Međugorja u kojoj su sudjelovali župljani, svećenici, redovnici te brojni hodočasnici. Procesija je nakon liturgijskih procesijskih molitava, biblijskih tekstova i pjesama, završila blagoslovom sudionika Presvetim oltarskim sakramentom. Na svetoj misi pjevao je Veliki župni zbor pod ravnanjem s. Irene Azinovića.

U Međugorje su na Tijelovo, prema prijavama Uredu informacija, hodočastile skupine hodočasnika iz Italije, Paname, Španjolske, SAD-a, Rumunjske, Ukrajine, Slovačke, Belgije, Engleske, Litve, Poljske, Njemačke, Austrije, Nizozemske, Makedonije, Brazila, Koreje, Libanona, Meksika, Salvadora, Australije te hodočasnici iz Hrvatske. Slavljene su svete mise na flamanskom, španjolskom, poljskom, mađarskom, ukrajinskom, talijanskom, francuskom, engleskom i tri svete mise na hrvatskom jeziku.

Totus Tuus kamp za djevojčice održan u Međugorju

Dvadeset sedam djevojčica iz Mostara i okolice u dobi od 9 do 14 godina sudjelovalo je na 4. po redu Totus Tuus kampu organiziranom od 27. do 29. svibnja u Kući mira u Međugorju. Tema kampa bila je: „Božje milosrđe“. Budući da je ovo prvenstveno kamp s duhovnim sadržajima, djevojčice su molile krunicu, ispovijedile se, išle na misu i klanjale se Presvetom oltarskom sakramentu, čitale riječ Božju i Gospine poruke.

Statistike za svibanj 2016.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 190 550
Broj svećenika koncelebranata: 3104 (100 dnevno)

Sveta potvrda u župi Međugorje

U subotu, 28. svibnja, u župi Međugorje sakrament svete potvrde, na svetoj misi u 10 sati, u crkvi sv. Jakova primilo je sedamdeset i devetero krizmanika (44 učenika i 35 učenica). Svetu potvrdu podijelio im je mons. dr. Ratko Perić, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanjski. Svojim pjevanjem svečanost krizme uveličao je Veliki župni zbor pod ravnanjem sestre Irene Azinović. Ispovijed za krizmanike, roditelje i kumove bila je u petak 27. svibnja. Krizmanike je za ovaj dan pripremao fra Hrvoje Miletić, župni vikar u župi Međugorje.

Prva sveta pričest u Međugorju

Nakon završene vjeronaučne pripreve, u nedjelju, 29. svibnja 2016. u 10 sati prvoj svetoj pričesti u župi Međugorje pristupilo je 65-ero djece (36 dječaka i 29 djevojčica). Svečanu svetu misu predslavio je fra Vjekoslav Miličević, a slavlje je svojim skladnim pjevanjem uveličao međugorski dječji zbor „Golubići mira“. Djeca su također recitacijama, molitvama, prinosom darova sudjelovala u misnom slavlju. Samom slavlju prethodila je velika ispovijed za prvopričesnike, njihove roditelje, te krizmanike, roditelje i kumove u petak 27. svibnja. Na ovom svečanom danu djeci i njihovim obiteljima čestitao je međugorski župnik fra Marinko Šakota.

ŽELJETI DOBRO U STANJU POVRIJEĐENOSTI

FRA MARINKO ŠAKOTA

LAKO JE ŽELJETI DOBRO ILI REĆI „ŽELIM TI DOBRO!“ PRIJATELJIMA, PA ČAK I OSOBAMA KOJE NE POZNAJEMO ILI POVRŠNO POZNAJEMO, ALI TEŠKO JE SHVATITI I PRIHVATITI I SAMU POMISAO DA POŽELIMO DOBRO, A KAMOLI DA TO KAŽEMO OSOBI KOJA NAS JE POVRIJEDILA.

Razumljivo je to, jer u nama u trenucima povrijeđenosti i razum i srce protestiraju protiv nanese nepravde ili uvrjede. Duh je uznemiren i pomućen pa nije moguće očekivati da bismo u takvu stanju mogli išta drugo poduzeti osim osjećati bol, ljutiti se ili mrziti.

Kraljica Mira, međutim, nikoga nije izdvojila nego je rekla da *svakomu* kažemo „Želim ti dobro“. Svakomu – a to znači i osobama koje nama ne žele dobro ili su nas povrijedile.

No, kako reći i željeti dobro drugima ako te želi i tog dobra u nama nema? Ta dajemo samo ono što imamo. „Dobar čovjek iz dobra blaga srca svojega iznosi dobro, a zao iz zla iznosi zlo.“ (Lk 6,45)

Kraljica Mira zna da to na što nas poziva, ne možemo sami ostvariti. Stoga nas usmjerava prema Isusu: „Ja vam, dječice, večeras nosim dobro svog Sina koji je dao svoj život da vas spasi. Zato, dječice, radujte se i ispružite ruke Isusu, koji je samo dobro.“

Gospa nas vodi k Isusu da se njegovim primjerom nadahnemo. Može to biti u molitvi pred križem, u euharistiji, ispovijedi, klanjanju, u čitanju evanđeoskih tekstova ili

u nekom drugom molitvenom susretu. Gospa želi da gledajući u Isusa, koji je „prošao zemljom čineći dobro“ (Dj 10,38), upoznajemo dobrotu njegova srca. Isusova dobrota je posebna, jer je želio, govorio i činio dobro i onda kada su njemu činili zlo.

I ne samo u ono vrijeme nego i danas postupa prema svima nama na isti način. Tu Isusovu dobrotu najbolje možemo doživjeti u euharistijskom kruhu. Primamo li ga srcem, osjetit ćemo kao da svakome od nas tiho i nježno govori: „Želim ti dobro!“

Dublje poniranje u iskustvo Isusove dobrote u euharistijskom kruhu donijet će dobre plodove, djelovat će na nas i mijenjati nas. „Kad se počnemo mijenjati, a to znači obraćati, i osjetimo da je dobro živjeti u miru i praštati, biti milosrdan i pravedan, onda će nam obraćenje biti neprestani rast, kojemu se radujemo i svakodnevno nastavljamo stvarati uvjete za rast.“ (fra Slavko B.)

Teško možemo zamisliti da ćemo riječi „Želim ti dobro!“ moći direktno reći osobi s kojom smo u sukobu, koja nas je povrijedila, koju ne volimo ili mrzimo. I sve kad bismo joj to i rekli, a to ne bi bilo izraz stvarne želje, te riječi ne bi imale onaj učinak o kojem Gospa govori. Bliži sam stavu da je važno te riječi najprije izgovarati u sebi. U srcu je uvijek početak, a riječi trebaju biti izraz dovršena procesa. Možda će nam te riječi „Želim ti dobro!“, koje bismo u sebi izgovarali, u danom trenutku izgledati besmislenima, ali nemojmo odustati nego vršimo taj Gospin savjet. Ponavljajmo ih više puta u danu. Nemojmo odustati od tog izgovaranja pa makar bilo mehaničko i suho.

Izgovaranje tih riječi, upućenih osobi koja nas je povrijedila, djelovat će najprije na nas. U nama će se probuditi želja za dobrom. Ako u sebi ne bismo osjećali nikakvu promjenu, molimo se Duhu Svetom da dotakne naša srca i da u nama probudi tu želju.

Željati dobro pomoći će nam da *vidimo* ono što je *dobro* u drugome u kojemu smo prije toga vidjeli „čudovište“, samo negativne osobine, slabosti i pogriješke. Željati dobro otvarat će nam oči da u *neprijatelju* vidimo ubogog čovjeka koji i sam zavrjeđuje sažaljenje. S takvim stavom stavit ćemo se na stranu dobra i dobro će odnijeti pobjedu – barem u nama.

Kraljica Mira nam, međutim, kaže da naše riječi „Želim ti dobro!“ ne će djelovati samo na nas nego i na drugu osobu: „...i on će ti uzvratiti dobrim i dobro će se, dječice, nastaniti u srcu svakog čovjeka.“ I ta osoba, na samo Bogu i njegovoj ljubavi znan način, počet će se mijenjati i mi ćemo shvatiti istinitost riječi: „Tko ljubi, u drugome budi ljubav.“

Željati dobro drugomu buditi će ljubav u nama i buditi će ljubav u osobi kojoj želimo dobro. U nama će se stvarati pozitivno raspoloženje prema Dobru. Otvarat će se i oslobađati prostor za razumijevanje druge osobe. Ljubav će u nama i među nama početi djelovati. Bog će se u nama i među nama nastaniti.

Možda nam sve ovo sada izgleda nevjerojatno, ali vjerujemo Majci koja nam kaže: „Draga djeco, ljubavlju ćete postići sve, pa i ono što mislite da je nemoguće.“ (28. 2. 1985.)

Budi neprijatelj pogriješkama, ali liječnik onome tko je pogriješio. (sv. Franjo Asiški)

Kada bi djeca, koja osjećaju da su ih roditelji povrijedili time što su ih pustili da budu sami, razumjela da biti stariji, biti otac ili majka, ne znači i zrelost, svetost i savršenu sposobnost ljubiti, tada bi im mnogo lakše palo da oprostite i da se oslobode svake osude. (fra Slavko B.)

Da bi katolički vjernik, osobito tzv. laik (ovaj pojam uključuje i muškarca i ženu!) učvrstio temelje na kojima gradi život u sadašnjosti, mora često vratiti pogled u povijest Crkve i u srcu osvježiti njezine pouke i sjećanja. Vratimo se, stoga, za cijelo tisućljeće unatrag, u vrijeme kad je Europi – papama i kraljevima, cijelom katoličkom puku – Evandjelje tumačio veliki monaški reformator Crkve, sv. Bernard iz Clairvauxa (Fontaine-lès-Dijon, Francuska, 1090. – Ville-sous-la-Ferté, 20. kolovoza 1153.).

MATE KRAJINA

SV. BERNARD NIJE IMAO NIKAKVIH ILUZIJA O LJUDSKOJ NARAVI I NIJE BIO NIMALO NAIVAN, KAKO MI TO DANAS VOLIMO OLAKO PROSUDITI.

Pišući uoči razdoblja kršćanskih vojni, početkom 12. stoljeća, bio je potpuno svjestan pohlepe, oholosti, častohleplja i nasilnosti koji su i prečesto pokretali ratničke slojeve Europe, pa i onda kada su ratovali u ime vjere. Većina ljudi koji su željeli pomoći istočnim kršćanima i osloboditi Svetu zemlju u samome početku križarskih vojni činili su to iz istinske revnosti prema Križu. No, Sv. Bernard je znao i kako su brojni drugi imali nejasne, pa čak i otvoreno loše i pokvarene motive. Uputio je katoličkom svijetu mnogobrojna pisma, homilije i teološka promišljanja, a onda da bi duhovno probudio katolički svijet objavljuje glasoviti esej „U pohvalu novoga viteštva“ (oko 1136. godine), gdje osobito u četvrtom poglavlju nabraja krjeposti koje bi trebale pratiti poziv svakoga pravoga „kršćanskoga“ viteza, zapravo svakog kršćanskog vjernika. On nabraja: poniznost, uzdržljivost, pravednost, poslušnost, nesebičnost te predanu revnost za Isusa Krista u obrani siromašnih i slabih, u obrani Crkve i progonjenih kršćana... Opisuje idealne kršćanske vitezove, koji su uglavnom bili laici, kao Božje ljude koji odbacuju svaku razmetnost u odijevanju i prehrani. *Žive kao braća u radosnu i iskrenu zajedništvu, jednodušno i jednoga srca. (...) Među njima nema nikakve razlike te je smjernost više na cijeni od plemenite*

Snimio Mateo Ivanković

NOVO VJERNIČKO VITEŠTVO

krvi. Nadmeću se u međusobnu uvažavanju i nose terete jedni drugih, vršeći tako zakon Kristov.

Naš se život danas može činiti puno drukčijim od onoga u dvanaestom stoljeću. Nema križarskih ni vjerskih ratova, a Crkva od nas danas traži uvažavanje ljudi koji dolaze iz drugih vjerskih predaja i izgradnju zajedničkih temelja suradnje gdje god je to moguće. Ipak, ljudska se narav zapravo nije promijenila. Naša temeljna nadanja, snovi, tjeskobe i trpljenja, pa i grijesi ostali su gotovo isti. Možda su sada samo malo pokvareniji i sofisticiraniji, ali u biti su isti. Temeljni kršćanski poziv i dalje je vjerno nasljedovati Isusa Krista te, čineći tako, braniti Kristovu Crkvu i služiti njenome puku revno, nesebično i svesrdno.

Stoga, svatko od nas danas mora izabrati između dviju bitaka: bitke u kojoj je mjerilo Isus Krist, istinski Kralj čovječanstva i bitke u kojoj se ravnamo prema uljezu koji želi zauzeti Kristovo mjesto, Knezu ova svijeta. Neutralne pozicije ovdje nema niti je smije biti. C. S. Lewis jednom je rekao da je kršćanstvo „borbena religija.“ Pritom nije mislio na džihad nego na činjenicu da biti Kristov učenik oduvijek znači boriti se protiv zla u sebi i izvan sebe. Također su i prvi crkveni oci kršćanski život opisivali kao „duhovni boj“.

Crkvi su danas, kao i uvijek u povijesti, potrebni odvažni Božji ljudi. Isto vrijedi i za ovu iznimnu zemlju koju na ovome svijetu nazivamo svojom domovinom, a koja još uvijek krije velike potencijale krjeposti,

Crkvi su danas, kao i uvijek u povijesti, potrebni odvažni Božji ljudi. Isto vrijedi i za ovu iznimnu zemlju koju na ovome svijetu nazivamo svojom domovinom, a koja još uvijek krije velike potencijale krjeposti, čestitosti i ljudi dobre volje. Radi toga je katolički ideal viteštva sa svojom radikalnom zahtjevnosti i dalje živ i potreban.

čestitosti i ljudi dobre volje. Radi toga je katolički ideal viteštva sa svojom radikalnom zahtjevnosti i dalje živ i potreban. Njegova će bit za svakog vjernika i u budućnosti ostati ista: *samoprijegorno služenje ukorijenjeno u življenoj katoličkoj vjeri.*

Valjalo bi da u našim danima na poticaj sv. Bernarda osobito laici promeditiraju kakav im je novi

bonton u Crkvi i društvu potreban – odnosi se podjednako i na muškarce i na žene – a onda promišljene teze konkretno implementiraju u život. I valja početi jasno i svima razumljivo... Viteštvo nije skrivanje iza nemoćnijih i djece, bježanje u sakristiju i pod skute reverendi, nego izlazak na trgove i ulazak u svekolika zbivanja, muke i radosti života. Viteštvo nije vreća puna smeća na granici dviju općina, koja deset godina truli i nitko je ne dira, nego sreća nakon podignutog, makar i tuđeg papirića sa seoskoga trga. Viteštvo nije skupljanje

redovine po domovima udovica uz čitanje prisposode o udovičinu novčiću gdje jedna daje sve što je imala, nego milosrđe i solidarnost, ljubav i ohrabrenje. Viteštvo nije kuknjava, virtualno i umišljeno mučeništvo jer „mučenici nisu težili mučeništvu na tako umoran i beznadan način“ (E. Mounier).

Viteštvo nije licemjerno prinošenje tamjana sitnim činovnicima i lažnim moćnicima, nego pobuna protiv laži i nepravde, a baš je laži i ispraznog brbljanja previše. Usred prve, predzadnje i zadnje birtije jezik *lamaće*, pa pljuje, pa *lamaće*... a djeca skaču po šumama i gorama, nažalost, onim virtualnim. Više ode za pivo nego za milostinju i sirotinju, a kamoli za knjigu i obrazovanje. Pravi je to laboratorij za proizvodnju mladih snaga za njemačke bauštele, a sada i za irske staračke domove. Otvaraju se tuđe rane i raduje se tuđim mukama, bez srama i empatije... Lako je ogovarati čovjeka na daljinu, ali što bi bilo da se on pojavi na vratima i zamoli da mu se to kaže u oči? Ali, sad će i europsko prvenstvo u nogometu. Neka život stane... Neka lozu prskaju starci, a zlatice starice... Viteštvo bi bilo kad bi otac usred finala prvenstava izašao s djecom i ženom u šetnju.

I sve se nešto čeka. Izbori jedni pa drugi, pa doći će novi župnik, pa novi zastupnik... I kod nas se kao ništa ne isplati, a polja nam i sela zarastaju u šikaru kao u priči o Trnoružici. Zapitat ćete se čemu ovako ogoljen govor o zemnim i prizemnim stvarima i problemima? E, jednostavno zato jer je to ogledalo naše duhovnosti i inteligencije. Trebat će osvježiti Bernardov esej o *Novom viteštvu* u skladu s onom narodnom: *Ljuta trava na ljutu ranu!* Odnosi se to podjednako i na laike i na klerike. Cilj je samo jedan: Valja ohrabriti one zdrave i hrabre koji inteligentno svjedoče i obitelj usmjeravaju, a njihov glas se ne čuje od površnosti i trača, podjednako birtijskog kao i medijskog.

Na koncu, anegdota: Prvi preporučio drugoga onom važnom trećemu. Drugi ljubi ruku prvome, zahvaljuje i sve obećava... Nakon tjeđan dana drugi i treći piju kavu uz smijeh i pošalice i mašu prvome dok prolazi kraj njihova stola. Brzo su drugi i treći zaboravili prvoga. Zašto? No, o tome u sljedećem broju...

O IZAZOVIMA ODGOJA:

ŠTO KAD NAM U ŠKOLI DJECI GOVORE JEDNO, A KOD KUĆE DRUGO?

NIKOLINA NAKIĆ

MISLILA SAM NEKAKO DA SU TA VREMENA IZA NAS, STARIJE GENERACIJE ĆE DOBRO ZNATI O ČEMU PRIČAM. I ja sam cijelu osnovnu školu pohađala još za vrijeme bivše države, u vrijeme kada su postojala dva odgoja: onaj službeni, u školi, s kapama i maramama, pjesmicama Titu i zakletvama kako se može računati na nas, i onaj kućni, gdje su se slavili Božić i Uskrs i svi drugi katolički blagdani, pjevale pjesme, nosio badnjak, utjecalo se svetom Anti, postilo na postove i maškarako na Fašnik... nikad to iz naroda zapravo nije ni nestalo. No bilo je, nekako, ispod žita. Potiho.

Sjećam se kad sam kao dijete bila na misi u našoj jaskanskoj župnoj crkvi i pogled bi mi odlutao uvis, prema stropu: tamo je sve te godine stajala naslikana šahovnica... rijetko je se igdje moglo vidjeti osim na povijesnim slikama i grbovima.

Tako je to bilo tada. Nisu uspjeli iskorijeniti katoličku vjeru u narodu iako su se svojski trudili. I sama sam, suočena s izazovima roditeljstva danas, više puta pomislila kako smo bar blagoslovljeni što imamo vjeronauk u školi, što na Božić moja djecu ne idu u školu kao što sam ja morala ići, no druga vremena nose druge izazove. Kratko je trajalo moje veselje jer su naša djeca uskoro počela biti izložena ideologijama podmuklijim od one nekadašnje: Religija je opijum za narod. Prividno su nam dopustili slobodno ispovijedanje i prakticiranje vjere, no istovremeno su kroz sve medije kojima smo u toliko mjeri više-manje svi izloženi, počeli nametati ideologije koje podržavaju ono što je sveti Ivan Pavao II. nazvao kulturom smrti i koje u konačnici za cilj imaju uzdrmati i rastočiti temeljnu jedinicu društva – obitelj. Obitelj jest ideal, najljepša i najčvršća zajednica, kako nam je to

tako zorno predočila i Sveta obitelj kao uzor za nasljedovanje svima nama. I sve zlogukije odjekuju riječi fatimske vidjelice Lucije kako će se posljednja bitka za čovjeka voditi preko obitelji. I ne možemo snažno ne povezati Fatimu i Međugorje, tu stalnu potrebu Majčice da nad nama bdije, savjetuje nas i upućuje, uporno i nepokolebljivo kroz tolike godine... Zar nas i okolnosti ovoga današnjeg svijeta same po sebi ne upućuju na potrebu njezine stalne prisutnosti? Što će majka činiti dok su joj djeca u opasnosti, nego bdjeti?

Druga faza nametanja spomenutih ideologija ide kroz odgojno obrazovne institucije. Dovoljno je vidjeti kako se to radi na Zapadu da možemo prepoznati obrazac – u vrtićima kroz slikovnice i igračke u kojima se prezentira obitelj koja može imati dvije mame i dva tate, u školama kroz udžbenike. Upravo se ovaj proces nametanja tih ideologija događa i u Hrvatskoj gdje su nastali prijepori oko reforme obrazovnog sustava. Sumnje je pobudila i sama činjenica da nisu na primjer konzultirani akademici iz HAZU nego iz primjerice Centra za mirovne studije (inače poznatih po svojoj lijevoj liberalnoj orijentaciji). Čitanje objavljenih stranica kurikula samo je povećalo prijepore jer se ne može ne uočiti kako su neki pojmovi (pretvorba, milosrđe) izbačeni iz vjeronauka, kako se u povijesti deset stranica posvetilo NOB-u, a Domovinski rat se ne spominje kao takav već se govori o oružanim sukobima na prostoru bivše Jugoslavije... Dalo bi se puno toga pronaći, što i nije tema ove kolumne, no ne možemo ne povući paralelu s uvođenjem Zdravstvenog odgoja sa spornim 4. modulom koji otvoreno promiče rodnu ideologiju i koji je direktno u sukobu s kršćanskim vrijednostima i svjetonazorom. Da, djeca su nam u opasnosti i treba otvoreno tako reći.

Što je dakle kršćanskim roditeljima za činiti?

Odgovor se nameće sam po sebi: Ako su temelji kuće zdravi i čvrsti, ona će stajati. Ako nisu, ona će se urušiti. Pretpostavljam da kršćanima nikad ustvari i nije bilo lako, jer ako su istinski vjernici, oni i nisu od ovoga svijeta. Uvijek će nešto prijetiti njihovim vrijednostima i njihovom načinu života, nisu to nove situacije, to su izazovi s kojima se Gospodinova djeca suočavaju otkad je svijeta i vijeka, kako nekad tako i sada i vazda. No onaj tko na svojoj strani ima Boga, uvijek pobjeđuje. Onaj tko za oružje ima krunicu, nikada ne će biti poražen, ne zapravo. To ne znači da se za svoje vrijednosti ne ćemo boriti. Sve dok naše vrijednosti poniru iz Evanđelja, borba za njih je vid širenja Radosne vijesti, i ne poziva nas Gospa uzalud u tolikoj mjeri da bude mo apostoli. Ne križari. Apostoli. A kad je tako, ne treba se bojati situacija s kojima se suočavamo i sada, i kako stvari stoje, i u budućnosti.

Nekako cijelu teoriju volim gledati i kroz vlastito iskustvo i svoju obitelj u ovom kontekstu. Djecu zbilja nastojimo odgajati ne u tradicionalnom katolicizmu već u praktičnom, u susretu sa živim Bogom. Oni su u vjeri, zaista jesu, pritom posebno mislim na dva starija, dakle od 14 i 12 godina. Iskreno, da im sad u školi netko krene pričati o tome kako je pobačaj realnost i nužno zlo, ili da ih krene uvjeravati da je obitelj istospolnog para jednako dobra za odgajanje djece, ne bi ih mogli uvjeriti. Jer su im čvrsto usađene kršćanske i evandeoske vrijednosti i vidim da tim metrom već mjere baš sve situacije u životu. Ima tu naravno stvari koje zahtijevaju i intervenciju i korigiranje – u svakom odgoju to je tako, zato se i zove odgoj – no ono bitno već je usađeno.

Na nama roditeljima je da ih naučimo da se tim metrom koriste i njime mjere. Ma što im svijet govorio o tome.

MAJČINA BRIGA

PAULA TOMIĆ

DRUGA POLOVICA SVIBNJA I PRVA POLOVICA LIPNJA REZERVIRANA SU ZA ŠKOLSKE IZLETE.

Nastavnici i profesori u želji da djeci, osim zabavnih trenutaka igre i druženja, ponude malo i edukativnih i duhovnih sadržaja, odlučuju se nerijetko za izlet u Međugorje. (Bogu hvala na našim školama koje još mogu djecu usmjeravati prema katoličkoj vjeri, iako se već vide naznake zapadnih liberalnih trendova kroz pobune roditelja drugih vjeroispovijesti ili ateista, koji kažu da su protiv toga da se njihovoj djeci nameće vjera preko Božićnih priredbi i obilježavanja vjerskih praznika i sadržaja.) Kako Međugorju kao i svim ostalim našim gradovima i selima u regiji kronično nedostaju dječja igrališta i zone prilagođene za dječju igru i izletišta, većina tih školskih ekskurzija završi i u obilasku Majčina sela. Stati pred ta radoznala lica različite dobi nekada nije lagano jer jednostavno ne znaš što bi njima, tim elektroničnim generacijama ponudio, a da im bude interesantno, bude LIKE👍👍👍!

I tako se često odlučujem za jednu istinitu priču ovdje iz Sela, već poučena iskustvom da neki istiniti događaji ili primjeri pobude puno više pažnje i interesa od pukih nabiranja činjenica. Ispričam im priču o Leonori - srednjoškolci koja je odrastala u Majčinu selu i jednako kao i svi njeni vršnjaci započela izlaziti subotom „u grad“. I jednog popodneva ona mi se povjeri: „Znate, teta Paula, kako meni nekada bude teško dok sjedim sa svojim prijateljicama u kafiću. Svako malo neku od njih nazove njihova mama da ih upita je li sve u redu, jesu li se dobro obukli, jesu li večerali... a one za vrijeme razgovora kolutaju očima ili prezrivo otpuhuju... a nakon razgovora komentiraju „O, opet ona dosadna mama...! Uf ta mama... Evo ti nje opet...“ - nadodaje Leonora - „Što bih ja dala da imam mamu ili bilo koga da mene tako s brigom nazove...“

I tako ja gledam te raširene dječje oči i pitam ih tko im je napravio sendviče za put? Oni kažu MAMA! Tko im je pripremio robu za put: opet MAMA! Tko ih navečer dočekuje s večerom i zagrljajem? Opet MAMA! „Eto djeco“ – kažem ja – „niste niti svjesni koliko ste sretni jer imate Majku. Postoje djeca koja sve to nemaju! Zato budite zahvalni Bogu na daru majke i oca, na daru obitelji i molite za njih, jer nema škole za roditelje – biti mama i tata se uči samo kroz vlastitu djecu!“ Postoji jedna izreka koja kaže: „**Djeca su mala stabla. Roditelji su njihova zemlja, a ostatak svijeta njihovo sunce!**“ Svi smo mi mala stabla. Trebamo svoju zemlju i svoje sunce.

Slično ovoj djeci koja zdravo za gotovo uzimaju činjenicu da imaju majku koja se za njih brine, ponašamo se i mi vjernici. Kroz svih ovih 35 godina Gospina ukazanja kao da nam je postala normalna njezina prisutnost, milosti, poruke... pa više na njih niti ne obraćamo pažnju ili samo otpuhujemo s prijezirom: „Pa zar opet neka poruka...?“ Nismo svjesni koliko dobro živimo s njezinom zaštitom i milostima koje nam posređuje... Tek jednom kad sve to nestane, možda ćemo shvatiti i žaliti...

MIRTA
MILETIĆ

JE LI DANAS MOGUĆE ŽIVJETI ČISTOĆU U BRAKU? Može li se danas bez kontracepcije planirati obitelj? Ovo su pitanja s kojima se susreću mnogi kršćanski bračni parovi. Da, moguće je! Postoji znanstveno dokazana metoda pomoću koje bračni par na prirodan način može planirati trudnoću, a da je to potpuno u skladu s naukom Katoličke Crkve.

jednostavnim pravilima koja pokrivaju sve situacije u kojima se žena može nalaziti. Metoda je primjenjiva u svim okolnostima reproduktivnog života žene (nepravilni ciklusi, dojenje, predmenopauza, stres...), jednostavna je i besplatna, služi za postizanje i odgađanje trudnoće te služi za praćenje zdravlja žene.

pastoralom obitelji, uvidio je brojne poteškoće supružnika u ostvarivanju odgovornog roditeljstva.

Davne 1953. uspio je pridobiti mladog doktora, urologa Johna Billingsa da pokuša kao liječnik i znanstvenik nešto poduzeti na tom području. Doktor Billings se tome opirao znajući koliko je prirodno planiranje teško i nezahvalno područje rada.

planiranje obitelji, koji je tada već počeo s radom u Zagrebu. Htjela sam se uvjeriti da metoda doista funkcionira i da je znanstveno utemeljena. Susretala sam bračne parove koji su Billingsovu metodu „reklamirali“ kao nešto što ne pokriva neredovite cikluse ili kao nešto nepouzđano. Nakon edukacije sam zapravo shvatila da nisu uopće pravilno naučili

Za razliku od 'kontracepcijskog mentaliteta' koji promatra ženinu plodnost ne kao prelijepi dar, nego kao problem koji je potrebno 'riješiti' upotrebom različitih kontracepcijskih sredstava, ova metoda pomaže bračnom paru da otkriva ljepotu plodnosti i razvija poštovanje prema prirodnom daru koji je upisan u njezinu narav. Odlučila sam tu radosnu vijest pronijeti do što više bračnih parova. Osjetila sam da me Bog zove na ovaj apostolat i da mi je dao ljubav, želju i ustrajnost da to činim.

Zanimljivost je i pogledati kontekst u kojem je bračni par Billings otkrio ovu metodu. Taman nekako u to vrijeme u zapadnom svijetu dolazi do tzv. 'seksualne revolucije' te izuma kontracepcijske pilule koja je trebala donijeti tzv. „slobodu“ bez odgovornosti. Evelyn Billings će reći kako je metoda došla kada je pilula postala moda te kako je sa svojim mužem osjećala da su pozvani na ovaj posao. Možemo reći da se Providnost doista pobrinula dati odgovore bračnim parovima na njihova pitanja življenja odgovornog roditeljstva.

Papa Pavao VI. 25. srpnja 1968. izdaje encikliku Humanae Vitae. Papa je enciklikom potvrdio vrijednost ljudskog života i spolnosti te izrazio protivljenje kontracepciji i pobačaju.

Billingsova metoda nije prirodna kontracepcija, jer je kontracepcijski mentalitet u svojoj biti zatvoren za život i za suradnju sa Stvoriteljem. Koristeći metodu bračni par prati prirodan ženin ritam izmjene plodnih i neplodnih dana te planira ili odgađa trudnoću. Na taj način ostaju otvoreni životu.

TAJNA BILLINGSOVE METODE

ŽIVLJENJE OVE METODE U BRAKU DONOSI KVALITETNIJU BRAČNU KOMUNIKACIJU, MEĐUSOBNO BOLJE UPOZNAVANJE I VELIKU RADOST. TO JE SVOJEVRSNA DUHOVNOST, NAČIN ŽIVOTA I ŠANSA DA SE U BRAČNOM ŽIVOTU POSTIGNE SVETOST.

Metoda je dobila naziv po australskom bračnom paru Billings. John i Evelyn Billings su sredinom dvadesetog stoljeća okupili stručni tim svjetskih znanstvenika te temeljito proveli klinička i znanstvena ispitivanja. Napravivši više od 750 000 hormonskih testova, u kojima su se uspoređivale vrijednosti razine hormona u krvi sa ženinim opažanjima cervikalne sluzi tijekom ciklusa, došli su do zaključka da zapažanja žena točno prate promjene razine hormona u krvi, te preciznije otkrivaju te promjene od laboratorijskih mjerenja.

Istraživanja su pokazala da svaka žena može naučiti pratiti znakove plodnosti služeći se četirima

Evelyn Billings kaže kako je to znanje koje bi trebala imati svaka žena. Pouzdanost metode je 99.5%, ukoliko se poštuju pravila i ukoliko je osigurano kvalitetno podučavanje. Prema istraživanju iz 90-ih godina prošlog stoljeća u svijetu je bilo oko 50 milijuna parova u 80-ak zemalja svijeta koji su se koristili metodom.

Zanimljivo je da su početci Billingsove metode vezani uz jedno hrvatsko prezime. Gdje se god spominje povijest Billingsove ovulacijske metode, spominje se i svećenik, isusovac Maurice Catarinich (Katarinić). Po ocu Hrvat, podrijetlom iz Malinske na otoku Krku, rođen je 1917. u Melbourneu gdje je zaređen za svećenika 1943. Baveći se

U to je vrijeme bila poznata jedino temperaturna metoda koja je uz zahtjevno provođenje davala samo pola odgovora na pitanje plodnosti. Nedostatak te metode jest to što temperatura ne pokazuje početak plodnog razdoblja, već samo kraj, kada ovulacija prođe. Svećenik Catarinich uspio je nagovoriti doktora Billingsa da radi na tome barem tri mjeseca pa ako ništa ne uspije, neka odustane. Tog dijela svog života dr. Billings će se kasnije rado sjećati, govoreći kako su se ta tri mjeseca 'produžila' i traju sve do danas.

Billingsovu metodu sam upoznala prije pet godina, dobivši informaciju o održavanju edukacije. Edukaciju je organizirao Centar za prirodno

metodu uz kvalitetno podučavanje. Sjećam se da sam već nakon prvog dana predavanja sama sebi rekla: „Ovo je radosna vijest za brak!“

Toliko me je sve što sam čula oduševilo i potaklo da sam i sama odlučila najprije početi prakticirati ovu metodu, a onda i postati promotor i podučavatelj Billingsove ovulacijske metode. Dobrobiti metode su višestruki! Bračna komunikacija je kvalitetnija zato što je u metodu aktivno uključen i suprug, koji kroz ovu metodu ima priliku upoznati promjene u tijelu svoje žene tijekom ciklusa, utjecaj tih promjena na ženino raspoloženje te razvijati poštovanje i otkrivati ljepotu dara plodnosti.

Sada s iskustvom podučavanja metode mogu svjedočiti o tome koliko se nažalost malo poznaje metoda (i u nas katolika) i koliko se teško probija ovo znanje do ljudi, ali istovremeno i o desetcima bračnih parova koji uspješno koriste metodu, o ženama koje su napokon upoznale svoje tijelo, o bračnim parovima koji su se oduševili darom plodnosti i odlučili imati jedno dijete više.

Billingsova metoda nije prirodna kontracepcija, jer je kontracepcijski mentalitet u svojoj biti zatvoren za život i za suradnju sa Stvoriteljem. Koristeći metodu, bračni par prati prirodan ženin ritam izmjene plodnih i neplodnih dana te planira ili odgađa trudnoću. Na taj način ostaju otvoreni životu. Još je nešto vrlo važno u cijeloj priči. Zajedništvo! Muškarac upoznaje ženino tijelo, zna u kojem je dijelu ciklusa, a njezina plodnost nije problem već dar. Življenje ove metode u brak donosi kvalitetniju bračnu komunikaciju, međusobno bolje upoznavanje i veliku radost. To je svojevrсна duhovnost, način života i šansa da se i u bračnom životu postigne svetost.

Otac Catarinich bio je neizmerno ponosan i sretan jer je enciklika objavljena na godišnjicu njegova ređenja, na blagdan svetog Jakova. Vjerovao je kako Bog ne će napustiti svoje ljude bez rješenja i kako su ta rješenja upisana u ljudsko tijelo, u prirodnu mogućnost prepoznavanja znakova ženske plodnosti.

Nadam se da sam Vas zainteresirala za ovu metodu, koja nama kao bračnim parovima otvara put do življenja bračne čistoće. Više informacija o samoj metodi i načinu kako možete doći do podučavatelja metode možete pronaći na službenoj web stranici Centra za prirodno planiranje obitelji, www.ppo.hr.

KREŠIMIR
MILETIĆ

GLEDAJTE, TO JE JAKO KOMPLEKSNO PITANJE

Ljudski je život najveća, temeljna vrijednost svakog društva. Taj jedinstveni, neponovljivi čovjek, koji od začeca prolazi različite razvojne faze koje znanost i medicina tek nazivaju različitim nazivima! Ali unatoč tome što će kroz svoj životni vijek prolaziti različite razvojne faze, mi govorimo o istom tom čovjeku, o muškarcu ili ženi, o osobi koja se razvija i raste i živi svoj život koji započinje začecom. Pokušajte malo zastati i razmisliti o početku svojeg života. Kakvo otajstvo! I s koliko zahvalnosti trebamo promatrati ovo čudo života, tu predivnu stvarnost stvaranja novog, jedinstvenog i neponovljivog ljudskog života. No danas u raspravama možemo slušati različite prigovore koji dolaze od strane onih koji ne misle da ljudski život treba i zakonski štititi od začeca do prirodne smrti. Često ćemo čuti i razmišljanja o tome kako neki nikada ne bi ubili nerođeno dijete, ali ne bi niti to zakonski zabranili. U ovoj kolumni donosim vam jedan svoj tekst, zamišljeni intervju sa zagovornicom tzv. 'prava na izbor'.

Vjerujem da će nam ovaj 'razgovor' pomoći da prepoznamo nelogičnosti i zamke, ali i dvostruka mjerila koja se koriste u raspravama.

Treba li zabraniti prolazak kroz crveno svjetlo na semaforu?

Da, svakako.

Zašto tako mislite?

Pa zato što se prolaskom kroz crveno svjetlo oduzima pravo prolaska vozila iz drugog smjera, zato što će se dogoditi sudar u kojem bi netko mogao smrtno stradati. Pa kakvo glupo pitanje!

Da, ali ne bi li trebao svaki vozač sam odlučiti o tome hoće li proći ili ne kroz crveno na semaforu? Nije li to njegov osobni automobil?

Pitate me glupa pitanja. Pa naravno da ne može o tome sam odlučivati kad su drugi u pitanju, njihova sigurnost, njihovi životi.

Treba li zabraniti pobačaj?

Uh, jako kompleksno pitanje znate. Ne možemo tu reći niti 'da', niti 'ne'.

Zašto tako mislite?

Pa znate, svaka bi žena trebala o tome sama donijeti odluku. Radi se o njezinu tijelu.

Koji je ishod pobačaja za dijete?

Smrt.

Dakle, Vi držite da nije dopušteno proći kroz crveno svjetlo jer bi netko mogao stradati, izgubiti život? I držite da vozač nema pravo sam odlučivati o prolasku kroz crveno, iako je to njegovo vozilo i njegovo tijelo koje može stradati?

Da, dobro ste me shvatili.

Ima li pravo netko opaliti šamar svome djetetu?

Pa naravno da nema! To je grozno, znate, to je najteži oblik nasilja! Svako društvo to treba zakonom zabraniti i osuditi! Čak treba javno objaviti imena obiteljskih nasilnika!

Ima li pravo netko uzeti skalpel, tubu, kliješta i najprije polomiti kosti djetetu kliještima u utrobi majke, pa isisati mozak tubom i na kraju skalpelom isjeći tijelo te ga nakon toga baciti u smeće?

Gledajte, to je jako kompleksno pitanje. To su znate svjetonazorska pitanja.

Dakle, šamar ne može. Za kliješta, tubu i skalpel niste sigurni?

To su, znate, kompleksna pitanja. O tome bi trebali odlučivati stručnjaci. Postoje, znate, neželjene trudnoće. Možda te žene ili parovi imaju drugačije planove, pa se to dijete ne uklapa u njihov plan.

Ali stručnjaci nisu potrebni za šamar?

A ne, pa to je stvar civilizacijskog dosega, znate. Pa svatko normalan zna da se dijete ne smije ošamariti. To su grozni roditelji koji tuku svoju djecu. S djecom se treba razgovarati.

Jesu li vam poznate ideje ili ideologije kroz povijest koje su zagovarale da se određene ljude može ubijati, ukoliko su neželjeni?

O da, svakako. To su primjerice zagovarali nacisti. Oni su tvrdili da imaju pravo ubijati Židove. I Staljin je primjerice ubio milijune ljudi koji se nisu uklapali u njegove planove.

I to je po Vama nedopustivo?

O da, pa kakva su to uopće pitanja? Pa naravno da je nedopustivo ubijati druge ljude samo zato što nekome smetaju, što su neželjeni ili se ne uklapaju u nečije planove. To je ubojstvo, a ako se to događa organizirano i masovno onda se radi i o genocidu.

Možemo li ipak reći da se tu radi o zaustavljanju neželjenog života, radije negoli o ubojstvu?

Vi se šalite!

Čekajte, biste li barem mogli reći kako Vi ne biste nikada ubijali druge ljude, ali to ne biste zakonom zabranili? Ili da kažete kako zakonska zabrana ubijanja drugih ljudi nigdje nije donijela ništa dobrog?

Pa kakva glupost!!! Bilo bi strašno kada bih to izjavila!

Nadalje, može li takvo organizirano i masovno ubijanje ljudskih bića biti dio zdravstvenog sustava?

Kakvo monstruozno pitanje!!!! Pa što je Vama?

Za kraj, možete li mi reći kako se u zdravstvenom sustavu Hrvatske zove organizirano i masovno prekidanje života neželjene nerođene djece?

To je zdravstvena usluga pobačaja.

Hvala Vam na razgovoru.

PJESMA MOM NEROĐENOM DJETETU

Dijete moje...
Tako mi je teško napisati ti pjesmu
Pokloniti ti stihove
Odaslati ti
Riječi

Jedva čekam da se upoznamo
Da te pogledam
Da ti pružim mali prst
I kažem svoje ime:
"Tata..."

A ti ćeš ga primiti svojom
Nježnom ručicom
Ali čvrstim stiskom
Punim volje, želje za životom
I reći ćeš mi...
Ah, što ćeš li mi sve reći!
Svojom šutnjom ili drekom
Ili gugutanjem

Pričat ćeš mi o divoti
I sigurnosti majčine nutrine
O otkucajima njenog srca
I udisajima njenih pluća
Pričat ćeš mi o jednoj čudnoj sponi
Koje više nema
A donosila ti je sve,
Sve potrebno za život
Pričat ćeš mi
Možda
O nekim čudnim kvržicama
Koje su te vezale, koje su ti smetale
I o nekom dubokom glasu
Koji je mrmljao neke nepoznate riječi...

Oprosti mi
Jer to sam bio ja
Tražio sam te kroz opnu
Majčina trbuha
Pjevao ti
I pričao
Htio sam ti reći da sam ovdje
Da te čuvam
Da te jedva čekam
I da te volim

Sad snuj, malo stvorenje
Kasno je
I mjesec već sniva
A ti si još uvijek mala beba koja pliva
U sigurnosti svoje mame
A ja, u mome nestrpljenju,
Brojat ću svaki otkucaj sata
I čekat tvoju priču
Voli te
Tata

Autor nepoznat

KAFARNAUM - ISUSOV GRAD

Mjesta koja najviše vežemo uz Isusa i njegovo djelovanje zasigurno su Nazaret, Betlehem i Jeruzalem. U glavi hodočasnika uvijek ova tri mjesta dominiraju i od njih najviše očekuju na njihovu putu Svetom zemljom. Međutim, postoji jedno mjesto kraj čijih se iskopina i danas nalazi ploča s natpisom „Kafarnaum – the town of Jesus“ – „Kafarnaum – Isusov grad“. Kada uzimamo u obzir temeljne i najprepoznatljivije događaje Isusova života po kojima dobivamo i vjersko određenje, Nazaret, Betlehem i Jeruzalem nemaju premca. Međutim, danas u Svetoj zemlji ne postoji mjesto u kojemu se toliko možemo približiti događajima koji su se ondje zbili kao što je Kafarnaum. Stoga je i s razlogom jedini koji nosi ovaj već navedeni naslov. Zašto je tomu tako, shvatit ćemo u redcima koji slijede.

FRA ANTONIO
ŠAKOTA

KAFARNAUM JE MJESTO GDJE SE ISUS NASTANIO NAKON NAZARETSKOG ODBACIVANJA KAKO BI SE ISPUNILA PROROČANSTVA (MT 4,13; LK 4,14-31).

Uistinu je zanimljivo kakvo mjesto Isus bira za svoje djelovanje. U prošlom broju zaključili smo da je Nazaret bilo nepoznato selo, što također ima svoje duboko značenje. Sada se Isus nastanjuje ondje gdje je malo brojniji svijet. Sami naziv mjesta (hebr. „Kfar“ – selo, mjesto) mogao bi se prevesti s „Nahumovo mjesto“. Ne zna se tko bi bio taj Nahum. Međutim, crkveni pisac Origen je naziv mjesta prevodio kao 'mjesto utjehe',

od hebrejskog korijena „NHM“, dok ga sv. Jeronim prevodi kao „mjesto ljepote“, od korijena „N'M“. Naime Kafarnaum, iako ga se ne naziva gradom, ipak se nalazio na prometnom području. Upravo se u njegovoj neposrednoj blizini nalazio poznati stari put što je povezivao Egipat s Damaskom – „Via maris“. Također, mjesto je bilo granično. Nakon Herodove smrti i „obiteljske“ podjele zemlje na tetrarhiju, upravo se na području Kafarnauma nalazila granica između područja Filipa i Heroda Antipe. Ne čudi stoga Matejevo sjedenje u carinarnici (Mt 9,9-13; Mk 2,13-14). Kad smo već kod granica, valja nadodati

da se i rijeka Jordan također tek malo sjevernije, kod Betsaide, ulijeva u Genezaretsko jezero te nam je i ona podjela koju nalazimo u Bibliji na „ovu i onu stranu Jordana“ i te kako bliza i opipljiva. Ove na prvi pogled isključivo geografske odrednice odašilju i jednu vrlo značajnu poruku. Nakon prvotnog, kratkog, boravka u pustinji, i odbacivanja u selu u kojem je odrastao, Isus svoje božanstvo želi dijeliti, donijeti ga i poganima, najrazličitijim slojevima društva koji su živjeli ili bili tek prolaznici pokraj mjesta gdje je Isus tješio govoreći o ljepoti radosne vijesti, u skladu s izvedivim korijenima same riječi, kako vidje-

smo. Najkraće rečeno, Isus se daruje svakom čovjeku. Nadalje, očito je kako se Isus nije bojao ljudi i njihove različitosti. Već smo se prisjetili da se nije bojao sjesti u carinarnicu, prilično omraženo mjesto za svakog „pravednika“ tadašnjega vremena. U njemu poziva Šimuna Petra i brata mu Andriju, kao i Zebedejeve sinove, da postanu ribari ljudi (Mk 1,16-20). Ovdje ozdravlja Petrovu punicu (Mk 1,29-31). I ako slijedimo Markovo evanđelje (1,16-39), Kafarnaum nam postaje paradigma istinskog evanđeoskog djelovanja koje od molitvenog povlačenja prelazi u spasenjsko djelovanje. Ili, drugim riječima, iz kontemplacije u akciju. Ovdje je Isus ozdravio uzetoga, Jairovu kći, ženu koja je od krvarenja bolovala dvanaest godina, i još mnoga druga čudesa učinio, zbog kojih se Kafarnaum našao i prozvanim, jer mještani ipak nisu odgovorili na obilje darovane im milosti (usp. Mt 11,23-24). Vrhunac toga neprihvaćanja dogodio se u kafarnaumskoj sinagogi, kada ga je veći broj „učenika“ napustio zbog „tvrdoće“ njegova govora. A govorio je o sebi – kruhu živom koji je s neba sišao (usp. Iv 6). Zaista, još je puno događaja vezanih uz ovo mjesto, ali bi bilo previše sve nabrojati. Ukratko, ovo mjesto s razlogom se naziva – Isusov grad!

KAFARNAUM KROZ POVIJEST

Povijest ovog mjesta jako je zanimljiva. U počecima kršćanstva Kafarnaum je bio podijeljen na židovsku i judeo-kršćansku populaciju. Židovski spisi čak prenose kako su tzv. „minim“, heretici, u Kafarnaumu bili vrlo zelozni, isključivi. No dobro... U 5. st. u njega dolaze i kršćani iz poganstva. S arapskim osvajanjima mjesto pomalo pada u zaborav da bi gotovo nestalo do sredine 19. st. Da beduini nisu baš ovdje puštali svoje šatore, na mjestu koje su zvali „Tel-Hum“, tko zna što bi danas ovdje bilo. Srećom, bilo je domišljatih fratara koji su, razgovarajući s beduinima u potrazi za Kafarnaumom u ovom „Hum-u“ naslutili nešto posebno.

Kafarnaum, zahvaljujući toj domišljatosti, ponovno dobiva na značenju u 19. st., pogotovo za nas fratre. Rekao bih čak i značajnije od Svetoga groba. Zašto? Naime, sredinom 19. st. počinju prva iskapanja na ovom lokalitetu. A mi fratri

spretno dolazimo u posjed mjesta između 1890.-'94. g. U početku su nađeni ostatci sinagoge iz 5. st. ispod koje se, po svojoj prilici, nalaze ostatci one iz Isusova vremena, što je vidljivo i po samom kamenu. Stara sinagoga je rađena crnim, bazaltnim kamenom te je razlika lako uočljiva. U početku prošloga stoljeća nađeni su i ostatci nečega što je nama kršćanima od neprocjenjive vrijednosti. A to nešto je ni manje ni više nego Petrova kuća, tj. Isusova kuća!

Ostatci kuće sv. Petra

Od 1968. godine dvojica fratara arheologa, +Virgilio Corbo i Stanislao Loffreda rade velika iskapanja na mjestu gdje je ranije pronađena oktogonalna bazilika iz 5. st., dakle bizantska, što se poklapa i s dolaskom takozvanih kršćana iz poganstva u Kafarnaum. Daljnjim iskapanjem istoga mjesta došlo se i do starijih slojeva, sve do kamena temeljca koji datira u 1. st. A dobro znamo tko je živio u 1. st.! Ova navedena Crkva bila je izgrađena iznad tzv. „Domus ecclesiae“ – kućne crkve – s kraja 1. i iz 4. st., kako se nazivaju crkve prvih kršćana, židovskoga podrijetla. A ispod te kućne crkve nađeni su ostatci Petrove, to jest Isusove kuće! Očito su prvi kršćani željeli uspomenu na Isusov boravak u domu apostolskog prvaka uvijek više štiti gradeći upravo na tom, i jedino na tom mjestu prostor za liturgijska okupljanja. Fratri su se potrudili te su dodatno zaštitili ovo sveto mjesto, gradeći 1992. g. točno iznad njega novu crkvu u kojoj se slavi euharistija, dok se točno s njezina središta kroz zaštitno staklo mogu vidjeti ostatci najpoznatije kuće iz 1. st. Jedan od onih arheologa koji su iskapanje Kafarnaum, fra Loffreda, kaže da Marija kad bi se vratila u Nazaret, ne bi više prepoznala svoju kuću, dok bi Petar i Isus onu u Kafarnaumu sigurno prepoznali. Jer, u Kafarnaumu se uvijek gradilo preko starijega sloja, a ne pokraj, da bi se zaštitilo sveto mjesto od rušenja u zemlji u kojoj se to uvijek kroz povijest moglo očekivati. Druga zanimljivost vezana je uz arheologa, +fra Corba. On bi svaki dan kad bi išao na teren, ljubio jedan jedini kamen. Obrazlagao bi to ovako: „Ako postoji danas ijedno mjesto za koje sa sigurnošću možemo reći da je na njemu stajao Isus, onda je to ovaj kamen, prag vrata

preko kojih je mnoštvo Isusovih suvremenika dolazilo svome Učitelju i Spasitelju.“ I sada nije s gorega navedenim to zorno opisuje: „Uvečer, kad sunce zađe, donošahu preda nj sve bolesne i opsjednute. I sav je grad nagrmuo k vratima. I on ozdravi bolesnike – a

bijahu mnogi i razne im bolesti – i zloduhe mnoge izagna. I ne dopusti zlodusima govoriti jer su ga znali.“ (Mk 1,32-34)

Fra Virgilio Corbo umro je 1991. g. te je pokopan tik uz Petrovu kuću. Tu će biti pokopan i fra Loffreda. Tako su zaželjeli. Uvjeren sam, s pravom. Ipak su gotovo četrdeset godina zajedno radili na otkrivanju mjesta koje današnjem hodočasniku neodoljivo u pamet dozivlje evanđeoske bisere. Hvala im na tomu. Oni su najzaslužniji što je Kafarnaum danas jedan povijesno-biblijsko-arheološki park u kojemu se hodočasnici istinski uspijeva ambijentizirati u razdoblje o kojemu ima prilike samo čitati, te ono što u Kafarnaumu „pročita“ uistinu i ponese svojoj kući. A što će ponijeti? Da ponovimo: ne bojati se nikoga, a najmanje grješnika (ovaj mi se Kafarnaum uistinu čini zanimljivim osobito u Godini milosrđa!); uskladiti vlastiti život u molitveno-djelotvornom suglasju; otvoriti se Isusovu spasenjskom djelovanju; ne pokolebati se onda kada nas napuste i oni koji su nam se činili blizi; živjeti uistinu od euharistije.

„KRALJICE MIRA, EVO NAS
K TEBI, SPAS DA NAĐEMO
SVIJETU I SEBI“

SVETIŠTE KRALJICE MIRA HRASNO

Prošlo je 39 godina otkako je ondašnji hrašanjski župnik vrlo uspomene mons. Stjepan Batinić (1947.-1980. +1981.), kao izniman štovatelj Marije Majke Isusove i Majke naše u milosti i širitelj pobožnosti prema njoj, u župi posvećenoj njezinu Bezgrješnom začecu, zaželio da se na poseban način slavi Marija Kraljica Mira. Svake godine u drugu nedjelju svibnja, kako je to već tradicija od 1977. godine, više tisuća vjernika hodočasti u svetište Kraljice Mira u Hrasno kod Neuma, središnje marijansko svetište Trebinjsko-mrkanske biskupije.

FRA KARLO
LOVRIĆ

Povijest župe Hrasno

Trebinjsko-mrkanski biskup Anzelmo Katić, tada sa sjedištem u Dubrovniku, uvidjevši potrebu podjele tadašnje župe Dubrave koja je zauzimala više od polovice biskupije, šalje travnja 1761. godine Kongregaciji za širenje vjere pri Svetoj Stolici u Rimu pismeni zahtjev za osnivanjem nove župe. Potvrda o udovoljavanju zahtjeva iz Rima dolazi 1762. godine i u njoj stoji da je nova župa Hrasno upisana u registar pravne osobe dana 30. studenog 1761. godine. Biskup Katić za prvoga župnika imenuje don Jozu Pažina, rodom iz mjesta Glumina u istoj župi. Rijetko naseljena, prostorno velika, župa s tada 600-700 žitelja dugo vremena nije imala niti župnu crkvu niti župni stan. Zbog nedostatka svećenika, prvih 20-ak godina župu su opsluživali župnici župe Dubrave, a od 1781. župa ima redovito vlastite župnike. Godine 1853. uz pomoć misionarskoga društva iz Lyona tadašnji župnik isusovac misionar o. Hilarije Odachowski kupuje u Cerovici zemljište s namjerom izgradnje crkve i župnoga stana, čime bi se odredilo sjedište i središte župe. Nakon 93 godine, 1854. dovršeni su župni stan s kapelom koji će služiti održavanju svetih misa do izgradnje crkve te drugi objekti za gospodar-

SVETIŠTE
KRALJICE MIRA
JEDNO JE
OD MJESTA U
HERCEGOVINI
NA KOJEMU SE,
UZ ISPUNJENE
UVJETE KOJE
CRKVA TRAŽI,
MOŽE DOBITI
POTPUNI
OPROST KROZ
CIJELU GODINU
MILOSRĐA.

Župna crkva Bezgrješnoga začeca BDM

ske svrhe. Do iste godine, župa je bila pod patronatom Gospe od Svete krunice, a od tada je pod patronatom Bezgrješnoga začeca Marijina. Dozvola za izgradnju crkve zatražena je 1848. u Carigradu, ali je dobivena tek 1874. Uvjet izgradnje crkve je bio da se gradnja izvede na mjestu koje ne će prkositi pogledu prolaznika putem od Stoca prema Neumu, osobito prolaznicima islamske vjere. Za mjesto izgradnje odabrana je lokacija podno 40-ak metara visoke uzvisine Gradine. Crkva je bila zamišljena kao jednobrodna građevina dimenzija 10×7 m te 3×5 m za prezbiterij. Uslijed početka ustanka hrvatskoga

naroda protiv Otomanskoga carstva 1875.-1878. godine gradnja crkve se obustavlja. Nakon dolaska Austro-Ugarske Monarhije crkva više nije morala biti skrivena od pogleda, ali se prvotni plan nije promijenio. Nakon 120 godina od osnutka župe, 1881. dovršena je prva župna crkva. Povećanjem broja stanovnika župe ukazala se potreba za proširenjem crkve. Za tadašnjega župnika, don Stanka Čotića, za samo tri mjeseca 1935. godine sagrađena je nova (i današnja) jednobrodna crkva dimenzije 18×10 m i 6×5 m za prezbiterij. Izrađena je prema nacrtima inženjera Miroslava Loosea.

Povijest svetišta

Godine 1947. za župnika župe Hrasno dolazi don Stjepan Batinović. U dvorištu crkve je 1958. sagradio Gospinu špilju u kojoj je povremeno služena sveta misa kao i pobožnost Gospine krunice. U svom dugogodišnjem radu i nastojanju da župu pretvori u duhovno svetište biskupije uspijeva 1977. godine kada župa Hrasno postaje biskupijsko svetište Kraljice Mira, koja se slavi druge nedjelje mjeseca svibnja. Tadašnji mostarsko-duvanjski biskup i apostolski upravitelj trebinjski biskup Petar Čule odobrava da se Blažena Djevica Marija slavi kao Kraljica Mira u Hrasnu, biskupijskom marijanskom svetištu. Iste godine na vrhu Gradine postavljen je brončani kip Gospe Kraljice Mira, rad kipara Ante Starčevića čija uzdignuta ruka simbolizira traženje blagoslova od Boga za svakoga koji joj se utječe. Blagoslovom kipa 8. svibnja 1977. i službeno je otvoreno svetište. Kip je blagoslovio biskup Petar Čule, a uz njega njegov koadjutor, biskup Pavao Žanić te pomoćni splitski biskup Ivo Gugić i dubrovački biskup Severin Pernek. Na 10. obljetnicu svetišta svetište je posjetio hrvatski kardinal Franjo Kuharić, koji je predvodio misno slavlje i proslavu, uz koncelebraciju tadašnjega nadbiskupa i metropolita vrhbosanskog Marka Jozinovića te biskupa Pavla Žanića. Tada je kardinal Kuharić sastavio posvetnu molitvu Kraljici Mira, koja se od tada moli svake godine pred njezinim kipom na dan proslave.

Uspostavljanjem svetišta postupno su izgrađeni/nadograđivani mnogi elementi svetišta koje sada vidimo: Gospin kip u bronci na Gradini, križni put koji su darovali iseljenici, vanjski oltar, svećani ulazni slavoluk, kulturno sakralna galerija Kraljice Mira, Lurdska špilja, Jankov grob (Janko je bio mladić-vojnici koji je poginuo u Drugom svjetskom ratu, a bio je član tada ugledne hrvatske obitelji iz stolačke župe), svećenička grobnica za duhovna zvanja s teritorija župe, pomoćna ambulanta, suvenirnica te Zavičajni muzej, spomenik poginulim braniteljima i umrloj djeci u posljednja dva rata, i bista don Stjepanu Batinoviću (1912.-1981.).

Crkva Bezgrješnog začeca BDM

Crkva Bezgrješnog začeca BDM je od izgradnje do danas nekoliko puta obnavljana. Izvana privlači pozornost zanimljivim rješenjem triju zvona na zvoniku srednje visine. Iznutra je ukrašena raznim umjetničkim djelima. Najvrjednija slika je ona stara Gospina, dimenzija 196 x 145 cm iz venecijanske škole s kraja 17. i početka 18. st., koja se nalazi odmah desno od ulaza. Ne zna se kako je završila u Hrasnom, ali se smatra kako su je tu donijeli misionari isusovci te da je vjerojatno dar tadašnjeg pape. Crkvu krase i prelijepi kameni oltar iz 1936., izgrađen na Korčuli od tamošnjeg kamena te krstionica i ambon. Bio je to dar jednog župljanina iz Los Angelesa.

Pokornička hodočašća

Već treću godinu zaredom, kroz pet korizmenih nedjelja, organiziraju se pokornička hodočašća u svetišće Kraljice Mira u Hrasno na kojima se okuplja mnoštvo vjernika iz ove biskupije te drugih mjesta Hercegovine, ali i susjedne Hrvatske. Svake nedjelje, prema napravljenom rasporedu, hodočaste po tri župe ove biskupije, naravno, mogu se priključiti i ostali koji to žele. Priključuju se organizirano i neke druge župe izvan ove biskupije u nedjelje koje mogu i žele. Ova pokornička hodočašća u Izvanrednoj godini milosrđa imaju posebnu važnost i značenje jer se kroz cijelu godinu u svetišću može dobiti potpuni oprost.

Kontakt: Župa Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije, Svetište Kraljice Mira Hrasno - Neum, 88394 Hutovo
Tel./fax.: ++387 36 883-004
Web: www.hrasno.info
E-mail: zupa.hrasno@gmail.com

Ploča podno kipa prigodom posjete kardinala Kuharića

Don Stjepan Batinović

Don Stjepan Batinović, u narodu od milja zvan Dumo (Dumo je naziv za svećenika koji se koristi u Trebinjsko-mrkanskoj biskupiji kao i u nekim dijelovima Dubrovačke biskupije. I danas je, uglavnom, u uporabi), bio je dugogodišnji župnik u Hrasnom, urednik časopisa *Dumo i njegov narod* te bismo mogli reći glavni pokretač za utemeljenje svetišta Kraljice Mira u Hrasnom. Važno je napomenuti kako se don Stjepan između ostalog, mnogo brinuo za duhovna zvanja u župi kojih je inače za 250 godina bilo 56, od kojih je danas 34 živućih, 15 svećenika te 19 časnih sestara. Na razini župe, krajem osmog mjeseca obilježava se i dan duhovnih zvanja.

POSVETNA MOLITVA KRALJICI MIRA

Bezgrješna Djevice Marijo, Ti živiš dušom i tijelom u nebeskoj slavi, ali svojom majčinskom ljubavlju bdiješ nad Crkvom Božjom i svim stanovnicima zemlje. Svrni svoj pogled ljubavi i milosrđa na sve nas ovdje okupljene oko Tvoga Lika, Kraljice mira!

Majko Božja i Majko naša, kad si u času navještenja izgovorila riječ svoje vjere, poslušnosti i ljubavi, u Tvom se djevičanskom krilu snagom Duha Svetoga utjelovila vječna Riječ – Sin Božji da bude za nas i s nama Sin Čovječji. Tako se Tebi darovao Bog u svojoj milosrdnoj ljubavi da ga Ti uneseš u povijest i daruješ rodu ljudskom.

Neodjeljiva si suradnica svoga božanskog Sina Isusa Krista u njegovu djelu našega otkupljenja. Dok je Isus za nas umirao na križu, Tebi je pod križem mač boli probo nevinu dušu. Tako si i Ti trpjela za naše spasenje. Tada je Tvoj i naš Otkupitelj svima nama Tebe predao za Majku u redu milosti.

Majko Otkupiteljeva, mi se danas svim srcem povjeravamo Tebi, a Ti nas svojim Srcem i zagovorom predaj Isusu Kristu, našem Bogu i Spasitelju, da budemo dostojni sinovi i kćeri nebeskog Oca, da budemo vjerna braća i sestre svoga Otkupitelja, da budemo sveti hram Duha Svetoga.

U tome si nam Ti, milosti puna, najsvršeniji uzor i najsvjetliji putokaz.

S tom čvrstom vjerom posvećujemo se danas Tvome Bezgrješnom Srcu. Ovom te posvetom priznajemo radosno i trajno svojom Majkom, Zaštitnicom i Vladaricom, Kraljice mira! Predajemo Ti se svim srcem i svom dušom. Povjeravamo Tvojoj ljubavi sve što imamo i što jesmo.

Majko Crkve, posvećujemo ti sve svoje obitelji. Unesi u njih Spasitelja da imaju jaku vjeru, čistu ljubav, pobožnost i mir. Obogati ih evanđeoskom duhom da se u njima živi po Božjem zakonu, da budu izvori novih života i škole pravednika. Neka tvoj ulazak u naše domove ukloni iz njih svaki grijeh protiv života, svaki grijeh protiv bračne čistoće i vjernosti. Neka se ugasi u našim obiteljima svaka sebičnost, oholost i psokva!

Ti koja razumiješ sve brige i tjeskobe ljudi, izmoli od nebeskog Oca našim očevima jakost i ustrajnost u vršenju očinskih dužnosti. Izmoli im strpljivost u poteškoćama i u radu blagoslov! Izmoli im mudrost Duha Svetoga da po uzoru svetoga Josipa, zaštitnika doma i domovine, budu pravedni i trijezni, dobri i vjerni!

Ti Blagoslovljena među ženama, izmoli našim majkama svjetlo Duha Svetoga da imaju velikodušno srce i čistu dušu, da se raduju djeci i da ih primaju kao Božji dar! Poučavaj naše majke da znaju u Božjoj istini i ljubavi odgajati svoju djecu. Ti znadeš najbolje da samo takve obitelji mogu biti spas Crkvi u Hrvata i narodu našem koji je kroz duga mučna stoljeća čuvao vjeru i branio život, a sada podliježe napasti da izumre i ostavi domovinu pustom.

Djevice Nevina, osobito usrdno Te molimo za našu djecu i mlade. Sve ih štiti i čuvaj onom ljubavlju kojom si ljubila svoja Sina Isusa. Oni su krštenjem postali njegova mala braća. Brani ih i otjeraj od njih napasnika. Nadahnjui ih ljubav za istinu i nevinost! Pod Tvojim okriljem neka rastu u milosti i radosti za vječno blaženstvo u novom nebu i novoj zemlji gdje prebiva pravednost. Izmoli, Majko, našoj Crkvi obilje dobrih svećeničkih i redovničkih zvanja!

Duhovna Majko svih ljudi, posvećujemo Ti svoju župu i svoju biskupiju, cijelu Crkvu našu. Tvojoj brizi izručujemo svoj narod i domovinu.

Pomoćnice kršćana, povjeravamo Ti sve ljude: da dobri ustraju u dobru; da se grješnici vrate Ocu milosrđa; da ljudi mučeni sumnjama i nevjerom nađu svjetlo istine; da očajnicima zasja nada!

Tješiteljice žalosnih, pogledaj opasnosti napastovanih, čuj tjeskobne vapaje proggnjenih radi pravednosti i smiluj se brigama svih siromaha.

Zdravlje bolesnih, preporučamo Ti svoje bolesnike da ih obraduješ ozdravljenjem i obogatiš strpljivošću da im trpljenje bude spasonosno! Bdi nad umirućima da im prijelaz u vječni život bude obasan milošću i oprostjenjem.

Kraljice Mira, izmoli ovom našem nemirnom vremenu novi očiti dolazak Duha Svetoga da vjehom milosti prostruji kroz sve savjesti i da se zemljom razlije posvećenje i ljubav; da zavlađa mir među svim narodima u istini i pravdi, u sigurnosti!

Majko Crkve, primi našu posvetu, čuj našu molitvu, jačaj našu odluku! Vodi nas Srcu Spasitelja našega Isusa Krista da s njim i po njemu na svršetku našeg zemaljskog putovanja uđemo u puninu radosti Presvetoga Trojstva: Oca i Sina i Duha Svetoga! Tako neka bude! Amen!

Križni put u podnožju Gradine

Hrasno

Hrasno se nalazi u krševitom neumskom zaleđu u Trebinjsko-mrkanskoj biskupiji na središtu zračne linije Mostar-Dubrovnik. Smješteno je na nadmorskoj visini od oko 250 metara i okruženo je brdima među kojima su najpoznatija: Žaba na jugozapadu i Budisavina na sjeveru. Ima malo obradive zemlje i uglavnom je pokriveno niskom šumom graba, jasena, kljena i hrasta, a s obzirom na klimatske uvjete, predstavlja idealno područje za uzgoj duhana. Već stoljećima se nalaze na granici između svjetova, država te različitih kultura. Nažalost, ljudi iz tog kraja, što zbog ratova i politike te potrage za boljim životom, raseljeni su po cijelome svijetu... Iako se u župu Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije i svetišće Kraljice Mira može doći iz čak pet pravaca, nijedan put nije lagan niti ugodan. Ceste su uglavnom loše, oštećene i vijugave, a na većini dionica se jedva mimoidu dva automobila. Put krivuda, penje se i spušta na manje ili veće prijevoje, polja, dolinice, a poslovično se lako izgubiti ili pogrešno skrenuti.

Spomenika žrtvama Drugoga svjetskoga rata župe Hrasno

Preuzeto sa: www.hrasno.info, zurnalizam.blogspot.ba, hr.wikipedia.org, don Antun Pavlović

MILE MAMIĆ

OVIH DANA OBILJEŽAVAMO 35. OBLJETNICU MARIJINIH UKAZANJA, GOSPINIH UKAZANJA U MEĐUGORJU.

Posebnost međugorskih ukazanja jest u tome što se je Gospa ukazala skupini od šest osoba različite dobi i spola. Svatko od njih ima svoje ime i prezime, ali sve ih zajedno zovemo jednim imenom – *vidioci*. U normalnome hrvatskom jeziku *vidioci* znači muške i ženske osobe koje su vidjele nekoga nadnaravnog, u ovom slučaju Gospu. U novije vrijeme u modi je spolna ravnopravnost i politička korektnost, pa se barem u zakonima treba posebno isticati ženska i muška množina. U tom smislu mogli bismo za ženske osobe koje su vidjele Gospu reći *vidjelice*, a za muške *vidioci*. Međugorskim *vidiocima* je sasvim normalno da su u gramatički muškom liku množine uključene i ženske osobe. Ne će nas tužiti ako ne ističemo i ženski množinski lik. Za razliku od množine, u jednini je doista posebna imenica za mušku osobu – *vidjelac*, a za žensku – *vidjelica*. Tvorbeno se objašnjava da je imenica za žensku osobu, *vidjelica*, načinjena prema muškom liku *vidjelac*. U Međugorju je bilo šest *vidjelaca*, možemo reći i šestero *vidjelaca* kad su različita spola. Mogli bismo reći i šestorica *vidjelaca* kad bi bili samo muški, ali nisu, pa ne možemo tako. Muški lik *vidjelac* prilično je zamršen. U genitivu i akuzativu je *vidioca*. Inače bi bilo *vidjelca*, ali u takvu položaju *l* prelazi u *o*. Tako je i u ostalim padežima. Osim u nominativu jednine *l* se još javlja samo u genitivu množine: *vidjelaca*. Analogijom prema ostalim padežima, gdje je pretežno *-oc-*, pojavljuje se i analoški oblik nominativa *vidioc*, što se ne smatra ispravnim. Osim toga zapažamo još jednu pojavu: Ako se *l* mijenja u *o*, onda se i *je* mijenja u *i*: *vidjelca* : *vidioca*. Ukazanja su popraćena i nekim čudesnim znakovima. Te je znakove vidjelo mnoštvo ljudi. Jesu li i oni *vidioci*? Vidjeli su nešto nadnaravno, ali nisu Gospu. U ovom slučaju *vidiocima* nazivamo samo one osobe koje su vidjele nadnaravnu osobu – Gospu.

TKO SE MOŽE UKAZATI, KOMU, KAD, KAKO, GDJE I ZAŠTO?

U vezi s glagolom *vidjeti* valja istaknuti da je to dvovidni glagol, svršeni i nesvršeni ujedno. Imamo i glagol *gledati*. On je samo nesvršeni. Prema tom glagolu možemo izvesti imenicu *gledatelj* i *gledalac* za mušku osobu, a *gledateljica* za žensku osobu. Možemo izvesti i imenicu *gledalica*, ali ona u suvremenome hrvatskom jeziku ne znači žensku osobu nego neku spravu (kao npr. *kosilica*). Šestero *vidjelaca* je vidjelo i gledalo Gospu. Mnogi su gledali želeći vidjeti, ali nisu vidjeli. Vidjeli su samo neke popratne znakove, a neki ni to. Osobe koje gledaju utakmicu ili televizijski program zovemo *gledateljima*. Oni mogu sve čuti i vidjeti, ali im zacijelo štogod i promakne. Ni sudac na utakmici ne vidi sve. Jesu li *gledatelji* *vidioci*? Gledali su i vidjeli su, ali ipak nisu *vidioci*. *Vidioci* su samo osobe koje su vidjele nadnaravnu (duhovnu) osobu (Boga, anđela, Gospu, svetca, pokojnika, duha, dobroga ili zloga). Objekt toga *viđenja* je uglavnom nadnaravna osoba duhovne naravi. Neke od njih imaju i ljudsku narav (Isus, Isusova majka, sveti osim anđela) koji su hodali ovom zemljom, bili među nama i s nama i prešli iz ovozemaljskoga života u vječni život, drukčiju stvarnost.

Što je *ukazanje* i tko se može *ukazati*? Sve se nadnaravne osobe, pa i one koje su živjele na zemlji u ljudskom liku, mogu nakon „prelaska s ovoga svijeta“ nekome *ukazati*, *dati se vidjeti*, *pojavit* se, *očitovati se*. Sve su to istoznačnice (sličnoznačnice) glagola *ukazati se*. To je svršeni glagol. Od njega je glagolska imenica *ukazanje*. Prema njemu je načinjen i nesvršeni glagol *ukazivati se*. Od njega je glagolska imenica *ukazivanje*. (Bratski je i ukazati prijatelju na pogrješku, ali ga je bolje upozoriti na to.) Mogli bismo govoriti o Isusovu/Marijinu ili čijem drugom ukazivanju ako je više puta, višekratno. Ipak se svako *ukazanje* uzima kao jedno u nizu, pa se obično govori o ukazanjima (množina!). Glagolska imenica *ukazivanje* znači trajnost i višekratnost pa i u jednini može značiti množinu.

Biblija obiluje raznim ukazanjima. Bog se očituje, govori Abrahamu, Mojsiju. Želi im nešto reći. Oni ga čuju, prepoznaju, razumiju. Anđeo se Gabriel ukazuje Mariji, Josipu i Zahariji s određenom porukom. To može biti i u snu. Rječnik biblijske teologije pod natuknicom *Ukazanja Kristova* opširno govori o njegovim ukazanjima. Zanimljivo je istaknuti da Isusove svakodnevne susrete s apostolima i učenicima ne smatra ukazanjima jer je Isus bio normalno vidljiv svima. Ni preobraženje Isusovo ne smatra ukazanjem. Isus se tek nakon smrti i uskrsnuća živ živcat ukazuje, pojavljuje, pokazuje, očituje apostolima, učenicima, ženama, pojedinačno i(li) u skupinama. Evanđelja, Djela apostolska i poslanice obilno svjedoče o Kristovim ukazanjima. Nabrajajući ta ukazanja, Pavao dodaje kako se napokon ukazao i njemu „nedonošću“. Smisao svih tih Kristovih ukazanja bio je pokazati odabranim osobama da je on pobijedio smrt, da je uskrsnuo, da je živ, da će ostati s njima (s nama) na neki način do svršetka svijeta, tj. zauvijek. Želi ih osobno učvrstiti u vjeri u Uskrsloga, osposobiti ih da budu vjerodostojni svjedoci Radosne vijesti, neustra-

šivi širitelji vjere u njega, Uskrsnika i Budućnika. Apostoli su naviještanje Radosne vijesti platili glavom, a glava se ne daje lako. Bili su vjerodostojni. Zapisali su što su čuli i vidjeli da i mi po njihovu svjedočanstvu prigrlimo uskrsloga Krista i po njemu imamo život. Mi im vjerujemo jer su vjerodostojni. Zbog njihova vjerodostojnog svjedočanstva zapečaćenoga krvlju njihovom mi vjerujemo da je Isus put, istina i život.

Bog zna krhkost naše vjere, zna naše duhovne oscilacije. Nekad imamo čvrstu vjeru da bismo i „gore premještali“, a ponekad posumnjamo u sve. Zato se Bog u svojoj beskrajnoj ljubavi prema čovjeku služi odabranim osobama, ukazuje im se na neki način. Time želi učvrstiti njih i učiniti ih vjerodostojnim svjedocima Božje poruke ljubavi. Ima puno primjera Isusova ili Marijina ukazanja nekim osobama. To su privatne objave na korist zajednice. U novije vrijeme Isusova majka Marija svojim brojnim ukazanjima po svijetu (Lurd, Fatima, Međugorje...) želi dovesti svoju dječicu na put spasenja. Ona, koja je na poseban način bila uključena u djelo spasenja ljudskoga roda, ukazuje se pojedincima i(li) skupinama da im živo prenese poruku Božje ljubavi i milosrđa. Ona nije Bog. Ona je „službenica Gospodnja“, bila i ostala. Ona je začela i rodila Spasitelja i pratila ga do Križa. Ona je zainteresirana za naše spasenje jer je to volja Božja. Želi da svi ljudi postanu dionici Kristove žrtve, da budu otkupljeni, spašeni. Ona odabire osobe kojima će se, kad, kako, gdje i zašto ukazati. Ne znam što bi bilo neobično da najavi nekom *vidiocu* sljedeće ukazanje, sljedeći susret. Ona se služi ljudskim kategorijama, pa i kategorijom vremena. Ne mora za to tražiti odobrenje mjesnog župnika ili biskupa. Njezina ukazanja prate i neki čudesni znakovi. Ljudima je to potrebno. Nije se svima ukazala. Nisu svi vidjeli. Nisu svi *vidioci*. Ljudi hrle na ta mjesta. Žele nešto posebno vidjeti, osjetiti, doživjeti. Mnogi u svom srcu dožive obraćenje, preokret, duhovni

polet, sreću, puninu, smisao života. Počnu to svjedočiti vlastitim životom i to isto primjećivati u ljudima oko sebe. Stvara se ozračje djelovanja Duha Svetoga. U tom se ozračju bolje čuje i Isusov Govor na gori, Petrova besjeda nakon Duhova, uskrsno svjedočanstvo apostola i učenika. Tu bolje djeluje Duh Životvorac i daje pojedincima poticaje za mnoge manje ili veće pothvate za osobnu i zajedničku korist. U Međugorju su „začeti“ Marijini obroci. Time se potvrđuje, oživotvoruje smisao ukazanja i poruke. Toliko je duhovnoga dobra tu nastalo da se to nikako ne smije zane-mariti. Davno sam rekao i napisao da je Međugorje veliko preporodilište svijeta. A što se tiče vjerodostojnosti međugorskih *vidjelaca*: Svi su oni pretrpjeli teške torture ondašnjega bezbožnog sustava. Svi su oni bili poput apostola spremni na mučeništvo i smrt za ono što su vidjeli i čuli. To se ozbiljno mora uzeti u obzir u prosudbi međugorskih zbivanja.

Apostoli, učenici, žene kojima se je uskrslji Krist ukazao vidjeli su ga uživo. Mnoštvo je gledalo uskrsloga Isusa kako uzlazi na nebo. Svi su oni bili živi svjedoci Kristova uskrsnuća, ali ih ne nazivamo *vidiocima* iako svjedoče što su čuli i vidjeli. Riječ *vidjelac*, *vidjelica*, *vidioci* uglavnom se upotrebljava za osobe kojima se je Gospa ukazala.

Pavao je mnogima svjedočio uskrsloga Krista, pa i na temelju vlastitoga iskustva, susreta, viđenja. Mnogi su mu povjerovali. Ipak su mu Atenjani odmahnu rukom čim je počeo govoriti o uskrsnuću. Tako je i danas. Nekima je cijelo Sveto pismo mit, ukazanja (popraćena čudesnim znakovima) samo priče. Govori se o potrebi nove evangelizacije, ne o novom evanđelju, nego o novom načinu naviještanja Radosne vijesti kako bi ljudi čuli, prihvatili, povjerovali i spasili se. U tom smislu ukazanja, privatne objave, svjedočanstva *vidjelaca* mogu imati veliku spasenjsku ulogu. Uskrslji Krist ima se pravo služiti svim sredstvima, svim osobama koje se ukazuju i kojima se ukazuju. On je za sve ljude umro i uskrsnuo i želi da se svi ljudi spase. Želimo to i mi! Pa i oni koji nam nisu simpatični ili su nas uvrijedili. Kad ne možeš oprostiti i kad izgubiš vjeru u pobjedu Dobra i Istine, mrtav si. A mi smo pozvani na hod za život s uskrsnim Kristom. On je temelj svih ukazanja, svih privatnih i javnih objava. Marija je njegova opunomoćena veleposlanica. Hvala joj što je odabrala Međugorje! Ona zna zašto.

21. MEĐUNARODNI SEMINAR ZA SVEĆENIKE

Međugorje, od 4.-9. srpnja 2016.

Tema:

“Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan.” (Lk 6, 36)

Program seminara

4. SRPNJA 2016., PONEĐJELJAK
16.00–18.00 Prijave sudionika (Nova dvorana)
18.00 POČETAK SEMINARA
Molitva krunice, sv. misa, molitva za ozdravljenje i slavna otajstva krunice

5. SRPNJA 2016., UTORAK
9.00 Klanjanje pred Presvetim
9.30 Predavanje, molitva
12.00 Stanka (Klanjanje u tišini)
15.30 Predavanje, molitva
18.00 Večernji molitveni program
22.00 Klanjanje Isusu u Presvetom Oltarskom Sakramentu

6. SRPNJA 2016., SRIJEDA
9.00 Klanjanje pred Presvetim
9.30 Predavanje, molitva
12.00 Stanka (Klanjanje u tišini)
15.30 Predavanje, molitva
18.00 Večernji molitveni program

7. SRPNJA 2016., ČETVRTAK
6.00 Krunica na Brdu ukazanja
10.00 Predavanje, molitva
12.00 Stanka (Klanjanje u tišini)
15.30 Predavanje, molitva
18.00 Večernji program (krunica, sv. misa i klanjanje)

8. SRPNJA 2016., PETAK
6.00 Put križa na Križevcu, ispovijed
15.30 Predavanje, molitva
18.00 Večernji molitveni program

9. SRPNJA 2016., SUBOTA
08.30 Odlazak na grob fra Slavka Barbarića, molitva
09.00 Iskustva, svjedočanstva

ZAVRŠETAK SUSRETA SV. MISOM U 11 SATI.

Voditelji seminara za svećenike su:

Fra Damir Pavić rođen je 09. studenoga 1971. u Varešu. Rodna župa Vijaka je posvećena Bezgrešnom začecu BDM. Član je provincije Bosne Srebrene. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 2005. u Sarajevu. Djelovao je u župi Fojnica, župi Okučani i sada je već četiri godine na službi u župi Rođenja BDM na Brestovskom. Po Marijinom zagovoru ljubav prema svećeničkom pozivu osjetio je u Međugorju.

Fra Marinko Šakota rođen je u Čitluku 1968. godine. Nakon sjemeništa u Dubrovniku, 1987. oblači franjevački habit. Studij filozofije i teologije započeo je u Sarajevu na Franjevačkoj teologiji (1989. – 1990.), nastavio u Zagrebu na Isusovačkom učilištu (1990. – 1992.), a završio u Fuldi, Njemačka 1995., gdje je i diplomirao. Vječne zavjete položio je u Širokom Brijegu 1993. godine. Za đakona je zaređen u Zagrebu 1996., a za svećenika u Frohnleitenu 1996. godine. Službovao u Innsbrucku, Frohnleitenu i Augsburgu. U Mostaru je bio kapelan tri godine, a zatim župnik u Gradnicima sedam godina. Od rujna 2010. je na službi u Međugorju kao kapelan, a od 2013. župnik župe Međugorje.

Svoje prijave možete izvršiti putem e-maila seminar.marija@medjugorje.hr, ili putem tel/faxa na broj 00387 36 651 999 (Marija Dugandžić).

Župljani župe Međugorje osiguravaju besplatan smještaj svim svećenicima tijekom seminara kao i svih godina do sada. Molimo sve svećenike koji sami osiguraju smještaj kod svojih prijatelja u Međugorju da nam na svojoj prijavi naznače ime i prezime i broj telefona obitelji kod koje su dogovorili smještaj. Svećenici koji nemaju izravna poznanstva i mogućnost izravno dogovoriti smještaj s obiteljima neka to naznače na prijavi i mi ćemo ga osigurati. Troškovi seminara pokrivaju se s pet misnih intencija. Sa sobom je potrebno ponijeti: celebret od svoga poglavara, albu, štolu i Bibliju.

Mnogi svećenici nemaju pristupa Internetu i možda nisu upoznati s postojanjem ovakvog međunarodnog susreta u Međugorju. Zato ljubazno molimo sve organizatore hodočašća, molitvene skupine i centre mira da ovu informaciju objave u svim sredstvima pripočavanja koja im stoje na raspolaganju da bi što više svećenika moglo sudjelovati. Molimo vas da, u onoj mjeri u kojoj vam je to moguće, materijalno pomognete svećenicima koji žele doći, a nemaju potrebna sredstva za putovanje. Unaprijed vam se na tomu zahvaljujemo zazivajući na vaš rad Božji blagoslov i blagoslov Kraljice Mira.

Zbog organizacije seminara, i vaše sigurnosti, molimo vas da se smatrate registrirani za seminar tek nakon što dobijete potvrđan odgovor. Ako odgovor niste dobili, to znači da nismo dobili vašu prijavu i da niste registrirani, jer ste vaš e-mail uputili na krivu adresu ili imate virus pa se pošta automatski blokira. Stoga se možete smatrati registrirani za seminar tek nakon što ste primili potvrđan odgovor.

IVICA MUSIĆ

ZNANSTVENI NAPREDAK PO-NAJVEĆMA JE ZASLUGA GENIJALNIH I ČASNIH OSOBA KOJE SU SE SVIM SILAMA NAPINJALE DA OVA PREVAŽNA LJUDSKA DJELATNOST BUDE RIJEKA ŠTO UVIJEK TEČE NAPRIJED, NE DOPUŠTAJUĆI JOJ DA PONIRE U TAMNE DUBINE I NE ČINI ODVEĆ VELIKE ZAVOJKE. Ne smije se međutim zaboraviti ni beskonačnu kolonu trudbenika, počesto bez formalne naobrazbe, čiji je sanjalački zanos, istinoljublje, predanost i pregalaštvo dovodilo do zadivljujućih otkrića. Često protivno svim vrijednim znanstvenim uzusima preskakali su ograde akademske nadutosti i lo-

mili njihove mjerne prutove imajući pritom na umu onu latinsku *Cucullus non facit monachum* (Kapica ne čini redovnika).

Sva je zgoda da je toga bio svjestan i engleski arheološki amater Charles Dawson. Ipak, njegovu duhovnu habitusu nedostajala je barem jedna spomenuta vrlina – istinoljublje, što ga je gurnulo s oštre moralne litice u ponor prijevare koja je proizvela jedan od najvećih skandala u povijesti znanosti. Zaražen sveopćom histerijom koja je vladala krajem devetnaestoga i početkom dvadesetoga stoljeća, poput mnogih drugih dao se, kao nekoć legije Europljana za mitskim El Doradom, u potragu za

fosilnim ostacima koji bi konačno odagnali svaku sumnju u čovjekovo životinjsko podrijetlo.

Iako se majmun onomad (kao i danas) činio poprilično zadovoljnim pentrajući se po prašumskim krošnjama i nije pokazivao ni najmanju želju poprimiti bilo kakvu ljudsku osobinu, prema ondašnjoj općeprihvaćenoj teoriji o prijelaznim oblicima predak ljudskih bića morao bi kao najvažnije svojstvo imati velik, ljudski mozak i majmunoliku vilicu. Godine 1912. objavljena je senzacionalna vijest koja je na noge digla cijelu znanstvenu zajednicu. Dawson je naime tvrdio da je u Piltdownu u Engleskoj iskopao kost vilice i dio lu-

banje ljudskoga pretka staroga ni manje ni više nego petsto tisuća godina. Vilica je bila nalik na majmunsku, ali su zubi i lubanja bili kao u čovjeka. Te je ostatke odnio u Britanski muzej gdje je na osnovi fragmenata rekonstruirana cijela lubanja. Slavodobitno se tvrdilo da je „Piltdownski čovjek“, kako su ga nazvali, nedostajuća karika i neboriv dokaz za evoluciju ljudske vrste. I doista, sve je savršeno odgovaralo predviđanoj teoriji te se malo tko ovoga bika usudio uhvatiti za rogove. Čak su na ovu priču nasjeli i mnogi znanstvenici iz crkvenih krugova, poput uglednoga isusovca Pierrea Teilharda de Chardina. Zaredali su brojni novinski napisi

i znanstvene studije. Ovaj je nalaz poslužio kao osnovica za više od pet stotina doktorskih disertacija.

Sve do 1949. godine vladala je opća euforija, a svi novootkriveni fosili interpretirani su u svjetlu „Piltdownskoga čovjeka“. Engleska je likovala te je na mjestu nalaza postavila spomen-ploču „najstarijemu Englezu“. No spomenute je godine na lubanji i vilici isprobana metoda testiranja florum, dotad nepoznat test za određivanje starosti fosila. Rezultat je bio zaprepašujuć. Test je otkrio da vilica i lubanja ne pripadaju istoj jedinki. Kost vilice nije sadržavala nimalo flora, što je dokaz da je bila pod zemljom tek nekoliko godina. Lubanja je pak sadržavala malu količinu flora pa se njezina starost procijenila na nekoliko stotina godina.

Posljednja, kudikamo preciznija testiranja pokazala su da je lubanja stara nekoliko tisuća godina i da je pripadala suvremenomu čovjeku. Utvrđeno je također da je vilica znatno mlađa i da pripada suvremenomu orangutanu.

Da bi izgledala što starija, netko ju je premazao određenim kemikalijama koje su počele nestajati kada su dijelovi fosila umočeni u kiselinu. Osim toga zubi u vilici namjerno su obrađeni i poredani kako bi izgledali što sličniji ljudskim zubima. Ovi su rezultati javnosti predloženi 1953. godine, a najstariji je Englez uskoro zbrisao s pijedestala Britanskoga muzeja gdje se poput pauna šepurio više od četrdeset godina i dobrano osramotio svoje nesuđene daleke potomke. Srećom za Dawsona što je već odavno bio u grobu da ne vidi kako se na nebu nakon tolikih godina razmiču tmasti oblaci, a pod sunčanim se zrakama rastače velika

Bez obzira što se Kinsey pokazao velemajstorom u relativiziranju morala, njegova se prijevarena ne sastoji u tome. Spomenuta je eksplikacija trebala poslužiti samo kao „znanstveno“ pokriće za laboratorij u kojemu će se proizvesti zloćudan tumor što će se zahvaljujući zatrovanoj aorti proširiti na sve dijelove organizma zvanoga ljudsko društvo.

LOVAC NA SLAVU I MINOTAUR S KRAVATOM

sjena znanstvenoga patuljka s vučjim apetitom za planetarnom slavom.

Nije to jedina velika prijevarena znanstvenome svijetu. Naprotiv, popis patoloških lažaca zaogrnutih koporanom objektivnih istraživača nemoguće je načiniti. Srećom većina se njihovih (ne)djela nije održala pred znanstvenim forumom na kojemu su *advocati diaboli* razgoltili sve kvaziarmente te njihove tvorce izložili poruzi i općemu zgražanju. No najveća prijevara suvremenoga doba ipak je promakla usulj straži i prijekomu sudu intelektualnih vedeta. Štoviše, njoj su se uskoro do zemlje poklonili cijeli zborovi znanstvenika imena iz akademskih krugova.

Ako se čovjek od životinje ne razlikuje po vrsti nego samo po stupnju razvijenosti, onda nema razloga odricati mu životinjske osobine i pridavati mu bilo kakve transcendentne atribute. Tako je barem umovao američki zoolog i profesor na Sveučilištu Indiana u SAD-u Albert C. Kinsey kojemu je Darwin bio neupitan autoritet, a eugenika logična posljedica darvinizma. Otuda i zaključak kako bi društvo trebalo odbaciti sva religijska ograničenja jer ona pripadaju predznanstvenomu razdoblju. Za razliku od religije znanost je vrijednosno neutralna – ona ne operira pojmovima kao što su moralno i nemoralno, dobro i zlo, normalno i nenormalno. Znanost zanimaju samo činjenice, ne i njihova interpretacija, poglavito ne ona u metafizičkome svjetlu. Stoga je iz znanstvenoga očista moralni relativizam jedino prihvatljiv stav. Drugim riječima, moralno je i normalno ono što čovjek odabere po vlastitim sklonostima i nagnućima.

Bez obzira što se Kinsey pokazao velemajstorom u relativiziranju morala, njegovae prijevarena ne sastoji u tome. Spomenuta je eksplikacija trebala poslužiti samo kao „znanstveno“ pokriće za laboratorij u kojemu će se proizvesti zločudan tumor što će se zahvaljujući zatrovanoj aorti proširiti na sve dijelove organizma zvanoga ljudsko društvo.

Kinsey je naoko bio posve običan, obiteljski čovjek koji je sve svoje obveze vršio odgovorno i pedantno. Bio je vrlo darovit: izvrstan učenik i student, klavirist, proučavatelj životinja, riječju – u svemu onome što ga je zanimalo ostvarivao je izvanredne

rezultate. No imao je i svoju mračnu, zastrašujuću stranu. Kao dječak i mladić bio je povučen i tajanstven. Poslije se pokazalo da je tomu razlog njegova izopačena sklonost prema mazohizmu i homoseksualnosti. Brzo je napredovao, doktorirao i postao profesorom. Iako mu je uža specijalnost bila insektologija, uglavnom se bavio spolnim ponašanjem ljudi. Stoga mu je uprava Sveučilišta Indiana dopustila da godine 1947. osnuje Institut za proučavanje seksualnosti koji će financirati matično sveučilište, Zaklada Rockefeller i Nacionalno vijeće za istraživanje. Taj će institut međutim uskoro postati leglo svakovrsnih opačina i ljestve spuštene do dna paklenoga grotla uz koje će se munjevitom brzinom uzverati svi zlodusi što će se onda razmiljeti po čitavoj kugli zemaljskoj.

Rijetki su se međutim zapitali na kakvu su uzorku i na kojemu dijelu populacije Kinsey i njegov tim provodili istraživanje. Vjerojatno bi mnogi ustuknuli da su znali kako je ekipa „stručnjaka“ podatke dobivala ponajprije od samih članova svoje orgijaške skupine, potom od homoseksualaca, zatvorenika, prostitutka, silovatelja te pedofila.

Naime pritajeni seksualni psihopat, zamaskiran kabanicom objektivna znanstvenika i pod moćnom zaštitom spomenutih institucija, oko sebe je okupio skupinu osoba iz različitih struka koje su povezivali slični nazori i poremećene sklonosti. Iza debelih, zvučno izoliranih zidova Instituta prepuštali su se sablasnim bakanalijama koje su javnosti prikazivali kao znanstveno istraživanje. U stvarnosti to je bila mračna zavjesa iza koje je virio Belzebulo trozubac što je od njihove savjesti načinio neuporabljive trule prnje.

Unatoč tomu o Kinseyu je stvoren mit kao o pošteni i minucioznu znanstveniku. Toj su slici, osim masovnih medija, najviše pridonijela takozvana Kinseyeva izvješća, prepuna tablica, grafikona, skala te visokostručnoga pojmovlja, što je i onim najsumnjičavijim otupjelo kritičke strjelice. Malo je naime onoga što se spomenutom metodologijom ne može opravdati, pa i onda kada je riječ o najdebljim lažima. Ta je činjenica itekako bila poznata najuspješnijemu psihopatskom vođi seksualne sekte u povijesti te ju je obilato rabio i prenio na svoje sljedbenike.

Rijetki su se međutim zapitali na kakvu su uzorku i na kojemu dijelu populacije Kinsey i njegov tim provodili istraživanje. Vjerojatno bi mnogi ustuknuli da su znali kako je ekipa „stručnjaka“ podatke dobivala ponajprije od samih članova svoje orgijaške skupine, potom od homoseksualaca, zatvorenika, prostitutka, silovatelja te pedofila. Ciljano su tražili seksualne prijestupnike, osobito one koji su počinili neki rjeđi seksualni prijestup nastojeći tako preuveličati statističku učestalost devijantnoga ponašanja i izbjegavajući istinski nasumičan odabir statističkoga uzorka. K tomu nikada nisu bilježili podatke

o broju zamoljenih za intervju koji se nisu odazvali.

Najzastrašujuća je međutim činjenica, od koje se na samu pomisao duša ježi, da je Kinsey surađivao s najmanje dvojicom poznatih silovatelja djece. Jedan od njih bio je njemački nacistički serijski pedofil dr. Fritz von Balluseck, pravnik i član Gestapa. On je podatke o svojim seksualnim zločinima nad djecom provedene od 1936. do 1956. predao Kinseyu koji ga je u svojim pismima upozoravao da bude oprezan kako ga policija ne bi uhvatila u prijestupima. Drugi poznati pedofil, koji je bio voljan svoja iskustva podijeliti s Kinseyom, bio je Rex King, poznat kao „kralj silovatelja djece“ jer je zlostavljao najmanje osam stotina nejačadi, od kojih je najmlađe imalo svega dva mjeseca. Na temelju tih podataka „objektivni“ i „pošteni“ istraživač zaključio je, kao i Sigmund Feud, da su djeca od samoga rođenja seksualna bića. No otišao je i korak dalje tvrđnjom da nijedno dijete nije doživjelo štetu od silovanja ili incesta. *Horribile dictu et horribile auditu!!!*

Ne iznenađuje stoga što je na uzorku u kojemu je bilo osamdeset šest posto devijantnih osoba Kinsey mogao slavodobitno ustvrditi kako ne postoji nijedan znanstveni razlog zbog kojega bismo određene oblike seksualnoga ponašanja smatrali samima po sebi, prema njihovu biološkome podrijetlu, normalnim, a druge nenormalnim. Tako je seksualna patologija postala norma, a veliki se „prosvjetitelj“ ponudio da zaostalo društvo, okovano lancima crkvenoga licemjernog morala, prevede preko *pons asinorum* (magarečega mosta) jer za takav smioni potez samo društvo nije sposobno.

Na krilima nove ideologije, koja je prodrila u sve državne institucije, na sveučilišta, u škole, čak i u dječje vrtiće, stasao je hipijevski pokret oslobođen svih ograda, posebice kršćanskih vrijednosti. Isti će vjetrovi napeti jedra rodne ideologije čiji je cilj promicanje „protočnoga identiteta“, odnosno samovoljnoga izbora spola, što se treba ozakoniti i odrediti sankcije za one koji misle drukčije.

Nakon Kinseyeve smrti *New York Times* proglasio ga je „prvim, posljednjim i istinskim znanstvenikom“. Veličanstvene riječi za gigantskoga lašca! Velika smrt za moralnu ništicu!

Tjedni molitveni program

Ijrtni raspored (od 1. lipnja do 31. kolovoza)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. Misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. Mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Krunica
19 h Sv. Misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Križni put uz Križevac
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa, blagoslov predmeta
20 - 21 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Popodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 19 h Sv. mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
16 h Krunica na Brdu ukazanja
18 - 21 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
18 h Radosna i žalosna otajstva krunice
19 h Sv. misa
20 - 21 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ZA HRVATSKE HODOČASNIKE

Svakoga dana od 1. srpnja do 31. kolovoza
13 h sv. misa na hrvatskom jeziku

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Srijeda, 15. 6. 2016.

ČITANJA: 2Kr 2,1.6-14; Ps 31,20-21.24; Mt 6,1-6.16-18

Četvrtak, 16. 6. 2016.

ČITANJA: Sir 48,1-14; Ps 97,1-7; Mt 6,7-15

Petak, 17. 6. 2016.

ČITANJA: 2Kr 11,1-4.9-18.20; Ps 132,11-14.17-18; Mt 6,19-23

Subota, 18. 6. 2016.

ČITANJA: 2Ljet 24,17-25; Ps 89,4-5.29-34; Mt 6,24-34

Nedjelja, 19. 6. 2016.

DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU
ČITANJA: Zah 12,10-11; 13,1; Ps 63,2-6.8-9; Gal 3,26-29; Lk 9,18-24

Ponedjeljak, 20. 6. 2016.

ČITANJA: 2Kr 17,5-8.13-15a.18; Ps 60,3-5.12-13; Mt 7,1-5

Utorak, 21. 6. 2016.

ČITANJA: od dana: 2Kr 19,9b-11.14-21.31-35a.36; Ps 48,2-4.10-11; Mt 7,6.12-14

Srijeda, 22. 6. 2016.

ČITANJA: 2Kr 22,8-13; 23,1-3; Ps 119,33-34.36-37.40; Mt 7,15-20

Četvrtak, 23. 6. 2016.

ČITANJA: 2Kr 24,8-17; Ps 79,1-5.8-9; Mt 7,21-29

Petak, 24. 6. 2016.

ROĐENJE SV. IVANA KRSTITELJA

ČITANJA: vl.: Iz 49,1-6; Ps 139,1-3.13-15; Dj 13,22-26; Lk 1,57-66.80

Subota, 25. 6. 2016.

ČITANJA: Tuž 2,2.10-14.18-19; Ps 74,1-7.20-21; Mt 8,5-17

Nedjelja, 26. 6. 2016.

TRINAESTA NEDJELJA KROZ GODINU
ČITANJA: 1Kr 19,16b.19-21; Ps 16,1-2a.5.7-11; Gal 5,1.13-18; Lk 9,51-62

Ponedjeljak, 27. 6. 2016.

ČITANJA: Am 2,6-10.13-16; Ps 50,16b-23; Mt 8,18-22

Utorak, 28. 6. 2016.

ČITANJA: od dana: Am 3,1-8; 4,11-12; Ps 5,4b-8; Mt 8,23-27

Srijeda, 29. 6. 2016.

SV. PETAR I PAVAO, apostoli

ČITANJA: Dj 12,1-11; Ps 34,2-9; 2Tim 4,6-8.17-

18; Mt 16,13-19

Četvrtak, 30. 6. 2016.

ČITANJA: Am 7,10-17; Ps 19,8-11; Mt 9,1-8

Petak, 1. 7. 2016.

ČITANJA: Am 8,4-6.9-12; Ps 119,2.10.20.30.40.131; Mt 9,9-13

Subota, 2. 7. 2016.

ČITANJA: Am 9,11-15; Ps 85,9.11-14; Mt 9,14-17

Nedjelja, 3. 7. 2016.

ČETRNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU
ČITANJA: Iz 66,10-14c; Ps 66,1-3a.4-7a.16.20; Gal 6,14-18; Lk 10,1-12.17-20

Ponedjeljak, 4. 7. 2016.

ČITANJA: Hoš 2,16.17b-18.21-22; Ps 145,2-9; Mt 9,18-26

Utorak, 5. 7. 2016.

ČITANJA: vl.: Dj 13,46-49; Ps 117,1-2; Lk 10,1-9

Srijeda, 6. 7. 2016.

ČITANJA: Hoš 10,1-3.7-8.12; Ps 105,2-7; Mt 10,1-7

Četvrtak, 7. 7. 2016.

ČITANJA: Hoš 11,1.3-4.8c-9; Ps 80,2ac.3bc.15-16; Mt 10,7-15

Petak, 8. 7. 2016.

ČITANJA: Hoš 14,2-10; Ps 51,3-4.8-9.12-14.17; Mt 10,16-23

Subota, 9. 7. 2016.

ČITANJA: Iz 6,1-8; Ps 93,1-2.5; Mt 10,24-33

Nedjelja, 10. 7. 2016.

PETNAESTA NEDJELJA KROZ GODINU
ČITANJA: Pnz 30,10-14; Ps 69,14.17.30-31.33-34.36ab.37; Kol 1,15-20; Lk 10,25-37

Ponedjeljak, 11. 7. 2016.

ČITANJA: vl.: Izr 2,1-9; Ps 34,2-11; Mt 19,27-29

Utorak, 12. 7. 2016.

ČITANJA: Iz 7,1-9; Ps 48,2-8; Mt 11,20-24

Srijeda, 13. 7. 2016.

ČITANJA: od dana: Sef 3,1-2.9-13; Ps 34,2-3.6-7.17-19.23; Mt 21,28-32

Četvrtak, 14. 7. 2016.

ČITANJA: Iz 26,7-9.12.16-19; Ps 102,13-21; Mt 11,28-30

Petak, 15. 7. 2016.

ČITANJA: od dana: Iz 38,1-6.21-22.7-8; Iz 38,10-12.16; Mt 12,1-8

18 GODINA S VAMA

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo kronicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog Centra "Mir" Međugorje. Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

RADIOPOSTAJA
mir
MEDUGORJE

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo

Tel.: ++387 36 653 548 marketing

Fax: ++387 36 653 552

E-mail: radio-mir@medjugorje.hr

Uživo na internetu:

www.radio-medjugorje.com

Jajce 87,8 Mhz, **Mostar** 100 MHz, **Banja Luka** 87,8 MHz, **Hercegovina** 101,5 MHz, **Lašvanska dolina** 100 MHz, **Split, Južna Hrvatska** 101,5 MHz, **Sarajevo i Srednja Bosna** 96,1 Mhz, **Bugojno, Uskoplje i okolica** 101,8 Mhz, **Sjeverozapadna Bosna** 106,7 Mhz, **Žepče, Tuzla, Usora, Posavina** 100,1 Mhz, **Dolina Neretve i Južna Hercegovina** 98,3 Mhz, **Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina** 104,7 Mhz, **Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska** 107,8 Mhz

Satelit za Europu i Bliski istok: EUTELSAT 16°E

Fra Ivan Dugandžić

Bitne značajke međugorske duhovnosti - međugorske poruke

“Govoriti o međugorskoj duhovnosti ponajprije znači govoriti o međugorskim porukama iz kojih ta duhovnost crpi svoje poticaje i svoja nadahnuća. A govoriti o međugorskim porukama znači naći se pred pravom šumom Gospinih poziva, poticaja, upozorenja, pouka, što na površnijem promatrača katkada ostavlja dojam dosadnoga ponavljanja. Dugo trajanje ukazanja i velika brojnost poruka mnogima je jedna od glavnih poteškoća za prihvaćanje njihove nadnaravnosti.

Nekima je to razlog da se uopće ne upuštaju u ozbiljnije bavljenje tim za njih prejednostavnim i banalnim tekstovima, dok drugi idu još dalje, pa sve to na katkada ne ukusan način bagateliziraju i ironiziraju. Što reći na to? Kako na pravi način pristupiti tom ozbiljnom i po sebi delikatnom pitanju? Treba li u tom dugom vremenskom trajanju i obilju poruka gledati nepremostive poteškoće s obzirom na pitanje nadnaravnosti ili je možda, posve suprotno, uputno u tome gledati ozbiljnost trenutka povijesti čovječanstva i Crkve te pokušaj Neba da tu povijest pravilno usmjeri? Odgovor na to pitanje moguće je naći samo u porukama. A za to je potrebno osloboditi se apriorne opterećenosti njihovom brojnošću, usredotočiti se na njihov sadržaj i tragati za njihovom unutarnjom dinamikom u kojoj je jedino moguće prepoznati i njihov pravi smisao.“

Izvadak iz knjige

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

www.emedjugorje.com

**Knjigu možete naći u suvenirnici
Informativnog centra MIR Međugorje.**

